

*Mulțumiri tuturor celor care au contribuit,
într-un fel sau altul, la realizarea acestei cărți.
Într-o vreme în care dezbinarea
pune stăpânire pe inimile multora,
e nevoie ca frații întru Hristos
să fie întru împreună-lucrare...*

**Colecția *Din temnițe spre Sinaxare* face parte
din programul editorial al campaniei
cu același nume pornite de Grupul Areopag
sub îndrumarea Părintelui Justin Pârvu
și cu binecuvântarea ÎPS Justinian Chira,
Arhiepiscopul Episcopiei
Maramureșului și Sătmărilor.
Prin această campanie se încearcă
recunoașterea valorii pătimirii noilor
mucenici și mărturisitori din perioada
comunistă.**

Imagine copertă: George Sorin Nicolae

© Pentru prezenta ediție, Editura Areopag

Preluarea materialelor din acest volum (fie în formă tipărită - în ziare, reviste, foi parohiale – sau în formă electronică, pe blog-uri sau site-uri) este liberă, cu menționarea exactă a sursei citate. Pentru varianta în formă electronică se va prelua textul postat pe www.sfintii-inchisorilor.ro.

Cei care vor să trimită noi mărturii o pot face pe adresa de e-mail danionvasile@yahoo.com.

Editura Areopag: ISBN 978-606-8451-53-4

Colecția Din temnițe spre Sinaxare

AVVA JUSTIN PÂRVU
Mărturii. Amintiri. Minuni.

Volum coordonat de Vlad Herman
Ediție îngrijită de Danion Vasile

Editura Areopag
București, 2014

În loc de introducere

*Î.P.S. Justinian Chira,
Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmărilor:*

Un titlu pentru toți cei care au suferit în pușcăriile comuniste¹

(Textul de mai jos a fost scris cu prilejul decernării părintelui Justin Pârvu titlului de Cetățean de onoare post mortem al orașului Baia Sprie în ziua de 14 septembrie 2013 – n.ed.)

Nu cred că sunt în stare să vorbesc despre Părintele Justin Pârvu, pentru că nu m-am întâlnit niciodată cu el. Însă am știut unul de altul, și mai mult decât atât, mi-a trimis mesaje că au venit oameni pe care i-a trimis la mine, spunându-le: „Mergeți și la Justinian”. M-a apreciat și pot să spun același lucru despre el. De aceea, spun că nu sunt în stare să vorbesc despre el, din moment ce nu ne-am întâlnit. Dar îi știu activitatea și am citit ce a scris. Știu cât s-a luptat pentru a scoate la lumină adevărul despre mărturisitorii și mucenicii din temnițele comuniste.

Am vorbit și cu alte ocazii despre cei care au suferit pentru credință în temnițele comuniste. S-a vorbit de subiect cu „acul scos”, dar eu am spus direct și clar faptul că toți cei care s-au jertfit și au suferit acolo sunt sfinți! Chiar dacă nu sunt trecuți în Sinaxar.

Toți care au murit în închisoare, și care au murit nu numai în închisoare, toți au dreptul să treacă din su-

¹ Material preluat din *Gazeta de religie și spiritualitate ortodoxă*, nr. 34/septembrie 2013, pp. 10-11. Se poate citi pe www.gazetademaramures.ro/images/supplement/gazeta-de-religie-si-spiritualitate-ortodoxa-34.pdf.

ferința de aici în rândul sfinților din Sinaxar. Sfinții nu se fac printr-o declarație oficială. În biserica apuseană așa se fac sfinții. Să mă ierte Domnul, acolo se formează un tribunal unde există avocatul diavolului, avocatul lui Dumnezeu, și apoi se discută despre persoana respectivă și se decide dacă este sau nu este sfântă. Aceasta e metoda bisericii apusene. Biserica Ortodoxă are altă metodă: nu declară pe cineva sfânt până nu-l declară poporul, până nu-l consideră poporul că-i sfânt. Abia după ce poporul, adică ceata credincioșilor, te consideră că tu ești un om care ai calități, care ai viață sfântă, abia apoi Biserica te recunoaște. Dar, poporul te declară sfânt. Aceasta e metoda. Sfinți sunt nenumărați. Că vor fi trecuți în sinaxare peste un an, peste doi, peste zece, Dumnezeu va decide. Acesta va fi triumful lui Hristos. Dar pentru aceasta, noi trebuie să ne trudim toți, noi toți. Ca să creăm o atmosferă în care cel ce se naște, cel ce pătimește pentru Hristos, să poată fi trecut automat din rândul oamenilor păcătoși în rândul sfinților. Asta fiecare poate și trebuie s-o facă. Toți aceștia care au pățimit în închisori au fost mielul de jertfă pentru iertarea păcatelor poporului român. Ei au fost aruncați în gura celor fără de Dumnezeu, ca să ispășească păcatele noastre, ale tuturor. Ei s-au jertfit pentru noi.

Și chiar dacă acuma se pune problema ca să fie trecuți în rândul sfinților, ei nu trebuie să fie trecuți în rândul sfinților. Ei sunt sfinți, prin sacrificiul lor. Îi admir pe cei care se luptă să fie trecuți din pușcării în Sinaxare, în rândul sfinților. Adică să fie și oficial trecuți, recunoscuți, declarați sfinți. Dar ei sunt, de fapt, sfinți. Ei s-au sfințit, s-au sanctificat.

Se poate spune și că tot poporul român este sfânt, pentru că tot poporul a suferit în 50 de ani de comunism. Dar au fost oameni care s-au evidențiat prin suferință, prin felul cum au trăit, ce au făcut și ce au lăsat în urmă, cum este și Părintele Justin Pârvu. Justin Pârvu este unul dintre miile de martiri ai poporului român.

Pot spune că în mod normal Părintele Justin Pârvu a primit recunoașterea de cetățean de onoare al orașului Baia Sprie. Dar acest titlu de cetățean de onoare trebuie privit ca un titlu de cetățean de onoare acordat tuturor celor care au suferit la Baia Sprie și chiar un titlu acordat pentru toți cei care au suferit în comunism în toate pușcăriile din țară! Baia Sprie face parte din Episcopia noastră și mă bucur că Primăria și Consiliul Local au răspuns în unanimitate la propunerea Gazetei de Maramureș, susținută de mulți oameni de seamă, de a-l face pe Justin Pârvu cetățean de onoare.

Nota editorului:

Prin acest cuvânt, ÎPS Justinian Chira și-a arătat, încă o dată, evlavlia pe care o are față de întreg soborul noilor mucenici și mărturisitori – și față de părintele Justin Pârvu în special.

Faptul că o primărie recunoaște valoarea pătimirii unui mărturisitor trebuie să ne dea de gândit. La Baia Sprie - cu ajutorul demersurilor pe care le-a sprijinit ÎPS Justinian -, a avut loc o neașteptată biruință a sfinților închisorilor. (Un început pentru alte biruințe și, poate, și pentru alte înfrângeri. Pentru că și Noului Mucenic Valeriu Gafencu i s-a decernat titlul de Cetățean de onoare - de către primăria din Târgu Ocna -, dar mai apoi i-a fost retras, într-un mod mișelesc. Pe noi, cei din Biserică, trebuie însă să ne intereseze mai ales raportul viu dintre noi și sfinți – în cazul de față, între noi și Părintele Justin Pârvu, între noi și sfinții închisorilor.)

Am spus, de mai multe ori, încă de la trecerea la Domnul a Părintelui Justin Mărturisitorul, că ar fi de mare folos să se strângă cât mai multe mărturii despre lucrarea și minunile acestuia. Dar mă gândeam că mărturiile vor fi strânse doar de Mănăstirile Petru Vodă și Paltin. (S-a tipărit anul trecut o lucrare de mare folos,

Din învățăturile și minunile Părintelui Justin, care a fost editată de Fundația Justin Pârvu anul trecut.)

Mare a fost bucuria mea când tânărul Vlad Herman, pe care l-am cunoscut cu prilejul festivității de la Baia Sprie din 13 septembrie 2013, mi-a propus – în luna ianuarie 2014, să tipăresc o nouă carte pe această temă. Materialele strânse de el mi s-au părut deosebite. Am reușit să strâng, într-un timp scurt, și alte mărturii inedite (preluând totuși în acest volum, cu acordul redacției, și unele texte din revista *Atitudini*). Mulțumesc tuturor celor care s-au ostenit să scrie mărturiile lor (chiar și celor care, din anumite motive, au preferat anonimatul). M-am gândit că, din moment ce Părintele Justin mi-a dat binecuvântarea să strâng și să tipăresc minunile noilor mărturisitori și mucenici, am binecuvântarea sfinției sale de a tipări și minunile sale (așa cum le-am tipărit și pe ale Părintelui Ilie Lăcătușu, sau pe ale altor noi mucenici).

Nădăjduiesc că, nu peste multă vreme, voi reuși să tipăresc o nouă ediție, mai amplă, a cărții de față. Îi rog pe cititori să ierte eventualele greșeli de redactare – întrucât o parte din texte au sosit în ultimul moment. (Ultima mărturie primită – cea de la părintele Ioan Șișmanian de la Petru Vodă, a venit chiar ieri, pe 2 februarie 2014 - iar cartea este programată să intre în tipar astăzi, pentru a vedea lumina tiparului înainte de ziua de naștere a părintelui, care este 10 februarie.)

Consider tipărirea acestei cărți și un umil semn de mulțumire pentru tot sprijinul pe care Părintele Justin mi l-a acordat în ultimii săi ani de viață, și mai ales pentru sprijinirea constantă a Campaniei *Din temnițe spre Sinaxare* – campanie inițiată de Grupul Areopag în anul 2008 (detalii pe www.sfintii-inchisorilor.ro).

Danion Vasile

Cuvântul Î.P.S. Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, la înmormântarea Părintelui Justin²

Părintele Justin – un bătrân frumos la care au alergat nenumărate cete de oameni

În numele părinților care sunt în această mănăstire și în numele măicuțelor de la mănăstirea din vale, mănăstiri în care părintele Justin a fost ctitor și stareț în duh și în adevăr până în ultima clipă a viețuirii sale pământene, permiteți-mi, iubiți credincioși, în numele fraților arhieriei aici de față, în numele părinților din mănăstiri și parohii, și îndrăznesc a spune și în numele credincioșilor care de-a lungul vremii au găsit la picioarele părintelui izvor de pace sufletească, să rostesc un gând de mulțumire adus lui Dumnezeu, pentru această floare preafrumoasă pe care a sădit-o pe pământul românesc, nu departe de acest loc ctitorit de părintele Justin.

După viața adâncă, cuprinzătoare, înălțătoare, tulburătoare și sfântă, care ne-a fost descrisă de unul din părinții acestei sfinte mănăstiri, după această viață curată, părintele s-a îndreptat spre împărăția cerurilor, împărăție pe care a pregustat-o încă din această viață, împărăția lui Dumnezeu trăită de părintele cu toată ființa sa, aici în parte, cum spune Sfântul Apostol Pavel, și pe care a dobândit-o acum pe deplin, în lumina cea neînserată a lui Dumnezeu.

S-a dus la Hristos, fără de Care nu a conceput - din tinerețea lui până pe patul de suferință - să trăiască

² Preluat din revista *Atitudini*, nr. 29/2013, pp. 17-20. Editura Areopag mulțumește redacției revistei *Atitudini* pentru bunăvoința de a ne pune la dispoziție acest text, precum și alte câteva materiale despre părintele Justin din ultimele numere ale revistei – materiale care pot fi citite în a doua parte a volumului de față (n.ed.).

vreo clipă, conștient fiind de faptul că în El trăiește, viază și se mișcă. Și că nu mai trăiește el, ci Hristos trăiește într-însul.

S-a născut în cer, cum spuneau creștinii altădată, s-a născut în cer după ce a fost binecuvântat de Dumnezeu să se nască întru duhul și întru împărăția cerurilor încă din această lume. S-a dus, de asemenea, la frații și surorile sale de suferință, care au plecat cu multă vreme înaintea lui, el rămânând încă pentru multă vreme în valea plângerii acestei lumi, frați și surori de care – mărturisea adesea părintele Justin – îi era mai dor chiar decât de propria sa mamă și de propriul său tată.

În ultimele zile ale vieții sale, aici, în chilia de alături, într-un moment de har și de trezire și fizică și dorind a comunica celor din jur gândurile sale, a spus ca o sinteză, a mărturisit ca un testament, legământ care să fie pentru cei care încă mai rămân pe acest pământ. În primul rând, a dorit să ceară iertare tuturor, începând cu patriarhul țării, a dorit să numească pe cel care să-i fie aici următor întru cele ale administrației monahale, căci stareț al mănăstirii, în duh și în adevăr, rămâne în continuare părintele Justin Pârvu. Iar la sfârșit a dorit să comunice unui popor, pe care cu durere el îl numea fără stăpân, a dorit să-i comunice patru lucruri, prin patru cuvinte, rostite cu greu, dar apăsate, să le audă obștile cele două, să le audă cei care erau departe, cele patru cuvinte, lăsate ca stâlpi de rezistență pentru cei care doresc să-i urmeze drumul sufletului său – au fost: în primul rând, unitate în orice situație. În al doilea rând, pocăință multă, ca Dumnezeu să ne ierte de prea multele noastre păcate. În al treilea rând: ascultare în Biserică să fie și toate așezate sub egida rugăciunii de zi și de noapte.

Unitate, pocăință, ascultare și rugăciune sunt, credem noi, cei patru stâlpi, cele patru picioare ale tronului pe care stă stăpânul acestui neam, Hristos Domnul. Pe baza acestor gânduri, părintele Justin a dorit să-și

lase testamentul său celor de aici și celor care l-au cunoscut sau îl vor cunoaște prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Acest testament l-a rostit în numele lui Dumnezeu Atotțiitorul, Căruia i-a închinat viața, cu durere pentru neamul său și cu dragoste nesfârșită pentru familia creștină, căci acestea au fost cele trei altare cărora părintele Justin s-a consacrat: Dumnezeu, neamul său și familia creștină. În aceste trei altare el a viețuit, el s-a rugat și, în cele din urmă, s-a jertfit.

Despre credința în Dumnezeu mărturisea adesea, zicând: „Credința în Dumnezeu este tot ce dă frumusețe neamului nostru. Forța unei națiuni este credința în Dumnezeu”, iar neamul său, despre care vorbea adesea, îl definea în următoarele cuvinte: „Neamul este mama mea, tatăl meu, fratele meu, sora mea. Neamul este vecinul meu, satul meu, comuna mea, județul meu, și toți înaintașii noștri cu moșii și strămoșii lor, cei ce au adormit în pământul acesta și tot cel ce vorbește aceeași limbă, are aceeași credință și năzuiește aceleași idealuri, face parte din neamul meu”.

Iar pentru familie, atât de încercată atât în tinerețea sa, atât de încercată după război, dar mai ales, poate mult mai încercată în vremurile din urmă, pentru familie părintele avea următoarele cuvinte: „Familia este valoarea pe care se întemeiază o națiune. Avem nevoie de o familie sănătoasă, pentru că aici se formează viitorul bărbat de stat, aici se formează geniul, eroul, mucenicul și sfântul”.

Având în gând, având în inimă pe Dumnezeu, neamul său și familia creștină, părintele a dorit să stea permanent de veghe cu cuvântul său de foc, cu glasul său de trâmbiță, cu tonul categoric, ferm și sever cu care întâmpina pe toți batjocoritorii de Dumnezeu, trădătorii de țară și atentatorii la viața familiei... Părintele a simțit că pătrunde în neamul și-n pământul său păgânătatea manifestată în foarte multe feluri, păgânătate care dorește să-L alunge pe Dumnezeu din viața oamenilor, să-i dez-

lege pe români de valorile neamului, și să afecteze într-o adâncime familia creștină. În aceasta părintele Justin a dorit să fie de veghe și să sensibilizeze pe cei din jur sau pe cei mai de departe, să stea de veghe pentru ca să nu se ajungă la ceea ce părintele Justin numea *căderea cea din urmă*, pe care o definea astfel: „Căderea a început în momentul în care Biserica lui Dumnezeu a fost lovită la rădăcină, când patria a fost înjosită de conducătorii ei și când familia creștină a fost desconsiderată”.

Dincolo de tonul său categoric, de cuvântul său ca o sabie cu două tăișuri, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel, sabie care pătrunde până la încheieturi, până la despărțitura între oase și măduvă, dintre suflet și duh, dincolo de această fermitate cu care își prezenta mărturisirea despre Dumnezeu, despre neamul său și despre familie, dincolo de aceasta, părintele Justin era omul blând, sensibil și gingaș, deschis, era duhovnicul, era iubitorul de oameni și odihnitorul de suflete.

Pentru toate acestea, cele asemănătoare și multele altele pe care obștea de aici și obștea din vale le cunosc, ucenicii săi de aici din țară sau de dincolo de ea, pentru toate aceste daruri cu care l-a înzestrat Dumnezeu, se cuvine să-I mulțumim Preasfintei și de viață Făcătoarei Treimi. Îi mulțumim că a binecuvântat ca el să se nască în pământul românesc, îi mulțumim că l-a apărut în vremuri de prigoană cruntă, îi mulțumim că i-a dat puterea mărturisirii aici, la Petru-Vodă, în vremurile acestea atât de tulburate pentru neam și pentru familie. Pentru toate acestea se cuvine să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru că a făcut din părintele Justin un călugăr. Și călugăr în limba română înseamnă bătrân frumos. La această frumusețe au alergat nenumărate cete de oameni care și-au plecat genunchii înaintea părintelui, sub patrafirul părintelui, sub mâna lui care binecuvânta, sub glasul lui care ne certa adesea, dar cu durere și cu dragoste pentru cel care se afla în fața lui, pentru toate acestea Îi mulțumim lui Dumnezeu.

Îi cerem, de asemenea, iertare părintelui, așa cum el în ultimele clipe și-a cerut iertare de la toți, și să-L rugăm pe Dumnezeu să-l odihnească în lumea dreptilor Lui, să-i ierte și lui greșelile pe care, ca om născut din bărbat și din femeie, le-o fi săvârșit în această viață, să-l primească întru împărăția Lui, să adune în jurul lui pe toți frații lui de suferință din închisori cu care avem această certitudine că el se află acum împreună, nefiind absent nici de aici, poate prin rugăciunea lui fiind chiar mai prezent acum decât a fost atunci când era viu printre noi. Căci omul, ducându-se la Dumnezeu, devine și mai viu decât a fost aici și nu uită niciodată omul să ia cu el și tot ceea ce i-a fost mai drag în această lume. Și neamul românesc, Biserica lui Ortodoxă, călugării de aici și de pretutindeni, preoții de mir, călugărițele, familiile, tatăl, mama și pruncii lor au fost comorile pe care părintele le-a iubit, le-a binecuvântat și le-a slujit cu tot cugetul său - și cu certitudine avem încredințarea că a plecat cu ele de pe pământ în căușul mâinii sale și le-a așezat lângă tronul Sfintei Treimi, ca prin puterea lui Dumnezeu cel în Treime lăudat prin rugăciunile lui, prin rugăciunile mucenicilor acestui neam, prin rugăciunile Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil și, mai presus de toate, prin rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, neamul și Biserica de pe acest pământ să fie ocrotite și binecuvântate până la judecata cea fără de mită a lui Dumnezeu Fiul cu puterea Duhului Sfânt și prin bunăvoința Tatălui Ceresc.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii Săi, iar noi să-i păstrăm vie amintirea și în ciuda multelor noastre slăbiciuni și păcate, nădăjduim ca, prin rugăciunile părinților din aceste locuri, prin rugăciunile părintelui Justin, să dobândim și noi de la Dumnezeu ceva din râvna părintelui pentru Dumnezeu, pentru neamul românesc și pentru familia creștină. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

*Părintele Hariton Negrea,
starețul Mănăstirii Petru Vodă:*

Duhovnicul de onoare al întregii vieți monahale din România

Noi am fi vrut să îl facem duhovnicul de onoare al întregii vieți monahale, dar cei de la Primăria din Baia Sprie ne-au luat-o înainte. Părintele Justin o să aibă grijă să îi ocrotească pe toți aceștia, să le dea sănătate, râvnă și putere să ducă acest efort de a pune în prim-plan valorile naționale. Spunea fratele Danion Vasile mai înainte că, dacă ar fi murit Părintele Justin în temniță, am fi avut un mucenic și un martir care s-ar fi rugat pentru noi, dar nu a fost așa, pentru că și viața monahală din România avea nevoie de un exemplu puternic. De aceea a mai trăit Părintele Justin, ca să ne ofere nouă, celor din mănăstiri, exemplul că se poate și în zilele noastre să se atingă valorile sfințeniei și ale desăvârșirii.

Noi am învățat de la Părintele Justin să fim în dragoste față de neamul acesta, nu doar neamul românesc, ci întreg neamul omenesc. Chiar dacă în unele articole a fost condamnat că ar fi fost xenofob sau în alt fel, toți aceștia – care sunt de alte naționalități – pot veni la noi, la mănăstirile Părintelui Justin, și vor vedea că stăm cu ei la masă și împărțim aceeași pâine. Arătăm că, pe lângă dragostea de țară, avem și dragoste de om și de aproapele nostru, indiferent de etnie și de concepțiile de gândire. Părintele Justin a fost un mare iubitor de țară și de tradiție românească. Dar totodată aș vrea să vorbesc și de calitățile sale de mare duhovnic, monah, părinte iubitor.

Să știți că mai puțin am întâlnit în viața mea persoane care au avut puterea rugăciunii. Părintele Ioanichie Bălan de la Mănăstirea Sihăstria ne spunea nouă, care, să spunem că, am fi generația aceasta din urmă:

„Sunteți și voi, oarecum, ca niște stâlpi, dar, ca să ajungeți la cer, trebuie să atingeți valorile duhovnicești ale Părintelui Justin”³.

Cu același prilej, părintele stareț Hariton Negrea a mai spus: „M-am uitat la credincioșii de aici din sală și am constatat că sunt ceva mai credincioși decât mine. Mi-am dat seama ce poate să facă Părintele Justin: să pună sămânță în țarina unui om – iar roadele se văd. Oameni care pentru mine, chiar dacă nu sunt în viața monahală, îmi dau tăria și credința că poporul acesta își mai păstrează esența de creștin ortodox.

Pe lângă faptul că Părintele Justin ne-a învățat toată Tradiția, rânduiala canonică a Bisericii noastre Ortodoxe, și faptele personale au vorbit despre lucrul acesta. Eu eram novice în mănăstire când m-a primit Părintele Justin, în anul 1996, și m-a rânduit să mă ocup cu oamenii care veneau la mănăstire și serveau masa acolo, la trapeza mănăstirii. Erau situații când, în duminici, puteam să așezăm la masă o mie două sute – o mie trei sute de persoane, fără să ținem seama că sunt ortodocși, că sunt romi sau sunt maghiari, erau veniți toți acolo, la Părintele Justin, iar noi îi puneam la masă.

(...) Ceea ce am văzut eu la Părintele Justin: după ce am pus la masă vreo trei-patru rânduri de trapeză, am rămas fără ciorbă și i-am spus Părintelui Justin că nu mai avem ce să dăm de mâncare la oameni și încă mai sunt pe afară. Și a zis Părintele Justin: «Am să vin eu să văd». Și a luat Părintele Justin lingura aceea mare și a dat de trei ori în cazanul acela cu ciorbă și s-a făcut din nou ciorbă până în vârful lui. Eu am văzut acest lucru, ceea ce înseamnă că Părintele Justin a avut puterea cuvântului. Poate mulți dintre noi, preoți, monahi, monahii, vorbim frumos despre Dumnezeu, dar

³ Fragment din cuvântul ținut pe data de 14 septembrie 2013 la Casa de Cultură din Baia Sprie, cu ocazia acordării titlului de Cetățean de Onoare al orașului Baia Sprie Părintelui Justin Pârvu - din revista *Atitudini*, nr. 30/2013, pp. 5-6 (n.ed.).

puterea credinței stă în oameni cu totul deosebiți. Dacă domnul Danion a spus mai înainte despre Părintele Justin că este un general de la noi din Ortodoxie care a trecut la cele veșnice, mi-aduc aminte de o cântare care se cântă în bisericile noastre ortodoxe și care zice așa: «Și de-o fi să apară odată vreun dușman nesăbuit, să strigați atunci la mine și-oi sări și din mormânt».”

Părintele Hariton Negrea este unul dintre puținii care au avut curajul de a vorbi despre marile minuni făcute de Părintele Justin înainte de trecerea acestuia la Domnul. Iată o mărturie impresionantă, dată pe când era duhovnic la mănăstirea de maici din Durău:

„Relația cu Părintele Justin a fost cea mai puternică relație cu un om din viața mea. Am cunoscut părinții care m-au crescut, am cunoscut părinți duhovnicești atunci când eram la studii în București, printre care și părintele Galeriu, un mare duhovnic, părintele Vasile Gavrilă, duhovnicul la care eu mă spovedeam în zilele acelea; l-am cunoscut pe părintele Sofian Boghiu, un mare duhovnic, de asemenea, și alți preoți de calitate și cu experiență de viață duhovnicească, din Bucureștiul anilor de după 1990.

Relația cu Părintele Justin a fost și este cu totul specială, pentru că era prezent tot timpul în obștea pe care dânsul o supraveghea, în calitate de stareț. Mă spovedeam de două ori pe săptămână, uneori și de trei ori pe săptămână la Părintele Justin. Primeam răspunsuri la problemele de viață duhovnicească și, implicit, și pentru viața prietenilor mei, a părinților, a rudelor mele, răspunsuri impecabile. L-am cunoscut pe Părintele Justin în tot cât ne-a putut rându-i Dumnezeu să descopăr la sfinția sa, viața și trăirile pe care ni le prezenta ca exemplu.

Consider că Părintele Justin a fost – pe lângă un mare duhovnic – și un mare psiholog. Nu-mi amintesc

niciodată să mă fi certat cu ceva. Nu-mi amintesc să nu fi greșit eu cu ceva. Știam că greșesc și că fac erori, dar Părintele Justin a avut suficient tact, atâta experiență duhovnicească, încât să îndrepte lucrurile fără ca cineva să-l fi influențat în privința asta. Relația cu Părintele Justin decurgea încontinuu dintr-o situație îmbunătățită într-o situație și mai îmbunătățită.

Consider că am fost, ca și ceilalți călugări din Petru Vodă, cei mai favorizați oameni de pe fața pământului. Spun lucrul acesta pentru că sunt într-o mănăstire de călugărițe care nu au cunoscut atât de aproape un părinte de talia Părintelui Justin de la Petru Vodă. Am văzut cu ochii mei minunile lui, pe care nimeni nu poate să mi le șteargă din suflet.

Am trecut prin toate ascultările pe care Părintele Justin mi le-a oferit și nu-mi aduc aminte să fi fost vreo ascultare pe care să nu o fi făcut și eu. Poate că ascultările prin care m-a trecut Părintele Justin nu le-am realizat practic cum trebuie, dar părintele a avut în vedere să mă pună la orice ascultare din mănăstire. Consider că mai mult m-a ținut la ascultarea de la brutărie, ascultarea de la prescurărie, ascultarea de la pangar, ascultarea de la paracliserie. Aceste ascultări se potrivesc ca durată. Consider cam patru luni pentru fiecare, celelalte ascultări prin care am trecut, inclusiv la oi, am fost și la vite, am fost și la ocolul pădurii, am fost și la fân, am lucrat și la curățenia din cadrul mănăstirii. Dar la aceste ascultări m-a ținut ceva mai mult decât la celelalte. Nu am căutat o explicație, dar în toate mi-am găsit pacea și liniștea.

Niciodată nu m-a lăsat să fac un lucru peste măsura puterilor mele, ci întotdeauna mi-a spus că, înainte de toate, să-mi fac rânduielile de rugăciune călugărești și apoi să împlinesc lucrul mâinilor mele. Dacă îplineam un lucru din cadrul ascultării și nu-mi îplineam rânduielile mele de rugăciune, ziua aceea nu era considerată ca fiind realizată. De aceea, ne preciza,

înainte de a începe o ascultare, cât efort trebuie să depunem în așa fel încât rugăciunea să nu ne lipsească și biserica și slujbele, la fel, să nu ne lipsească.

Când eram călugăr cu ascultarea la brutărie, îmi aduc aminte că eram cu părintele Teodosie, un călugăr de acolo, mai eram și cu alți părinți cu care făceam pâine și, într-o primăvară, aproape de vară, am rămas fără făină la mănăstire. Noi acolo ne foloseam de făina pe care oamenii o aduceau ca ofrandă bisericii și din acea făină frământam și coceam la cuptor și ofeream pelerinilor care veneau acolo la mănăstire pentru închinare și rugăciune și sfaturi duhovnicești de la Părintele Justin.

Așa s-a întâmplat în momentul acela când lăzile noastre cu făină s-au golit. Oameni mulți erau în mănăstire și, când ne-am dus la Părintele Justin și i-am spus că am rămas fără făină în lăzile noastre, Părintele Justin, mi-aduc aminte, «prefăcut» fiind, ne-a zis că-l mințim. «Voi mă mințiți că nu mai este făină în lăzi și eu știu că făină este în lăzile de la mănăstire.» Și ne-am întrebat chiar unii pe alții dacă fiecare a văzut bine lucrul acesta. Când Părintele Justin ne-a dat poruncă să ne mai uităm încă o dată dacă este făină în lăzile de acolo, când ne-am dus, a fost minunea că lăzile erau pline cu făină pentru pâine. N-o să poată nimeni să-mi șteargă lucrul acesta din amintire. Era un moment de excepție.

Nu au întâlnit călugării contemporani, sau călugării aceștia tineri din secolul nostru, nu au întâlnit o astfel de experiență și o astfel de trăire. De aceea consider că noi am fost privilegiați de Dumnezeu, pentru că am văzut cu ochii noștri acest lucru. Cine poate să-l șteargă vreodată? Voi merge în mormânt - și nu se poate uita așa ceva, pentru că l-am întâlnit la un om cu totul deosebit.”⁴

⁴ Din volumul *Grației* Lungu Constantineanu, *Părintele Iustin Pârnu. Ctitor și părinte duhovnicesc*, Editura Haritina, Iași, 2009 (n.ed.).

Dumnezeu i-a dat mari daruri părintelui Justin⁵

Fiecare sfânt are originalitatea lui. Nici frunzele la un copac nu stau într-o parte. Așa și oamenii. Părintele Justin se caracteriza, după mintea mea, prin faptul că a trăit în lumea aceasta ca să folosească sufletește și tru-pește oamenii.

„Când era război, părinte – mi-a spus – patru sute de oameni am spovedit, am împărtășit: colonei, ofițeri, care-cum... Ziua următoare a venit prăpădul, dar au plecat dezlegați și împărtășii.” A venit apoi în satul natal și a făcut un schit de călugări și un schit de maici, jos. Și mergeau oameni la mănăstire, și săraci, care n-aveau bani, dar aveau neazuri mari. Și părintele Justin scria pe listă: „zece sticle de ulei, zece pachete de zahăr, zece de orez, zece de paste făinoase, zece, zece, zece... Te duci la cutare părinte, îți dă!” Îi dădea. Venea altul: „zece, zece, zece...” iar, tot așa, zile întregi. La o vreme, vine magazionerul: „Părinte Justin, dacă tot zece, zece... nu avem!” „Măi, tu să dai!” Iar a scris: „zece, zece, zece...” Acela: „Părinte, dar n-avem nici pentru noi!” „Măi, tu să dai!” După ce-a dat, au venit cu ceva treabă niște părinți. Părintele: „Am știut că veniți.” Către magaziner: „Să taci! Te duci la poartă, că-s două TIR-uri încărcate cu alimente, și le aduci.” Da, dragii mei, e adevărat.

⁵Fragment din cuvântul ținut la conferința *Rezistența anticomunistă. Istorie, valori și modele – Despre noii mucenici și măr-turisitori*, în cadrul Simpozionului cu tema *Sfinții Închisorilor*, la Catedrala Episcopală Ortodoxă „Sfânta Treime” din Baia Mare pe 17 noiembrie 2013 (n.ed.).

Meșterul care lucra cu echipa lui la clădirile alea de jos îmi zice: „Părinte, vreau să vă spun ceva, dar se ridică părul pe mine când vă spun. Când mă duceam la părintele Justin, că trebuia să-mi plătesc echipa de muncitori, părintele scotea cu mâna din găleată – că punea banii în găleată și pomelnicele pe masă. Scotea o dată, mai scotea o dată, mai scotea o dată, mai... mai... și zicea: «Atât!» Părinte, cât am făcut eu calculul, atâta era!”

Dumnezeu i-a dat mari daruri părintelui Justin. Și s-a folosit multă lume.

Când am fost la ultimul maslu pentru el, s-au strâns 250 de preoți! Țineți minte: 250! Asta înseamnă că au fost mulți preoți folosiți, povățuiți, sprijiniți de părintele Justin.

Un preot a mers la închisoare. Și un deținut⁶ i-a zis: „Părinte, Dumnezeu te-a adus, că m-am rugat. Nu vreau să plec din lumea asta fără să mi se știe taina. Te rog frumos, ai la dispoziție trei minute, să-ți spun taina mea?”

„Da, cum să nu!”

Și-ncepe să-i explice: „Părinte, am fost căsătorit. N-aveam copii. Între mine și soție, pentru orice lucru mărunț, era ceartă, scandal... Doi în casă, dar casa în flăcări. Pentru mărunțișuri. Și eu, nemulțumit de această realitate dureroasă, am zis: «Măi, dar până când?» Vreau să nu mai fiu de vină, să nu mă mustre conștiința, dar iar se repetă. Hai să mă duc eu la un preot, să fac o spovedanie sinceră și completă. Că poate, dacă

⁶ Am considerat că și întâmplarea care urmează, deși nu are legătură directă cu părintele Justin Pârnu, poate fi de folos pentru a înțelege că fiecare om își poate schimba viața, lăsându-se în mâna lui Dumnezeu. Chiar dacă măsura iertării arătate de acest bărbat pare nebunească, părintele Serafim consideră că de acest exemplu real ne putem folosi toți, mai ales cei care avem dificultăți în a-i ierta pe cei care au greșit față de noi (n.ed.).

mă voi elibera de povara păcatelor, harul mă va întări, să pot face față la ce nu pot face.”

S-a dus, s-a spovedit. L-a mai întrebat și preotul, fără grabă, să fie completă spovedania, sinceră, cu părere de rău. Și i-a dat și canon. Canonul:

„Știi *Tatăl nostru*?”

„Știu.”

„Să-l zici cât mai des, dar cu trăire, cu atenție, că-s cuvintele aduse de Domnul Hristos. Rugăciunea asta cuprinde tot ce ne trebuie nouă, pământenilor. Și mai este și rugăciunea: *Dumnezeule, Tu ești al meu, eu sunt al Tău - miluiește-mă!*”

El a plecat dezlegat de păcate, a făcut și canonul. După câteva zile, femeia observă că ea e de vină că e casa în flăcări. Și-l întreabă: „Dar ce e cu tine? Că ești de nerecunoscut. Ce s-a întâmplat? Că din cauza mea e cearta!”

„Măi, m-am spovedit. Du-te, smerește-te și tu! Să fii și tu dezlegată, îți iei și tu canon, că atunci e harul lui Dumnezeu peste tine.”

S-a dus și s-a spovedit și ea. Ei, dar vrăjmașului de obște nu-i place armonia și înțelegerea din casă. Și atunci, fiind o sărbătoare mare, praznic, ei s-au gândit să-și mai zugrăvească casa. A rămas femeia acasă, ca să protejeze dulapurile. Zugravul gândea că, dacă femeia nu vrea de bună voie (să păcătuiească – n. ed.), o va forța la păcat. Era unul din acela desfrânat, din acela fără Dumnezeu.

El, venind acasă, ajungând cu rugăciunea la: „... și ne iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri”, o aude pe femeie zbierând. Când deschide ușa, deja cuțitul era băgat în inima ei, și era căzută jos. Sub puterea rugăciunii: „și ne iartă nouă păcatele, cum iertăm și noi greșiților noștri”, a zis (criminalului – n.ed.): „Du-te și regretă toată viața ce-ai făcut!”

După aceea, a sunat (la poliție – n.ed.) și a zis: „Veniți, că mi-am ucis soția!”... Mi-a mai spus: „Mi-am asumat o crimă, părinte. Pentru asta sunt aici.”

Și în celulă fiind (cu alți deținuți – n.ed.), unul l-a altoit pe celălalt, l-a izbit, l-a lăsat mort. Când a deschis gardianul ușa, și a întrebat: „Ce s-a întâmplat aici? Cine a făcut crima?” „Eu.”

„Părinte, mi-am asumat două crime aici. Și am zis toată viața, cât am putut, și *Tatăl nostru*, și *Dumnezeule, Tu ești al meu, eu sunt al Tău - miluiește-mă!* Și acum, părinte, mă bucur că am putut să-ți spun taina mea. Dar mai am să-ți spun ceva: eu, părinte, mă duc la Domnul.” (...)

Dragii mei, cu toții, cu toții, cu toții, creștini ortodocși, români și de toate națiile, care formăm Biserica asta, toți să-I dăm păcatele lui Dumnezeu. Așa să ne ajute Dumnezeu și Maica Domnului și sfinții.

*Părintele Ioan Șișmanian
de la Mănăstirea Petru Vodă:*

„Iubirea lui ardea... cauteriza... înflăcăra...”

Desigur, fiecare om capătă măiestrie prin făptuirile pe care le-a iubit și practicat cel mai mult. A iubi pe Dumnezeu este, desigur, o mare poruncă, a iubi chipul dumnezeiesc din tine, din aproapele, a iubi după cum ești IUBIT este cea mai grea poruncă... și totuși nimic nu este mai dulce decât JERTFA MIELULUI JUNGHIAȚ! Și, desigur, noi ar trebui să fim... mieii!

Să mă iertați că am îndrăznit a grăi și eu, netrebnicul, dar trebuie să mărturisesc că Părintele ne iubea nespus și evident că ne și certa, ca pe niște fii adevărați!

Odată îmi spune: „Măi, Ioane, să-ți faci o casuță.” „Unde, Părinte?” „Păi, mai pe deal, mai pe vale...” Dar eu tot nu mă dumiream. „Părinte, zic, vino și pune călcâiul, și unde o să-l pui, acolo o voi face!” Și mi-a zis: „Hai cu mine!” Și m-a dus în grădină, în spatele casei celei mari din fața bisericii. Asta era prin toamna lui '97. Și, din mila lui Dumnezeu, am ridicat casa într-un an. Dar ăsta a fost doar... începutul.

Într-o zi, iată că Părintele îmi zice: „Măi, Ioane, am găsit așa un loc frumos, mai la vale cu vreo doi kilometri... Hai să mutăm casa ta la vale!” „Hai!”, zic și eu. Dar îl întreb cum să o mutăm, și el zice: „Foarte simplu: cu elicopterul!” (Și de aceea a ieșit zvonul că părintele Ioan a luat-o razna, că vrea să mute casa cu elicopterul!)

Am tocmit o echipă de meseriași, care să desfacă casa, care era făcută din bârnă de lemn, și să o monteze pe locul pe care l-a hotărât Părintele. Bieții oameni se uitau la noi și nu înțelegeau nimic... Eram în chilie la Părintele și el le explica cum să desfacă bârnele casei, să le numeroteze, ca să le reazeze întocmai la noul loc. Dar

ei ziceau: „Părinte, nu-i păcat să stricăm așa frumusețe de casă? Să facem alta nouă!” Dar Părintele îmi zice, de parcă am vorbit eu cu echipa să nu mai dărâăm casa:

„Ce am vorbit noi?”

„Să o mutăm”, zic.

„Atunci, nu mai stăm la vorbă!”

Și am mutat-o. Aceasta, cu un plan lărgit, incluzând și un paraclis cu hramul Sfântului Pantelimon, a fost prima clădire a mănăstirii de maici pe care Părintele a ctitorit-o mai la vale, iar acum poartă numele de Mănăstirea Paltin.

Dar ceea ce mi-a rămas în suflet cel mai viu a fost atunci când Părintele, într-o noapte de iarnă, mi-a dat o lecție de dăruire. Iată ce se întâmplase. Ninge din plin, zăpada se așezase de cel puțin două palme și doi bătrânei ajungeau cu greu pe jos în curtea mănăstirii. Paznicul, ia-l de unde nu-i. Ce să facă? Singura luminiță aprinsă e pe holul Părintelui... și nimeni pe holul neîncălzit, doar două băncuțe de lemn. Părintele îi aude, îi cheamă în chilie, în locul lui, iar el se culcă pe o băncuță, în hol, învelit într-o cergă. Pe atunci aveam chilia pe același hol, lângă cea a Părintelui, și când nevoile trupești m-au împins afară, am dat cu ochii de Părintele, care nu dormea. Eu l-am rugat să intre la mine în chilie, dar el m-a certat și mi-a zis să-mi caut de treabă... Și am rămas cu acest gând, ca în orice chilie voi sta, să am cât mai multe paturi, să pot primi cât mai mulți pelerini în chilie!

Așa era Părintele - simplu și adânc, iar iubirea lui ardea... cauteriza... înflăcăra... lumina... liniștea!

„Icoana de pe iconostasul evlaviei multor creștini din Biserica Ortodoxă Română”

Este greu, chiar foarte greu să vorbești despre un părinte emblematic al monahismului românesc care a fost la îndemâna tuturor ca o icoană, sub ocrotirea căruia te puteai așeza zi și noapte – acesta a fost Părintele Arhimandrit Justin Pârvu, care, cu un spirit profetic și efervescent, captiva, pur și simplu, când aveai fericirea să-l fi ascultat. Cuvioșia sa revărsa cu îmbelșugare asupra ascultătorului elemente de detaliu, purtătoare de semnificații ascunse, ceea ce îți primenea moral ființa, lăuntricitatea. Născut în satul Poiana Largului, Neamț, ținut al oamenilor de ortodoxie curată, a avut în el valențele trăirii religioase, chiar din copilărie, găsim în casa părinților lui practicarea virtuților creștine și dragostea de Sfânta Biserică. La un moment dat, tânăr și încrezător, dintr-o cerință interioară, îmbrățișează viața monahală, fără a rătăci în dreapta și în stânga: era tânărul frate și apoi monah care va exploda cu evlavia și credința sub adierea inspirației Duhului, descoperindu-și drumul vieții lui întru Hristos, despre care Arhidiaconul Ioan Ivan, profesor la Seminarul Teologic din Sfânta Mănăstire Neamț – plecat și el la cele veșnice –, îmi spunea: „Părintele Justin Pârvu este linia dreaptă și culoarea verde a monahismului românesc din vremea noastră; el este și va rămâne mereu un izvor de bună mireasmă duhovnicească, în păstrarea neabătută a dreptei credințe, cu propovăduirea adevărului în duhul Evangheliei și-n duhul filocalic, păstrându-și calitatea și prospețimea de adevărat slujitor cu un dinamism irezistibil”.

Eu l-am întâlnit întâia oară la Sfânta Mănăstire Secu, prin anii 1966-1967, și aveam să văd cu ochii mei

greutatea sfințeniei purtată de un trup firav, fragil în lăuntru său, fără întristare și suspin, deși avea motive să fie și trist și cu suspin; dar răbdarea și suferința mizerabilă a închisorii aprinsese în Cuvioșia Sa și mai multă răbdare și înțelegerea momentului de a se lupta cu sine și cu tot felul de grele ispite, cu cei de aproape și cu cei mai de departe, dând dovadă de o răbdare încrească, muncind alături de noi cu sapa și hârlețul, fără să știm că sfinția sa fusese încarcerat. Blajin și prietenos, cu o voce aproape stinsă și cu grijă față de noi, cei patru seminariști, ne vorbea din Dogmatică, din Patrologie, Liturgică și Morală și îl simțeai atât de aproape, aproape... cu tine! Și el era Părintele Justin, pe al cărui chip odihnea o lumină și, când ne vorbea, această lumină se amplifică, cred că era bucuria libertății lui din închisoare, despre care nu ne-a vorbit niciodată cât am stat în aceeași încăpere.

Mi-aduc bine aminte când l-am întâlnit la Mănaștirea Secu; așa cum am mai spus, era o umbră de om, cu chipul său bizantin, purta în el o remarcabilă dispoziție duhovnicească și, ca la Sfânta Biserică, psalmodia împreună cu noi atât de corect și strălucitor către Dumnezeu cu rugăciunea și dăruire de sine. Aveam modelul vieții lângă noi, împins de vitregia vremurilor la umilință. După un timp, aveam să aflu adevărata poveste a vieții sale, dar mai târziu lucrurile s-au schimbat; el, cel urât și surghiunit, avea să fie înconjurat și căutat cu căldură și cu bucurie de mulțime de credincioși, cu tot felul de solicitări. Unul dintre lucrurile remarcabile era că niciodată nu l-am văzut în chilia noastră când intra sau ieșea din așternut, fapt care ne-a determinat să fim mai cu grijă și să ne controlăm comportamentul.

Cândva îmi spunea: „Măi, frațiiile voastre o să fiți preoți, să aveți grijă și să culegeți rodul frumos de pe urma înaintașilor voștri și să nu trăiți pentru voi!” De la cuvioșia sa am învățat atunci că, mai înainte de a-ți pu-

ne genunchii la rugăciune, mai întâi să te înstrăinezi lucrului și de lume. Prin felul său de a fi, Părintele Justin n-a cultivat sentimentul distanțelor, ci sentimentul apropierii mai viu și mai corect, deși lăsa impresia că valorifică izolarea, singurătatea, era mereu prezent, mereu activ, mereu îngăduitor cu noi, care eram în formare pentru mai târziu, slujitori ai bisericii. Astăzi, înțeleg și mai bine că Părintele Justin de la Sfânta Mănăstire Petru Vodă, prin răbdare, a cunoscut cele două suferințe: una este cea a propriei suferințe, venită din presiunea din exterior, pe motiv de adevăr și de credință, care i-a adus încarcerarea, și cea de a doua suferință a fost pentru celălalt, pentru aproapele, ca să-i fie bine și să ducă viață fără de păcat. Dar și una și alta au fost bine purtate, chiar dacă trupul i s-a veștejit, sufletul i-a rămas puternic și curat.

Recunosc, nu-mi este dat mie să analizez ceea ce a făcut Părintele Justin, sunt alții mai îndreptățiți să o facă, eu doar atât am să fac, să așez în lumină învăluitoarea căldură binefăcătoare a marelui duhovnic, care a plecat să lucreze în ceata cuvioșilor, acolo „unde nu este nici durere chinuitoare și nici amurg!” Cuvioșia sa a fost ca noi toți, cu neliniști și bucurii, cu nedumeriri și întrebări, poate unele fără răspuns, și cu doruri neîmplinite, dar nu a rătăcit ca noi pe un câmp de pustie și nu a rătăcit niciun moment în slujirea lui, ci cu fiecare zi înainta pe treptele urcușului duhovnicesc cu rugăciunea și povața către cei mulți, ca să-L cunoască pe Dumnezeu, fapt pentru care în inima lor efigia persoanei sale va rămâne veșnic și adânc imprimată.

Pentru foarte mulți creștini, Părintele a fost cel prin care L-au cunoscut pe Dumnezeu și prin care au ajuns să iubească Biserica, să se mărturisească și să se împărtășească, într-un cuvânt, au ajuns la conștiința condiției antologice de creștin. Părintele Justin a fost cel prin care nenumărați oameni au intrat în lumea miraculoasă a creștinismului și pe drumul sfințeniei pur și

simplu. Dar mulți sunt și dintre cei care n-au fost conștienți pe cine au avut în față și l-au ignorat pentru felul lui de a fi – farul călăuzitor în toate necazurile și suferințele multor creștini care îl căutau „ca pe iarba de leac”, așa cum spunea și venerabilul Părinte Constantin Voicescu: „Părintele Justin este pentru țara întregă mereu o rodire îmbucurătoare care veștejește răul și face curată calea către Dumnezeu, cum nimeni altul nu o face”. Așa este, cu ochii săi de vultur remarca și semnaliza cu promptitudine, fără menajament, orice accident care altera normalitatea unei vieți creștine în Hristos, și își argumenta poziția cu un eroism grecesc, ca drepturile creștinești să nu fie călcate în picioare. Pentru aceasta, mulți din lumea noastră au prins dragoste de el și chiar minți strălucite, sub epitrahilul său, s-au aplecat cu vădită bunăvoință, înțelegere și pioșenie.

De fapt, toți cei de bună credință știu că bucuria pe care o revărsa în inimile tuturor celor care îl căutau era marele dar al cuvioșiei sale față de omul care-și căuta starea normală prin mijlocirea părintelui către Dumnezeu. Și asta pentru că trăirea și gândirea sa frumoasă erau mărgăritarele sale duhovnicești și toți cei atenți, toți cei cu trezvie, toți cei care erau cât de cât înduhovniciți înțelegeau că în inima cuvioșiei sale curgea rodirea Duhului de maximă împlinire a sfințeniei vieții sale de râvnă și osteneală, de nesomn și priveghere pentru țară, pentru Biserică, pentru credință și pentru pământul străbun. Și acest lucru s-a văzut și din felul cum gândea și remarcabil este faptul că avea întotdeauna un răspuns bun la toate și pe măsură.

Un curajos și un îndârjit, atât autorităților de stat, cât și celor ecleziastice, le-a arătat primejdia pentru viitorul sufletului nostru și al vieții, zi de zi. Mângâietor și luminos, chipul cuvioșiei sale te urmărea ca o icoană și-ți cunoștea gândurile, dorințele, înainte ca tu să ți le spui. Observațiile sale erau totdeauna pertinente, menite parcă să-ți lumineze sufletul.

Părintele Justin Pârvu a fost nu numai unul dintre cei mai mari duhovnici ai Moldovei, ci și un mare povățuitor în lumea asta, plină de neazuri. Cuvioșia sa nu a fost o apariție spontană, în spatele lui au stat multe suferințe, multe încercări, multe neajunsuri și multă neli-niște, dar toată problematica vieții lui și-a acoperit-o înțelept, răbdător, smerit și încrezător că Dumnezeu pe toate le așază, luminând pe fiecare după credința pe care o are în suflet. Acest mare duhovnic al ținuturilor noastre nemțene, acolo, la Sfânta Mănăstire Petru Vodă, își revărsa între cei mai mulți ucenici ai săi gândurile cele bune pentru Sfânta Biserică, pentru creștini și pentru viața cea veșnică.

Dar să nu uităm și asta, că, la vremea nebuniei atee, Părintele Justin a fost și a rămas mângâierea multora, într-o lume a gâlcevilor neînțelepte și a răutății de multe feluri. Dacă pentru Ardeal Părintele Arsenie Boca a rămas „o statornică mângâiere”, pentru Dobrogea, Părintele Arsenie Papacioc a rămas „taina credinței întru știință curată”, pentru Moldova, Părintele Justin Pârvu a rămas „portret de mare duhovnic și apărător al Ortodoxiei”. Că vrem sau nu vrem, trebuie să observăm că părintele, în atitudinea sa, căuta să așeze în sufletul tuturor fiilor duhovnicești și în cei ce îl căutau să mărturisească adevărul și credința în Hristos Mântuitorul, fără frică, spunând că: „Viața este fericire doar cu Dumnezeu și cine nu are Dumnezeu nu are nimic!” Și așa este – fundamentul vieții pe mărturisirea de credință este o reînprospătare necurmată a Evangheliei.

Printre cele multe griji, Părintele Justin cred că s-a sfârșit și cu marele regret că nu a reușit să facă și mai mult pentru cei care s-au sfârșit în închisorile comuniste și pe care cuvioșia Sa i-a numit „sfinții închisorilor”, pentru că marea majoritate a celor care au fost în închisorile și lagărele comuniste au luptat, au suferit pentru țară, pentru Neam, pentru Credință, și marea majoritate dintre cei care s-au jertfit au fost oameni bi-

ne cunoscuți și-n țară și peste hotare: savanți, academicieni, profesori universitari, mitropoliți și episcopi, preoți, călugări și călugărițe, generali și ofițeri, țărani și muncitori de înaltă trăire creștinească și patriotică și, pentru toți aceștia, cuvioșia sa a avut o enormă frământare lăuntrică, pentru a fi așezați pe filă de calendar și cu pomenire la o dată fixă. Această grijă, care l-a măcinat pe părintele duhovnic, credem că va fi o grijă a Sfintei noastre Biserici cu un duh întreprinzător. Acum, după plecarea sa din lumea pământeană, mulți dintre cei care l-au cunoscut îl vor mai căuta în durerile sau bucuriile lor, însă părintele este „dincolo”, în ceata celor cuvioși, pentru că n-a pierdut nimic din ceea ce este al lui Dumnezeu și din acea comoară a sufletului său, căci cu dragoste de adevărat părinte a oblojit multe suflete de prin toate văioagele și cătunele acestei țări și le-a înmiresmat ca să se învieze în Cuvântul Evangheliei. Așadar, n-a fost numai pentru sine, n-a slujit numai pe Dumnezeu, ci l-a slujit și pe aproapele, răspunzând astfel unor nevoi firești de a-l sui pe om cât mai repede spre Hristos, ridicându-l din devierile dogmatice și canonice, pentru a-l așeza pe drumul mântuitor.

Nu o dată, ci mereu părintele spunea: „Spiritualitatea creștină care ridică pe omul căzut din platitudinea prezentului pe verticala destinului său supranatural este credința nestrămutată și capacitatea de jertfă, care smulge pe om din complexul groazei și al lipsei de curaj”. Din aceste vorbe înțelegem că a fost curajos și categoric, cu ochii sufletului dincolo de limitele existenței pământene, pentru că „a fost omul lui Dumnezeu”. Cuvioșia sa n-a fost nimic altceva decât un șir lung de osteneală cu rugăciune, de sfat și de durere profundă pentru țară și popor și tot atâta grijă pentru păstrarea adevărului în Biserica noastră, ca cei chemați să o slujească să-și asume maxima responsabilitate față de cei păstoriți. Părintele era convins ca și noi toți că, lipsită de adevărul credinței și de normele morale, viața nu este

decât o vânzoleală a răului în lume, un mare vâlmășag de orgolii, de interese și patimi. Și neobosit le spunea tuturor celor ce îl ascultau că toate acestea degradează chipul uman și aduc o imensă suferință. Dincolo de cunoștințele sale de teologie și de experiența duhovnicească, a cunoscut foarte bine neputințele omului, a cunoscut problematica umană și complicațiile sociale de astăzi, de aceea și făcea îndemnul: „Acum este momentul să acționăm și să susținem drepturile acestui popor obidit!” Și mai spunea cuvioșia sa: „Ca o datorie, menirea preotului este să își pună cuvântul, sufletul și viața lui pentru aproapele”.

Marele mărturisitor și duhovnic, cum bine se știe, era orientat spre om, spre creatura divină. Hotărât, ca un luptător pentru adevăr și pentru Cuvântul lui Dumnezeu, definit ca o mare personalitate duhovnicească, valorifica realul în raport cu aspectul accesibil al idealului și era încadrat spiritual în lumea în care trăia și acționa, pentru eliberarea omului din suferință, din patimă și păcat. Cel cu chip de înger în trup omenesc considera că totul aparține tuturor: lumină, pământ și cer, munți, ape și anotimpuri, anonimatul și surprizele naturii, parfumul, culoarea și vremelnicia, freamătul de codru și vuietul de ape, mirosul și foșnetul lanurilor, jocul albinelor și al găzelor, pentru că, spunea părintele: „Omul este coroana creației lui Dumnezeu și pentru el pe toate le-a făcut, ca mai apoi, omul să exclame: «Cât de minunat este Dumnezeu, care pe toate cu înțelepciune le-a făcut și este plin pământul de slava Lui»”.

Viața sa, așa cum atâta lume știe, i-a fost un imn închinat prezentului clipei, bucuriei de a fi și de a trăi după voia lui Dumnezeu. Și așa, pilda vieții sale de muncă, de rugăciune și de luptă, într-o vreme când se zbătea în învinuiri și nedreptăți, era de fapt un act de îndrăzneală și de mare curaj, ca să stai încrezător în fața celor ce-și irosesc viața, acoperiți de glorie și slavă deșartă. De când a luat chipul îngeresc și până-n ultima

clipă a vieții, marele avva Justin a trudit atent, cu multă perseverență, și peste toate, credința i-a fost farul călăuzitor, având darul de a polariza în jurul său exact elementele de care avea nevoie. Și, așa cum am mai spus, puterea lui de dăruire nu cunoștea limite și determina și în alții trăirea de mare intensitate. Știa să aplaneze conflictele și să se facă ascultat, știa până unde poate fi împinsă autoritatea, știa să urmărească în timp, cu multă perseverență, un vis, ce altora putea să li se pară de nerealizat. Avea un înalt concept despre disciplină și știa foarte bine că iubirea implică decizie și dăruire – care cere timp, strădanie și răbdare, cere multă uitare de sine și multă disciplină.

Perfidia care se înrădăcinează zi de zi în viața noastră, cât și mentalitatea noului veac, n-au încăput în sufletul său. Și cândva, la Sfânta Mănăstire Bistrița, îmi spunea: „Părinte Constantine, osteneala suspinului e durerea inimii, iar singurul dușman de care nu poți scăpa e cugetul tău, care te știe și te osândește, și cel care nădăjduiește în Dumnezeu rabdă multe samavolnicii, injurii și nedreptăți. Însă, la toate acestea trebuie să ai bărbăția duhovnicească de a răbda fără să urăști, fără să cârtești și fără să dorești răul”. Și continua părintele să-mi spună: „Se zice că unii Sfinți Părinți, ca Isaac Sirul și Efrem Sirul, s-au rugat și pentru demoni, fiindu-le milă de osânda lor veșnică, dar niciunul dintre ei n-a făcut greșeala de a așeza demoni la masa sfinților și nici n-au recomandat cuiva să facă o asemenea absurditate. De fapt, de acolo unde există sfințenia adevărată, demonii pleacă singuri. Dar, după cum vezi, aici, la noi, la Mănăstirea Bistrița, Starețul nostru Ciprian îi adună și își pierde toată rânduiala, dar mare este Dumnezeu și cred că va veni și acea zi când să fie și aici, la noi, o rânduială după cum ne cer Sfinții Părinți, și să redescoperim calea începutului și să nu mai fim sluga celor fără de Dumnezeu și să nu ne mai pierdem vremea prin a ospăta obrazul și buzele murdare, chiar dacă mănăsti-

rea aceasta este «mănăstire de protocol», datoria noastră, după cum și sfinția ta știi, este pravila și prezența la toate slujbele. Căci Dumnezeu i-a dat omului nu numai gândirea și limbajul, ci și o conștiință. Capacitatea fiecărui dintre noi e ca, analizându-și conduita zi de zi, să poată răspunde la elementara întrebare: ce am făcut bine și ce am făcut rău? Firește, resortul e moral. Și, la plecarea mea din chilia sa sărăcăcioasă și rece de la Mănăstirea Bistrița, mi-a spus: „Știu că ești venit cu Preasfințitul Eftimie, pentru a sărbători dezvelirea bustului lui Alexandru cel Bun, și dacă te va întreba de ce ai zăbovit așa de mult în chilia mea, spune-i că te-am sfătuit să ai rezervă față de onorurile lumești și să nu uiți că simțul răspunderii nu poate fi viu decât prin respectarea celor ce au slujit și slujesc idealurile Ortodoxiei. Și spune-i și Preasfințitiei Sale că-i transmit să nu-și piardă responsabilitatea de înalt slujitor, în erori și pasivitate, că lumea asta are o serie de probleme morale personale, și are mare nevoie de rugăciune și de cuvânt ziditor. Să mă pomenesti, că și eu te am în rugăciunile mele!”

Cu duhul blândeții, al păcii și al înțelepciunii, părintele Justin a cucerit nu numai pământul și inimile multor oameni, dar și cerul, loc acum al liniștii sale, pe care Dumnezeu l-a ridicat peste lume, la lumină cu viață veșnică. În amintirea timpului său și pentru binele nostru, să nu uităm calea către cer și calea către oameni, despre care marele duhovnic a cuvântat să nu creștem în noi uitările de credință, de neam și de țară. Dar, să recunoaștem, suntem deseori neputincioși și fricoși în a da un răspuns celor ce ne cer să-i sprijinim, să-i ajutăm pentru a face față diverselor dificultăți și adesea eșuăm în lucrarea noastră și nu prea reușim să-i convingem pe cei ce vin către noi în necazul lor, iar părintele mai spunea: „Din cauza unei vieți comode, sunt preocupați de avantajarea socială și mai puțin de îmbunătățirea vieții duhovnicești”. Și avea dreptate părintele, că majoritatea zdrobitoare dintre noi suntem robiți

material, altfel spus, niște materialişti secularizați întru totul.

Cuvioșia Sa niciodată nu și-a formulat opiniile cu diplomație, ci totdeauna a fost direct, iar cei stăpâniți de furie anticlericală n-au pierdut prilejul de a-l ironiza sau ignora, însă părintele a cultivat dragostea autentică față de vrăjmașii săi, dând jos masca fățarniciei de pe chipul multora, descoperindu-le fața reală și chipul respingător de până atunci. În mijlocul ucenicilor săi și a fiilor duhovnicești și-a arătat ca nimeni altul dragostea și purtarea de grijă cu bunătate și, când a fost cazul, a avut și atitudine muștrătoare pentru îndreptarea lor. Dar cuvioșia sa pentru toți a rămas „bun, milostiv, iubitor și iertător”, pentru că fiecare gând al său constituia o valoare, un îndemn, fiind izvorâte din inima unuia care a trăit și aprofundat cele mai înalte dimensiuni ale vieții duhovnicești, în ideea dobândirii unei comori care nu se împrușcă, prezentându-și mereu viața sa ca pe o conștientizare progresivă a slujirii lui Hristos. Și de aceea și spun că Părintele Justin a fost printre cei mai buni slujitori din lumea noastră monastică. Deși a plecat dintre noi, rămâne o lumânare nestinsă, o icoană pe iconostasul evlaviei multor creștini din țara noastră, cu strălucirea învățaturii sale, transformându-și viața într-o ofrandă adusă lumii cu generozitate de părinte, reușind astfel să ne ofere tuturor modelul său de viață închinat lui Dumnezeu și omului.

Plecarea Părintelui Arhimandrit Justin Pârvu dintre noi ne convinge de unicul adevăr: „cine se naște trebuie să și moară”, dar iubirea umană necondiționată „nu moare niciodată”. Fie ca pomenirea sa să fie binecuvântată și să se odihnească în pace în Lumina cea Sfântă a lui Dumnezeu!

*Nu plângeți c-am plecat de lângă voi,
Căci crezul pentru care jertfitu-m-am eu
Mi-a fost mereu slujirea-n Dumnezeu!*

Părintele Mihai Valică:

**„Să avem modelul demnității părintelui
care a știut să spună nu răului!”⁷**

Doresc să țin o meditație despre ce înseamnă în mod concret cuvântul părintelui. Sfântul Apostol Pavel, în Epistola 1 către Corinteni, cap. 4, face o deosebire între învățători și părinte și spune că *de am avea zeci de mii de învățători, însă nu avem mulți părinți*, iar Sfântul Ioan Gură de Aur în Omilia a II-a de la 2 Timotei, precum și Omilia a III-a de la Faptele Sfinților Apostoli ne spune că clericul – și prin cleric înțelege diaconi, preoți și episcopi, care au har peste har – spune că „clericul este purtătorul văzut al harului dumnezeiesc nevăzut”. Deci el nu este nici mandatatul, nici reprezentantul unei instituții și nici chiar al episcopului, cum ne învață din păcate unele dogmatici, ci el este purtătorul de har nevăzut dumnezeiesc și acest lucru ne dă nouă acest atribut de părinte - pentru că harul este cel care naște duhovnicește.

Părintele Justin, încă din fragedă copilărie, a îmbrăcat haina monahismului, care este o haină neagră și ne spun Sfinții Părinți că cei care au îmbrăcat haina neagră, de fapt, au îmbrăcat haina morții. De aceea, un părinte totdeauna își pune viața și își dă viața pentru fiii lui. Părintele și-a asumat, așa cum spuneam și când am fost la Taina Sfântului Maslu, familia pascală, cea pe care Însuși Mântuitorul Iisus Hristos a întemeiat-o, atârnată fiind între cer și pământ pe Sfânta Cruce, cum vă amintiți că a spus Maicii Domnului: „Femeie, iată fiul

⁷ Omilie la adormirea întru Domnul a Părintelui Justin Pârveu – material preluat din revista *Atitudini*, nr. 29/2013, pp. 40-44. După acest material urmează un material inedit, scris de părintele Mihai Valică (n.ed.).

tău”, iar lui Ioan: „Iată mama ta”. În acel moment s-a născut familia pascală, care reprezintă efectiv nașterea duhovnicească prin harul crucii lui Hristos. Familia noastră de mir, cum o numim noi, este familia care este un dar al Edenului. Aceasta este familia cea sfântă, care este biserica cea mică, cea care naște și ea fii trupești și care dă Bisericii fii duhovnicești.

Revenind la cuvântul de părinte, vreau să spun că este apelativul cel mai mare pe care îl poate primi vreun om vreodată. Vedeți că și la patriarh i se spune tot părinte, la mitropolit – tot părinte, celor care au harul lui Dumnezeu le spunem, fiecăruia, părinte. Este calitatea cea mai frumoasă și tot Sfântul Ioan Gură de Aur spune că „nu există o demnitate mai mare, nici cea împărătească, decât cea de părinte”.

Părintele Justin și-a dus crucea și a urcat cu crucea pe Golgota neamului românesc, dar și Golgota Bisericii noastre, pentru că știm prea bine momentul în care a fost preoțit, apoi suferința din închisoare, cunoaștem suferințele pe care le-a avut, dar n-a renunțat. Vreau să spun că părintele Justin reprezintă coloana vertebrală a monahismului, a preoției, a Bisericii lui Hristos, trăind în vremurile cele mai grele ale comunismului, dar și ale tranziției năucitoare în care ne aflăm, pentru că ne aflăm într-un proces de mondializare, de regionalizare, de sodomizare a României și de descreștinare a lumii, iar prin părintele Justin, care a născut atâția fii duhovnicești – și este un fenomen unic, dacă avem puterea să percepem ce se întâmplă la ora actuală – ne-am bucurat că suntem contemporani cu minunile care se întâmplă astăzi în spațiul Bisericii Ortodoxe Române, prin faptul că credincioșii simt dragostea unui părinte. Și au simțit privirea plină de dragoste a părintelui, care te mângâia în suflet, chiar dacă nu îți spunea un cuvânt.

Am avut șansa să vin cu marele profesor și teolog al icoanei Michel Quenot, din Elveția. A venit acum câțiva ani, vrând să-l cunoască pe părintele și, când m-a

văzut, mi-a spus: „Părinte Valică, nu mai am nevoie de cuvinte. Nu mai îmi spuneți nimic despre el, mi-a fost destul că l-am văzut. În preajma lui simți o bucurie, o dragoste, o căldură, o binecuvântare părintească pe care numai un părinte adevărat ți le poate da”. Iar noi, care suntem generația de preoți, de duhovnici, de călugări, de monahii, de credincioși, putem învăța din atitudinea părintelui, cum a știut să fie, de un echilibru rar întâlnit.

Unii cred că a fi părinte bun înseamnă să fii autoritar, să dai norme peste norme, directive, adrese peste tot. Nu e așa. Părintele nu era nevoie să spună decât un cuvânt și, coordonat parcă și de Duhul Sfânt, se aranjau multe, cu toate că parcă în ultima vreme lăsa și partea aceea de bunătate, dar nu de slăbiciune.

Părintele a avut autoritatea dragostei care a născut atâția fii duhovnicești, care ne-a strâns acum din toate colțurile ca să ne alăturăm părintelui, rugându-ne lui Dumnezeu să-l așeze în latura celor vii. Tot Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune un lucru extraordinar de interesant în tâlcuirea la 2 Timotei, vol. 62, coloana 12: „Noi, ca fii trupești ai unor părinți, ne putem numi fii atâta timp cât îi acceptăm pe părinții noștri cu lipsurile și cu scăpările lor, cu multă îngăduință”. La fel zice, dacă mai sunt și părinți duhovnicești, cu problemele și slăbiciunile lor. Noi trebuie să-i iubim, să fim în jurul lor ca să păstrăm acest apelativ de fiu duhovnicesc.

Părintele dintotdeauna și-a acceptat fiii duhovnicești cu toate scăpările și cu toate neliniștile lor. Mi-a spus odată: „Părinte, mie îmi place să îl înțeleg pe fiecare. Așa cum ei mă înțeleg pe mine și eu vreau să îi înțeleg și îi iubesc pe toți la fel. Dacă i-aș supăra pe unii, ar însemna să-i elimin din acest statut de fii duhovnicești și m-ar renega și ei ca părinte duhovnicesc”. Pe mine m-a uimit această gândire și această dragoste duhovnicească. Și mai spunea părintele: „Parcă sunt mai ascultători mirenii care n-au depus votul ascultării decât

chiar fiii mei care sunt aici, în mănăstire, unii dintre ei, dar îi iubesc la fel.” Or, lucrul acesta arăta că părintele știa să accepte pe fiecare așa cum este pe treapta lui.

Ortodoxia nu este un club al elitelor. Ortodoxia înseamnă să fii într-un spital duhovnicesc. Dimpotrivă, cei care sunt mai neliniștiți, mai agitați, ei sunt urgențele, ca la spital. Pe cei care nu sunt chiar bolnavi, îi lași la urmă. Așa a făcut părintele. A luat în activitatea sa pastorală urgențele duhovnicești și la propriu și la figurat. Or, acest lucru i-a dat această mare calitate de mare duhovnic al neamului și și-a asumat până la capăt crucea pe care Dumnezeu i-a dat-o.

Știm prea bine că noi nu putem eluda o moarte, însă o putem asuma, pentru că noi am scăpat de moartea păcatului prin botez, prin care ne-am îngropat și am murit față de lume. Părintele, asumându-și moartea fizică cu toată puterea, a făcut tot ce se putea face din punct de vedere medical, pentru că a dorit să trăiască pentru a fi aproape de noi, mai ales că va fi un an greu, pentru că se pun multe la cale și cu țara și cu lumea. A mai rămas așa puțin din țara asta și vor să o împartă pe felii, să o păteze cu păcatele acestei lumi.

Ați văzut săptămâna trecută acel marș al gay-ilor, care parcă întinează și spurcă țara și neamul și gândirea. Nu ne interesează păcatele lor, dar se pune problema că păcatele lor atrag asupra țării noastre și a noastră, ca la Sodoma și Gomora, pedeapsă. De aceea noi trebuie să fim îngrijiți.

Nu vreau să lungesc prea mult, ci vreau doar să reamintesc mesajul pe care mi-l dădea părintele de câte ori îl vedeam: „Părinte, dorința mea este să mergă mai departe această comunitate duhovnicească”. Pentru că în mănăstire nu e ușor, mai ales în lumea de astăzi și mai ales la o mănăstire cum este aceasta de la Petru Vodă, care se opune duhului lumesc și sancționează moral, teologic și spiritual ravagiile care se întâmplă la nivel de societate. Această atitudine reprezintă pentru

această comunitate, pentru măicuțele și călugării de aici, o mare responsabilitate, ce trebuie dusă mai departe în dragoste, în unire și în amintirea părintelui.

Dacă îl iubiți pe părintele, trebuie să faceți în așa fel încât să vă adunați credința, rugăciunea. Timp de patruzeci de zile știți că tot părintele Justin e stareț, tot el este cel care vă reprezintă și poate că va fi perioada cea mai frumoasă posibil: să ai un duhovnic în cer, care te conduce de acolo prin har, prin rugăciune. Cred că va fi perioada cea mai frumoasă și eu cred că va fi și după aceea, dacă va fi unitate în această mănăstire, rugăciune și, în același timp, să vă rugați la bunul Dumnezeu să vă rânduiască un stareț așa cum știe doar Dumnezeu să-l dea.

Și această unitate, inclusiv revista *Atitudini*, trebuie să meargă înainte, mai ales că revista a redeșteptat și credința și oamenii, mult mai mult decât toate studiile teologice (din instituțiile de învățământ, n.red.) pe care le avem acum. De ce? Pentru că cele de acolo sunt academice și, îmi pare rău că o spun, dar, la ora actuală, viața academică, teologică, în special cea românească, s-a despărțit de viața reală, pastorală a credincioșilor. Știu foarte bine ce se întâmplă, că rămânem doar la nivel academic, pierdem contactul cu lumea, vedem că mergem cam în contrasens. Or, revista aceasta, *Atitudini*, prin personalul care este, prin dragostea lor, prin râvna lor, prin misiunea pe care au făcut-o, a reușit să fie la inima credincioșilor, a preoților, a monahilor și intelectualilor. Și celelalte reviste teologice sunt importante, că sunt de specialitate, dar zidesc mai mult pe cei care se lasă să fie zidiți ca teologi, ca preoți sau ca intelectuali. Însă să nu se piardă această misiune la nivel de pastorație reală, așa cum a dorit-o părintele. Nu era moment în care părintele să nu reacționeze, dar frumos, duhovnicește și părintește.

Mai dau un exemplu interesant din viața Sfintei Cuvioase Teodora din Tesalonic, care a trăit între 812 și

892. Se scrie acolo că a murit de o moarte grea, incurabilă, și în momentul în care au așezat-o în raclă și la sărutarea cea de pe urmă, cum e rânduiala (deși la început, cum spune Sfântul Dionisie Areopagitul, în „Despre treptele bisericești”, sărutarea cea de pe urmă se dădea pe patul de suferință și apoi s-a trecut, în viața liturgică, după ce creștinul murea) o bolnavă s-a atins de mâna ei și s-a vindecat.

Vreau să spun că oamenii care trec prin suferință, prin boală, parcă se curăță de ultima zgură a durerii, a bolii și a păcatului, și atunci intervine harul în maximă intimitate cu trupul. Așa se explică teologic și cum rămân sfintele moaște - și în acel moment trupul trecut prin suferință, prin har, se sfințește chiar dacă acum pare un cadavru. Și iată că a făcut minuni în acea stare Sfânta Teodora din Tesalonic - și de aceea, după ce sărutăm Evanghelia, sărutăm și mâna părintelui pentru că ea este sfințită de atâta binecuvântare, de atâta suferință, de atâta har și de atâta dragoste și bunătate.

Noi, preoții, să-l avem ca model, să avem modelul demnității părintelui, care a știut să spună nu răului. Vedeți că noi, când ieșim cu Sfânta Evanghelie, și la Paști și în alte momente, mergem în sensul invers acelor de ceasornic. Noi nu avem voie să mergem cu lumea și cu ceasul lumii. Noi trebuie să mergem invers, de aceea și crucea o facem invers, pentru că crucea trebuie să fie inversul lumii. Abia atunci vom fi preoți, monahi, creștini, când mergem în sens contrar duhului lumii și atunci ne putem opune păcatului.

Spune Sfântul Apostol Pavel, în cap. 4, 1 Corintheni, că *noi suntem considerați ca apostoli și arătați în fața lumii ca și gunoiul lumii și ne-am făcut pentru Hristos, nebuni pentru Hristos*. Nebuni, dar nu schizofrenici, că unii încearcă să o mai învârtă. Apoi zice: *voi sunteți bogați, noi săraci, voi în mare cinste, noi în mare necinste*. Aceasta este atitudinea. Noi ne-am asumat ca preoți să fim ca gunoiul lumii, să fim cei mai

urâți, să fim batjocoriți, să fim în necinste, doar de dragul lui Hristos. Dacă vom urmări această dimensiune, nu vom merge cu ceasul lumii, ci vom fi așa cum noi în mod liturgic facem. Ați văzut și la Sfânta Masă, că-dim invers. Spun acest lucru, pentru că un preot și o biserică nu au voie să meargă cu duhul lumii, ci invers, împotriva lumii păcatului.

Părintele Justin a mers toată viața până la capăt cu această demnitate și atitudine. Veșnică să-i fie amintirea și Dumnezeu să-l odihnească. Amin.

„Părintele Justin a făcut lucru de Evanghelist”

Sunt preot de 31 de ani, am fost numit să fac practica liturgică după hirotonie la Mănăstirea Bistrița, unde Părintele Justin Pârvu era duhovnic. L-am avut în acea perioadă duhovnic și am ținut o legătură preoțească și duhovnicească. După aceea m-am întors de la doctorat din Germania și am ajuns la Iași, unde am fost la catedra de „Biserica azi” și pe problema impactului științei, a tehnologiei, a culturii, tot ce există laic, în relația cu viața noastră pastorală sau personală. Dacă le vorbești studenților de „Biserica azi” și nu le spui că astăzi suntem umiliți prin tehnologie, prin bănci, prin organizații masonice, organizațiile drăcești care ne umilesc și spun că Biserica trebuie scoasă afară și nu vii cu concretețea de acum să-i faci pe studenți să reziste la un sistem de batjocură, înseamnă că teologia a devenit un pericol. Nu una care să te sprijine, ci una care să te alinieze mondializării.

Părintele Justin, în 2009, în duh profetic, a sesizat că acea implementare forțată, comandată și umilitoare cu tehnologia RFID, cip-urile biometrice, mai concret, de departe a simțit că de fapt este o implementare

a unui capitol din Apocalipsă, capitolul 13, și a tras un semnal de alarmă strict duhovnicesc. În acest context, mitropolitul m-a însărcinat pe linie academică să mă ocup eu asupra acestei probleme. Politrucii mereu se raportează nu la Scriptură, la viața firească, care înseamnă Ortodoxia, ci la ce spun cei de sus, ce ne cere Bruxelles-ul, ce ne cer alte țări. Părintele Justin a făcut lucru de Evanghelist, în perioada de tristă amintire a comunismului bolșevic, care a distrus crema și intelectualitatea acestei țări și, în același timp, Părintele a sesizat această nuanță și mi-a dat toate detaliile și crezul său duhovnicesc.

S-a constatat că aleșii noștri nu mai slujesc poporul român, ci slujesc unei uniuni, fie masoneriei, fie altor organisme, care nu fac altceva decât să ne folosească. Vom fi în cele din urmă doar niște slugi cu capul plecat, umiliți de cei pe care i-am ales.

Părintele Justin, având puterea Duhului Sfânt și experiența perioadei când a stat în închisorile comuniste, a avut sensibilitatea, receptivitatea, dar în același timp și puterea, să tragă doar semnalul: „Atenție, vine lupul!” Era obligația lui, ca păstor. Din păcate, lupii au venit, dar s-au adăugat lângă lupi și alții, care au haine de păstor. Părintele nu a acceptat acest lucru și în aceasta constă atitudinea Părintelui, prin faptul că mereu a fost activ, mereu a spus că noi trebuie să pregătim credincioșii ca să devină rezistenți umilinței unei tehnologii care ne supraveghează. Pământul, din păcate, a devenit o mică închisoare, pentru că peste tot sunt zeci de camere, nu mai avem nicio intimitate să vorbim la telefon, peste tot suntem ascultați. Aici e puterea Părintelui, că a stat până la capăt și a spus nu. În principiul drăcesc pe care ei l-au inventat, mai multă siguranță, mai puțină libertate, se va ajunge ca cineva să cumpere sau să vândă numai dacă i se va pune acel cip, de dragul siguranței, ca ei să aibă toată puterea în cer și pe pământ, cum spune la Apocalipsă. Sfântul Apostol și Evan-

ghelist Ioan ne-a avertizat că noi trebuie să fim mereu atenți, să fim treji întru toate. Părintele Justin a fost treaz și a făcut slujba de Evanghelist, călătoria cea bună a săvârșit-o.

Tot timpul mi-a dat sfatul să merg mai departe cu mărturisirea, chiar dacă voi fi sacrificat din punct de vedere teologic, academic. După ce am scris acel raport scurt de fundamentare a comunicatului pe care l-a dat Părintele în privința dictaturii biometrice, m-au dat afară de la universitate - mi-au spus că nu mai am ce căuta acolo, iar asta a fost o chestie foarte tristă. Din acel moment, m-au scos pe linie moartă din mai multe locuri, dar nu mă doare capul pentru asta, pentru că îmi fac datoria de preot și de profesor. Acesta a fost sfatul Părintelui Justin: „Să mărturisești cu orice risc, pentru că răsplata va fi foarte mare”. Nouă nu trebuie să ne fie frică de tehnologie, dar trebuie să o stăpânim cu discernământ.

Unii confundă ascultarea cu muțenia, adică efectiv ei înțeleg ascultarea ca fiind muțenie. Hristos nu a spus să fii mut! Apostolul Pavel a spus: „Vai celui care va tăcea!” Eu deocamdată nu am vorbit, ci am rostit ceea ce duhovnicii au sfințit la nivel spiritual...

„Părintele Justin ne cheamă în ceruri”⁸

A trecut la Domnul Părintele Justin. Așteptam de mult această clipă grea și mă rugam să vină cât mai târziu. M-am pregătit pentru ea cât am putut de mult. Și totuși, durerea este foarte mare: îmi lipsește ceva, cineva esențial. A trecut la Domnul. Se bucură în Ceruri, durerile s-au sfârșit, supărările au încetat, alergarea a fost dusă la bun sfârșit, cununa s-a dobândit. Dar eu sunt aici. Părintele, dincolo.

Fiecare vedere a Părintelui Justin, fiecare spovedanie, fiecare întâlnire, fiecare sfătuire primită a fost o minune, o mângâiere, o întărire. Pentru mine, dar și pentru foarte mulți alții. Acest izvor de minuni, de mângâiere, de întărire, este acum mai îndepărtat. O, știm că din ceruri va veghea asupra noastră. Știm că se va ruga pentru noi, că va mijloci la Cel Preaînalt, că va lucra de acolo și pentru fiecare dintre cei care îl iubesc, și pentru tot neamul românesc. Putem să laudăm iarăși Moldova, care l-a odrăslit, căci a mai împodobit cerurile românești cu o nestemată de mare preț. Putem să fericim România cerească, mai bogată de acum înainte. Putem să înălțăm slavă lui Dumnezeu, Cel care l-a întărit pe iubitul nostru părinte Justin Pârvu. Dar dincolo de acestea și de multe altele, rămâne un gol. Cel puțin pentru mine. Un gol ce ține de păcatele și patimile mele, un gol adânc, în care se strevăd umbrele iadului, un gol care m-a despărțit și încă mă desparte de Dumnezeuul meu. Un gol pe care harul, lumina care izvora din Părintele Justin îl acoperea, făcând în suflet punte către Ceruri.

Toți suntem păcătoși. Și cel care acum s-a mutat la Domnul a avut păcatele sale, dar, spre deosebire de

⁸ Preluat din revista *Atitudini*, nr. 29/2013, pp. 32-33 (n.ed.).

noi, și le vedea. Ce păcate are un sfânt? De pildă, că nu Îl iubește pe Dumnezeu mai mult decât poate. Pentru noi pare o glumă paradoxală. Pentru un sfânt este o durere ascuțită și neîncetată. Dar dincolo de această deosebire, suntem sub aceeași umbră cu toți, încă de la naștere. Cum de ajung unii atât de sus, încât și lipsa desăvârșirii absolute să le fie păcat, iar alții rămân în cele mai scârboase mizerii ale mocirlei păcatului?

Sau, mai de-a dreptul, cum a putut Părintele Justin, dintre toți țăranii din satul Petru-Vodă, să ajungă la înălțimea la care a ajuns? Cum a putut să biruiască patimile lumești, ispitele politice, frica de zi cu zi din epoca bolșevismului, prigoana cruntă a închisorilor, mizeria gurii lumii și toate celelalte, multe, răutăți ale vremii? Din ceea ce am văzut și am auzit la Părintele, cred că două sunt izvoarele din care s-a hrănit neîncetat: dragostea de Dumnezeu și dragostea de înaintași – sfinți și eroi. De altfel, nu poți avea una fără cealaltă. Și una pe alta aceste două iubiri se ajută și se întăresc, și împreună lucrează. În chinurile sale, Părintele Justin Îl vedea pe Dumnezeu, Cel care a răbdat chinurile pentru noi. Îi vedea pe înaintașii care L-au urmat pe Hristos și care îl chemau și îl întăreau ca să ajungă și el în Ceruri.

Prin răbdarea credincioasă în ascultarea față de Stăpânul Iisus Hristos și prin dragostea neîncetată față de sfinți și eroi, Părintele Justin Pârvu s-a curățit și s-a șlefuit neîncetat. Și, după cum spun Scripturile, izvoare de apă vie s-au revărsat dintr-însul, astâmpărând setea, curățind și sfințind pe mulți. Sau, cel puțin, dându-le o clipă de odihnă, de mângâiere, într-un veac atât de neliniștit și chinuit. Ceea ce, deja, este nespus de mult. Acum s-a mutat la Domnul. Iar noi am rămas aici. Fără acest izvor, dar în mijlocul neliniștilor și chinurilor. Iar golul din noi nu-l mai poate acoperi cu o binecuvântare, cu un sfat, cu o mângâiere, cu o spovedanie sau oricare alta din lucrările prin care atât ne-a ajutat.

Ce facem acum?

E vremea maturizării. E timpul să trecem cât mai hotărât de la ocrotirea părintească la lupta cea bună. Desigur, mulți dintre noi au dus-o și până acum. Dar nu a fost mai mult decât vitejiile copilului ce se întoarce acasă să povestească părinților săi ce isprăvi a făcut. Și acolo, în mângâierea mamei și privirea puternică și mulțumită a tatălui, să strângă noi puteri pentru alte încercări. Acum însă această adăpostire a încetat. Acum intrăm noi în lupta deschisă, acum se vede ce am învățat de la Părintele și cât de mult îl iubim.

Căci dacă într-adevăr îl iubim, moartea lui binecuvântată, biruința lui cea din urmă, nu poate însemna pentru noi decât un angajament.

Plecarea Părintelui Justin, atât de tipică sfinților, este o ultimă poruncă: „Veniți după mine! Faceți-vă următori lui Hristos, precum m-am făcut și eu! Veniți în Ceruri, unde Domnul Slavei vă așteaptă cu toți sfinții și eroii Neamului Nostru, cu toți sfinții și eroii tuturor neamurilor! Cucerii Împărăția cerurilor, făcându-vă datoria sfântă pe pământ!”

„Să nu avem frică”

Părintele Justin Pârvu a fost fratele bunicii mele. Eu l-am cunoscut când a venit din pușcărie și a trecut pe la noi. Apoi, peste doi - trei ani, m-a luat bunica de mână și m-a dus la el, la Mănăstirea Secu, unde lucra ca muncitor pe șantierul Direcției monumentelor istorice. Din momentul în care l-am cunoscut am hotărât să mă duc la seminar, am zis că vreau să fiu pe urmele Părintelui.

Tot timpul mi-a fost un mentor foarte aspru și cu multă aplecare spre a învăța. El nu concepea să nu știi la examenul de admitere la seminar toate pildele Scripturii pe de rost; era foarte bun prieten cu o parte din profesorii Seminarului Teologic de la Mănăstirea Neamț, în special cu Părintele Ioan Ivan, cu care se cunoștea din timpuri grele, pe când era la Seminarul din Roman. Îmi purta de grijă când eram în seminar și, ca să-i fiu mai aproape, a vorbit cu starețul de la Mănăstirea Secu, Gherontie Ștefan, să mergem dimpreună cu alți colegi să îmbunătățim cântarea bisericească în duminici și sărbători. Au fost trei ani frumoși de ucenicie, sub îndrumarea, Părintelui la strană. Când mă duceam la el, de fiecare dată avea obiceiul a-mi prezenta câte o carte. Zicea: „Asta ai văzut-o? Ia-o și citește-o!”

De asemenea, din acea perioadă, în serile de după terminarea slujbelor, după ce ne puneam să facem cano-nul de seară al călugărului, ce dura mai mult de o oră, ne povestea despre viața sa, mai ales despre chinurile

⁹ Părintele Constantin Lupu-Marinei este preot la Parohia din Săvinești 1, Neamț. Este unul dintre cei care i-au fost foarte apropiați Părintelui Justin Pârvu de-a lungul ultimelor decenii, datorită faptului că este singura sa rudă de sânge - preot (n.ed.).

îndurate prin temnițele comuniste. Și, ca să ne încredințeze că suferința sa nu a luat sfârșit, într-o seară ne-a invitat să-i scotocim chilia, deoarece observase că cineva îi pătrunsese în ea. Atunci am descoperit, în stinghia mesei, și am văzut, pentru prima dată, un dispozitiv emițător, pus de Securitate, care-l urmărea pe Părintele, iar el îl dezactiva cât aveam de vorbit câte ceva mai important.

Ne învăța să nu avem teamă de securitate, să nu avem frică în general, deși prezența lor era uneori chiar vizibilă. Nu au reușit să-l intimideze, deși periodic treceau să-l întrebe „de sănătate”. Vara, pentru că mai mult de jumătate din vacanță o petreceam în preajma lui, mă puneă să învăț apicultura, întrucât ascultarea sa era de stupar al Mănăstirii Secu. Făcea adesea aluzii la hărnicia și truda albinelor și oricine-i trecea pragul era servit cu fagure alb. Ziua sa de slujbă era mai tot timpul ziua de luni, închinată Sfinților Arhangheli și Îngeri.

Uneori, după-amiezile se transformau în scurte pelerinaje spre Mănăstirea Sihăstria, unde avea duhovnic pe Părintele Ioil, dar și prieteni de suflet: Părintele Petroniu Tănase, Părintele Cleopa Ilie, Părintele Paisie, Părintele Nazarie, stuparul Mănăstirii Sihăstria, Părintele Marcu, despre care spunea că suferise cei mai mulți ani de temniță (26).

Când eram prin anul trei de seminar (1975), într-o vacanță de Paști, Părintele, cu nostalgia locurilor natale, îmi zice: „Să știi că mi-aș dori să ridic o mănăstire la Hașca (unde este acum Mănăstirea Petru Vodă) și nu o să mă las până nu împlinesc pentru ai noștri ceva trainic, de veșnicie”. Prețuia mult părinții, bunicii, moșii, despre care vorbea adesea, și, mai ales, pe sătenii din satul natal, Petru Vodă. A fost pentru ei trup și suflet, deoarece la fel era de iubit de către ei...

Îmi amintesc că, în primăvara anului 1975, după îndelungi cereri și lupte interioare, a reușit să plece în Sfântul Munte Athos. Era „visul călugărului”, cum îi

plăcea să zică, fiindcă avea să vadă Grădina Maicii Domnului. Cu câteva zile înainte de a pleca, mă cheamă și-mi zice: „Ticuță – pentru că așa îi plăcea să mă alinte –, hai să mă ajuți să facem un inventar al bibliotecii mele. Îl întocmim și, la urmă, scrie: „Prezentul inventar al bibliotecii mele este întocmit cu titlu de testament nepotului meu, în caz că nu revin sau mi se întâmplă ceva”. Am înțeles atunci, mai mult, ce dragoste îmi purta și, totodată, am trăit prima despărțire de Părintele, căruia trebuia să-i respect hotărârea. Dar despărțirea nu a fost mai lungă de o lună și jumătate, fiindcă nu a rămas acolo.

Dacă entuziasmul plecării sale era plin de emoții, incertitudini și de încântare, la revenire nu ne-a motivat niciodată de ce nu a rămas în Sfântul Munte, cum a lăsat a se înțelege, și nici eu nu am îndrăznit a-l întreba, de bucuria revederii. În timp am dedus că era vorba de „dorul de țară” și gândul la acasă, unde poți la fel să te mântuiești.

Nu după mult timp avea să afle că este chemat, de către Starețul Dionisie Velea, la Mănăstirea Bistrița din Neamț. Anul 1977, în toamnă, a fost anul plecării de la Mănăstirea Secu la Mănăstirea Bistrița. Aici și-a reîntâlnit doi dintre slujitorii care erau la Mănăstirea Durău, când s-a călugărit. Fostul stareț al Mănăstirii Durău, Arhimandritul Martinian Conuț, și Protosinghelul Hrisostom Asavei, fost, între timp, eclesiarh al Catedralei din Alba-Iulia.

Reîntâlnirea i-a fost o mare bucurie și, cum spunea cu drag, „o rânduială a Sfintei Ana”, prin icoana făcătoare de minuni. Se înțelegeau foarte bine, se prețuiau, era o armonie duhovnicească. Erau parcă „oamenii ceas”, cum le spuneam eu: când suna clopotul, ei erau deja în strana bisericii, așteptând binecuvântarea de slujbă. Asta iubea și Părintele Justin, având ca primă grijă să nu lipsești de la biserică. La Bistrița îl întâlnește și pe cunoscutul călugăr cărturar, Părintele Ioanichie

Bălan, și formează o obște misionară importantă la vremea aceea, nu mai mare de zece călugări.

Garant de această lucrare duhovnicească-misionară le era Starețul Ciprian Zaharia, venit și el de la Mănăstirea Secu, în anul 1978, și care mai garantase, prin cunoștințele sale, în fața Mitropolitului Justin Moisescu și a mai marilor zilei, pentru Părintele, reprimirea în mănăstire – îmbrăcarea hainei monahale și binecuvântarea de a sluji cele ale preoției. Despre anii petrecuți la Bistrița în slujire, ascultare, smerenie, iubire de aproapele, Părintele avea să spună mai târziu că a fost cea mai frumoasă perioadă a vieții sale.

Evenimentele anului 1990 aveau să-l aducă, dimpreună cu Părintele Ioanichie Bălan, în prim planul vieții bisericești cu fel de fel de propuneri, însă depășesc ispita măririi, ambii părinți dorind să se reîntoarcă la mănăstirile lor: Părintele Justin la Mănăstirea Secu, iar Părintele Ioanichie la Sihăstria. Părintele Justin avea aprinsă în suflet candela noului schit și nu trebuia decât să meargă la locurile copilăriei noastre dragi, pe Valea Bolătăului - Petru Vodă.

În 1991, acest vis-dorință se transformă în realitate. Pentru început, trăiește improvizat, într-un dormitor muncitoresc de metal, făcând slujba într-un paraclis mic de scânduri de brad, plin ochi de lumea care l-a urmat pentru harul său.

Primii care au sărit în ajutor au fost sătenii, care l-au înconjurat cu toată jertfa lor, apoi toți cei ce l-au prețuit. Îmi aduc aminte că Părintele dorea să ridice o bisericuță mică, însă tata, care în tinerețe fusese constructor de case, dimpreună cu alți săteni, i-au mărit dimensiunile bisericii din temelie, ridicând-o așa cum este în prezent. Deci când era vorba de „zidire” ținea cont și de doleanțele celorlalți.

Noi, fiind neamuri, mai puțin ne sfātuia, zicea că noi să facem ce trebuie, să nu-l facem de răs, că n-are timp să se mai ocupe de noi. Ne spunea să urmăm calea

lui Hristos, că știm ce avem de făcut, așa cum au fost bunicii și moșii noștri. De mai multe ori, când a fost ziua lui, mi-a zis: „Măi, hai să mergem noi să slujim Sfânta Liturghie în altă parte”. Îl luam cu mașina și nu mai știa nimeni unde suntem. Veneam seara târziu și mulțimea încă îl aștepta de fiecare dată să-i dea flori, daruri și să primească binecuvântare. Au fost și zile când, datorită mulțimii de credincioși, rămânea acasă și asemenea zile spuneau cât este de căutat – deși nu-și dorea a fi sărbătorit. Țin minte că la împlinirea celor 90 de ani a cerut să nu-i mai urăm ani, fiindcă nu dorește decât sănătate.

Cu timpul, toate mergând din binecuvântare în binecuvântare, a hotărât să ridice, pentru cei bolnavi și pentru copii, un așezământ. Cum se punea problema terenului, m-a întrebant: „Măi, voi aveți în țarina Bolătăului un teren, acolo, nu îl dai pentru biserică?” Zic: „Cum să nu, vorbesc cu ai mei, dar ce facem acolo?” „Un așezământ celor sărmani.” Pe urmă a cumpărat și alte terenuri și așa a luat naștere, în timp, Mănăstirea Paltin, cu obștea de maici.

Ne sfătuiam adesea cum facem, cum dregem lucrurile, tot timpul spunea să trec pe la el pentru că îl bine dispuneam și mereu discutam ceea ce este la ordinea zilei și chiar dacă nu avea televizor, radio, știa tot ce se petrece. Îmi aduc aminte când a venit și domnul George Becali să facă o donație și Părintele i-a spus: „Măi, tu ai în multe locuri de dat, lasă că mă descurc eu aici.” N-au vrut să primească, iar Becali a împărțit donația la parohiile de pe Valea Bistriței.

Deși a ridicat și ctitorit două biserici, azilul de bătrâni, orfelinatul și alte schituri care erau moral-duhovnicește în ascultarea sa, n-a voit niciodată să fie stareț pe deplin și, când s-a pus problema să fie altcineva numit, pentru a se ocupa el numai de problemele duhovnicești, a acceptat, spunând că nu-i problemă, că „eu n-am fost făcut pentru cele administrative”, deși se des-

curca de minune... Legat de aceasta, spunea că acum îl înțelege pe fostul stareț Ciprian Zaharia: „Când am atâția frați pe aici, oameni de hrănit, de încălzit, de făcut chilii, acum îmi dau eu seama cât îi era de greu lui Ciprian pe timpul acela să ne țină pe toți.”

Grijuliu, cu timp și fără timp, a fost și pentru poporul și neamul românesc, luptând din răputeri împotriva dictaturii electronice și împotriva a tot ceea ce reprezintă supraveghere și dominație mondială. Avea mereu în vedere, avea în sânge mărturisirea curată a Adevărului, a credinței, a dreptății. Îmi spunea adesea: „Să nu predici decât ceea ce trăiești!”

De multe ori îți ghicea gândurile, ce vrei să-i spui, avea o previziune aparte. Mi-aduc aminte că eram odată la Petru Vodă și a venit cineva care și-a spus acolo necazul. Mă bag și eu în vorbă și zic: „Lăsați, Părinte, că voi încerca eu să o ajut pe doamna”. Și a replicat: „Părinte, nu asta trebuie să înțeleagă ea, ci trebuie să înțeleagă de ce s-a ajuns aici.” Stătea și asculta de obicei, nu comenta decât dacă te cunoștea mai bine. Interesant era că te recunoștea dacă ai fost o dată la el, fiindcă a doua oară îți zicea pe nume.

Avea puterea aceasta. Până la ultimele momente ale vieții. Mulți ani, încă de la Mănăstirea Bistrița, stătea și asculta lumea de dimineața până noaptea târziu, timp de 12-16 ore. Nu-l interesa dacă omul avea bani sau nu, din contră, el scotea și dădea. Fiecare pleca cu câte ceva de la el. Fusesse cineva care acum are un service auto și care a ajuns la Părintele după ce i-au spart casa hoții, de rămasese fără nimic. Era disperat, avea și rate la bănci și Părintele i-a pus în mână, nu știu... cât a putut cuprinde într-o mână, dintr-o pungă, unde ținea ce primea de la credincioși, zicându-i: „Ia-i pe ăștia și înmulțește-i.” Oamenii ăia nu au mai avut probleme cu banii, chiar mi-au confirmat că, de când le-a dat Părintele, le-a dat spor de nu au mai dus nicio suferință sau necaz. Veneau foarte mulți și, după ce ajungeau la el,

plecau mângâiați. Era cel mai important lucru ca omul să se descopere în suferința lui, să plece mângâiat, bine-cuvântat, de multe ori îndreptat.

A venit cineva din Anglia și mi-a cerut să-l duc să-l cunoască pe Părintele Justin. L-am dus. Până să ajung, mi-a făcut capul calendar, iar acolo, când am intrat la Părintele, l-a privit, a pus capul în pământ, nu a mai putut vorbi nimic. Părintele îl întreba de copii, el nici nu-i spusese că are copii, dar Părintele a insistat cu întrebarea asupra copiilor. Două, trei vorbe dacă a reușit să scoată acel om ce voia să-l întrebe foarte multe și când am ieșit de acolo, îmi spune că i s-a luat valul de pe ochi. „Acum știi ce am de făcut! Prin două vorbe, Părintele mi-a deschis ochii!”

La recomandarea Părintelui Justin, Părintele Ilie Cleopa mi-a povestit că în timpul fugii lui de comuniști a stat ascuns șase luni (din perioada celor trei ani cât a fost fugar ascuns), cu riscuri mari, la bunica Ioana, sora Părintelui Justin. În casa bătrânească exista o cămăruță între pod și cămară, pe care n-o știa nimeni afară de noi, făcută de bunicul special pentru diferite ascunzături. Acolo s-a ostenit în rugi.

Una din marile prietenii pe care le-a avut Părintele Justin a fost cu duhovnicul lui de la Mănăstirea Sihăstria, dar și cu Părintele Petroniu Tănase, care a fost starețul Schitului Prodromu de la Sfântul Munte Athos. Un alt prieten a fost starețul de la Mănăstirea Neamț, Irineu Chiorbeja, care făcuse și Facultatea de Medicină și care-l dojenea legat de starea de sănătate, dimpreună cu dr. Gaspar. Îmi aduc aminte că venea și stăteau ore întregi. Se apucau și cântau amândoi foarte frumos cântări dintre cele mai grele. Întotdeauna era o încântare să-l auzi pe Părintele la strana bisericii. A fost foarte bun prieten și cu Părintele Sofronie Ungureanu, erau ore întregi în discuții numai despre cărți. De asemenea, apropiat de Părintele Antim Găină, Părintele Elefterie, Varlaam și admiratul monah Ghimnazie. Întotdeauna

vorbea frumos și despre Părintele Arsenie Boca – dar, fiind în partea de dincoace de munți, nu se pronunța foarte mult. După ce a ridicat biserica de la Aiud, știu că a fost și la Părintele Arsenie la mormânt. Bun apropiat a fost și cu Părintele Ioanichie Bălan, cu care a stat la Bistrița, căci se apreciau fiecare în ceea ce făceau. Și ce să mai vorbim de foștii colegi de temniță, de suferință – profesori, scriitori, medici și atâția preoți ce se socotesc și astăzi ucenici ai săi...

Ultima întâlnire cu Părintele a fost la acel Sfânt Maslu cu peste 150 de preoți rugători pentru sănătatea sa. Am mers și a doua zi, când a venit Înaltpreasfințitul Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, de a săvârșit din nou Taina Sfântului Maslu, dar, fiind foarte slăbit, am considerat că o să am timp de revenire... Fusesem la Cluj, la el la spital, și atunci am stat de vorbă mai mult. Când l-am găsit pe patul spitalului, am zis celui cu care eram că parcă „s-a prăvălit muntele”, așa părea de slăbit, un pic răvășit, dar duhovnicește era la înălțime. Atunci mi-a spus că acesta e sfârșitul. Mi-a cerut să le zic și celorlalți că a fost tare aspru cu noi și să-l iertăm.

Mai înainte de a veni la Cluj, pe când era la mănăstire la Paltin, am fost chemat la el de una din maici, că în acea zi nu mai voia să vorbească cu nimeni. Am cerut maicilor și celor care-l îngrijeau îngăduința de a-l vedea și am intrat, împreună cu Părintele Augustin de la Aiud, câteva minute. Ne-a primit deschis și, ca întotdeauna, l-am rugat să accepte ca medicii să-i trateze suferința. Momentele acestea au fost foarte dificile pentru mine, pentru că îl știam că nu se plânge niciodată și acum suferința era până la răpunere.

I-am cerut ultima dată un sfat, iar el mi-a răspuns: „Măi, Ticuță, să-ți duci crucea!” A fost foarte îngăduitor cu mine și tot timpul conștient. Puterea rugăciunii îl ținea întotdeauna, nu vă mai spun de câte ori mi-a povestit că îi ieșise sufletul din trup când îi era rău

și se privea cum sta în pat. Zice: „Măi, mi-a fost atât de rău, că m-am așezat și nu știu cum de n-am murit”. Avea și umor, ca orice muntean un pic hâtru. Le zicea în glumă la călugării care mergeau dintr-o mănăstire în alta că erau călugări drumalăi. Spunea că „nu se mai liniștesc ăștia, în atâtea ispite, de-i trimite vrăjmașul dintr-o parte în alta”.

Pentru felul în care se desfășura totul la înmormântare, timpul despărțirii părea a fi o sărbătoare, ca la Înviere.

În primele 40 de zile după trecerea la Domnul, a venit în vis, în fiecare noapte, așa cum odinioară ne întâlneam, luminat la chip, trezindu-mă un minut-două, însă adormeam imediat, niciodată tulburându-mă sau îngrijorându-mă...

Părintele Ciprian-Ioan Staicu:

**„Avva Justin Pârveu, Voievodul
în Duhul Sfânt al Ortodoxiei românești”¹⁰**

În data de 13 ianuarie 2008 am participat, alături de soția mea, preoteasa Ioana-Alina, la o nuntă în Suceava, în calitate de nași sau părinți duhovnicești ai tânărului teolog Ioan Irimia și ai soției sale, Ana Maria. A doua zi, cu mila lui Dumnezeu, ne-am dus la Iași și ne-am închinat Preacuvioasei Maicii noastre Parascheva, iar apoi, la ceas de seară, am pornit spre Mănăstirea Petru-Vodă, cu gândul de a-l cunoaște și a lua binecuvântare de la Părintele Justin Pârveu. Cu câțiva ani în urmă, duhovnicul ne recomandase să mergem până la Părintele Justin, însă nu am reușit.

Am ajuns la Mănăstirea Petru-Vodă pe la ora 10 seara. Deja Părintele Justin nu mai primea pe nimeni, odihnindu-se înainte de slujba Utreniei (care începe la 1 noaptea). Am dormit puțin în mașină și ne-am trezit în sunet vesel de clopote. Ne-am dus către chilia părintelui Justin și ne-am întâlnit cu dânsul tocmai când ieșea, cu pas tineresc și sprinten, spre a merge la slujbă. Înainte de a spune ceva, Părintele Justin ne-a invitat: „Hai deți să mergem să ne rugăm la templu” - folosind cuvântul templu pe un ton glumeț, care te cucerea prin dragostea care o iradia. I-am spus că participăm bucuroși la slujbă, dar că am dori la terminarea ei să stăm de vorbă cu sfinția sa, măcar cinci minute, căci apoi urmează să ple-

¹⁰ Părintele Ciprian-Ioan Staicu este consilier cultural al Episcopiei Covasnei și Harghitei și președintele Asociației Prietenii Sfântului Eftrem cel Nou din Sfântul Gheorghe, județul Covasna. Materialul a apărut inițial pe www.apologeticum.ro/2013/07/evocare-parintelui-justin-de-pr-ciprian-ioan-staicu/ (n.ed.)..

căm către Grecia, unde locuiam în acea perioadă. Nu am apucat să îi spunem părintelui Justin nici măcar cum ne cheamă.

Pe la ora 5 dimineața s-a terminat Dumnezeiasca Liturghie, iar Părintele Justin ne-a primit în chilia sa. Înainte de a spune noi ceva, Părintele Justin a luat cuvântul și a vorbit aproximativ cinci minute. În acest timp, acest mare sfânt al neamului nostru a dat răspuns la toate problemele, nedumeririle, necazurile, frământările noastre. Știa totul despre noi și mai ales știa, cu harul lui Dumnezeu, care este rezolvarea tuturor problemelor noastre. După cinci minute, m-a întrebat dacă vreau să îl mai întreb ceva. Eu am zâmbit și am spus: „Nu, părinte, totul este foarte clar”. Apoi am luat binecuvântare și am plecat în Grecia.

De la fini am primit două cărți ca dar: *Întoarcerea la Hristos*, a lui Ioan Ianolide, și *Viața părintelui Gheorghe Calciu-Dumitreasa*, ambele apărute prin strădania obștii minunate a Mănăstirii Diaconești din județul Bacău. În puține zile am reușit să le citesc pe amândouă. Era prima dată când auzeam de martirii din închisorile comuniste. După câteva săptămâni l-am cunoscut pe domnul Stelian, directorul Editurii Stupul Ortodox din Tesalonic, un om al lui Dumnezeu, foarte misionar și puternic ancorat în Tradiția Sfinților Părinți, care încă din tinerețea sa a făcut multă misiune, ca laic ortodox, în închisorile din Grecia, aducând cuvânt de mângâiere celor întemnițați. Domnul Stelian și-a manifestat dorința de a fi tradusă în limba greacă o carte despre pătimirile îndurate de români în închisorile comuniste. Atunci i-am spus de cartea Mărturisitorului Ioan Ianolide și am purces la traducerea ei, după ce, bineînțeles, am luat binecuvântare de la părintele Justin.

Tot timpul cât a durat această lucrare (3-4 luni), am simțit că era cineva lângă mine care mă întărea, mă bucura, mă odihnea, mă încuraja. Nu știu cine a fost,

dar știu că a fost de la Dumnezeu. Cartea aceasta a apărut în limba greacă în 2009, iar efectul ei a fost răsunător, mulți greci îndrăgindu-i foarte tare pe Marii Mucenici din închisorile comuniste din România. Unul dintre ei, Dimitrie din Veria, un familist cu cinci copii, a învățat pe de rost pagini întregi din această traducere, având o foarte mare evlavie față de Mucenicul Gheorghe Jimboiu în special și față de toți Noii Mucenici Români în general.

După câteva luni a urmat o a doua traducere, Deținutul profet, tot a lui Ioan Ianolide. În urma acestor apariții, domnul Haralambos Bousias din Atena, profesor universitar de chimie și imnograf oficial al Patriarhiei Alexandriei și a celei a Ierusalimului, un om care a scris peste o mie de slujbe închinare diversilor sfinți din toate neamurile ortodoxe, a alcătuit o slujbă de priveghere: Vecernie Mare, Utrenie cu canoane și Paraclis în cinstea sfinților din închisorile comuniste, care în curând va vedea lumina tiparului și în limba română. Încă din anul 2011, în data de 14 mai, considerată de părintele Justin Pârvu ca data de pomenire a sfinților din închisorile comuniste din România, în peste 30 de locuri din Grecia, Sfântul Munte Athos, SUA și Africa (Congo) se săvârșește slujbă de priveghere. Există chiar voci în Sinodul Greciei care cer cu insistență canonizarea acestor mari sfinți români, așa cum s-a făcut și în Rusia. Acum, odată cu trecerea întru sfințenia veșnică a raiului a părintelui Justin, sunt sigur că este din ce în ce mai aproape de noi canonizarea celor care, în condiții de tortură inimaginabilă, au fost mai tari ca munții și nu s-au lepădat de Hristos, ci au murit pentru dragostea Lui.

Tot în anul 2009 am ținut o conferință în orașul Patras (Grecia), la Biserica Sfântul Nicolae, la invitația unui tânăr, dar mare teolog, părintele Anastasie Gotsepulos, care a scris o carte minunată, intitulată *Rugăciunea cu ereticii*, pe care am tradus-o în limba română și a apărut de curând la Editura Predania, fiind cel mai

bun studiu contemporan de drept canonic în care este dezvăluită urâciunea eretică a sincretismului ecumenist. La această conferință din Patras au participat aproximativ 85 de oameni, cărora le-am istorisit cum au pățimit pentru Hristos românii din închisorile și lagărele comuniste și cum s-au sfințit întru Duhul Sfânt mulți dintre ei. M-a impresionat faptul că toți cei prezenți și-au cumpărat apoi cartea lui Ioan Ianolide tradusă în greacă, chiar au fost familii care au luat mai multe exemplare, pentru a nu fi nevoiți să aștepte membrii familiei unii după alții, ci să poată citi cartea concomitent toți.

Toți grecii cu care am discutat despre acest subiect al martiriului din închisorile comuniste au spus că, citind o astfel de carte-mărturie, un lucru este clar: **TREBUIE SĂ ÎȚI SCHIMBI VIAȚA**, căci viața adevărată nu este cea căldicică, cu patimi și lipsită de pocăință, ci Viața este Hristos, ori lui Hristos nu îi plac nici leneșii, nici fricoșii, nici trădătorii.

Am dat mărturie despre aceste cărți nu din mândrie, nu pentru a arăta ce am făcut eu, căci sunt o biată slugă nevrednică, ci le-am amintit cu bucuria recunoștinței de a fi făcut părtaș de către părintele Justin la o lucrare sfântă, spre slava lui Dumnezeu și a sfinților Lui.

Anii au trecut și prietenia care m-a legat de părintele Justin a fost din ce în ce mai trainică, cu toate că sunt nevrednic de dragostea lui, dar îi mulțumesc din inimă pentru ea. Credincioșii din Patras au strâns bani și a fost făcută o raclă de aur și argint, în care a fost așezat capul unui Mucenic de la Aiud care fusese tăiat cu pânza de circular. Această raclă se află acum în Osuarul de la Aiud, pe care părintele Justin îl considera ca fiind cel mai sfânt loc din România, iar eu îl consider ca poarta raiului neamului românesc. Când am dus acest cap de Mucenic pus în raclă la părintele Justin, l-a ținut mult timp în brațe (atunci am avut bucuria unică de a sta de vorbă cu părintele Justin mai mult de două

ceasuri, dar asta mai ales pentru că eram împreună cu părintele Augustin de la Aiud) și a spus: „Păi, să mai facem din astea!” Și am mai făcut, nu așa de scumpe (aceea a costat 3.500 de euro), însă cât ne-a ajutat Dumnezeu, spre slava sfinților Lui !

În anul 2010 am fost pentru prima dată la Aiud și am primit un femur întreg al unui sfânt mucenic. Am comandat o raclă frumoasă de lemn la mănăstirea Agapia, care a costat 1.000 de euro. Pe vremea aceea aveam salariu în Grecia și cu toată dragostea am făcut această jertfă, pentru a avea un prieten atât de aproape. Racla aceasta a fost pusă pe sfânta masă a altarului parohiei mele din Tagarohori (Veria), iar la fiecare Sfântă Liturghie cântam troparul sfinților din închisori, mai întâi cel în limba română, apoi, cu timpul, pe cel în limba greacă alcătuit de inograful Haralambos.

Când am luat racla de la Agapia, înainte de a merge la Aiud ca să punem sfântul în ea, am trecut pe la Mănăstirea Petru-Vodă. Voiam să îi arăt părintelui Justin racla de lemn și să îl rog să o binecuvânteze. Însă nu am apucat să îi spun nimic de existența ei, căci Avva m-a copleșit. Pe când eram în chilia lui, a deschis un seif și a început să scoată bani din el. Mă gândeam: „Ce vrea să facă părintele Justin cu banii, eu nu am venit să îi cer bani!” A numărat mulți lei, euro și dolari și mi i-a dat. „Și eu ce să fac cu ei?” Credeam că poate trebuie să îi duc cuiva. „Lasă că știe Dumnezeu ce să faci cu ei. Sunt pentru racla din mașina ta.” Erau nici mai mult nici mai puțini decât exact banii (1.000 de euro) pe care îi dădusem cu câteva ore în urmă la Agapia pentru raclă (iar părintelui Justin eu nu i-am spus cât a costat racla).

Am ajuns la Aiud și eram trist că Dumnezeu nu mi-a primit jertfa și părintele Justin mi-a dat acei bani. Însă părintele Augustin m-a liniștit: „Dumnezeu ți-a primit jertfa, însă părintele Justin a vrut să contribuie și el cu ceva”. Ori acest ceva a fost exact ajutorul de care

am avut nevoie după câteva zile, când am avut un necaz și a trebuit să plătesc... 1.000 de euro.

Înainte de a pleca la Domnul, părintele Justin mi-a dat binecuvântare de a traduce în limba greacă o carte minunată – *Ne vorbește părintele Justin* – iar traducerea este, cu mila Domnului și rugăciunile sântului, aproape de finalizare. Prin ea mulți greci îl vor cunoaște pe părintele Justin și sunt sigur că poporul grec va avea un cuvânt greu de spus în canonizarea sfinților din închisorile comuniste.

De ce l-am numit pe părintele Justin voievodul Ortodoxiei? Expresia am auzit-o, nu îmi aparține, însă subscriu la ea. A fi voievod înseamnă să fii stăpân, să ai ultimul cuvânt, să fii ascultat de toți. Părintele Justin a fost stăpân pe sufletul său, cu toate că mulți, în închisoare și în afara ei, au încercat să îl facă să își vândă sufletul, însă fără succes. A avut ultimul cuvânt în fața celor care l-au dușmănit, căci el, prin moarte a pornit către sfințenie, iar semnele acestei sfințenii le-am văzut toți cei care am participat la înmormântarea lui, iar aceasta este doar începutul acestor semne. Mulți și-au dorit ca Părintele Justin să moară, exact ca cei care și-au dorit ca Iisus să moară. Însă Viața nu moare, harul nu se stinge, Iubirea nu poate fi biruită. Dacă avem o țară condusă de niște năimiți ai străinilor – însă nu e numai vina lor, ci mai ales a noastră, căci de peste douăzeci de ani i-am ucis prin avorturi pe cei mai buni fii ai neamului și au rămas doar câțiva, din care nu poți alege exact ce ar fi fost mai bun din neamul nostru – de acum încolo, alături de părintele Arsenie Boca, de părintele Arsenie Papacioc, de Avva Sofian și de Avva Adrian, este și Părintele Justin și poate Dumnezeu se va milostivi și ne va scutura din somnul cel de moarte în care țara noastră zace, într-un post-comunism mai rău și perfid decât primul comunism. Părintele Justin a fost ascultat de toți cei care au avut urechi să îl audă, inimă să îl iu-

bească și ochi să îl vadă, căci în el noi vedeam și auzeam și simțeam pe Hristos cel pururea viu întru sfinții Lui.

Părintele Justin a fost vas ales al Duhului Sfânt, un om de a cărui smerenie în trăire și hotărâre întru apărarea și mărturisirea Adevărului-Hristos s-au mirat și îngerii și s-au înfricoșat demonii. La căpătâiul lui, în coșciugul în care a fost așezat mult-pătimitorul lui trup, a fost adusă, la ceas de noapte, și o demonizată, iar dracul din ea a mărturisit ceea ce unii nici nu vor să audă: „ESTE SFÂNT, ESTE SFÂNT!” Nu ne îndoim că părintele Justin este un mare sfânt, care s-a dus acum să se întâlnească cu cei de care el mărturisea că îi este mai dor chiar decât de părinții care l-au născut: de frații de suferință din închisorile comuniste.

Avem încă un mare rugător în ceruri pentru neamul românesc și nu numai. Dacă trupul său a fost biruit de cancer, iată că, după moarte, din ochii și din mâinile lui a izvorât mir. Cum se poate dintr-un trup de canceros să izvorască mir? Este o întrebare la care astăzi, când scriu aceste rânduri, în Ziua a Opta a istoriei neamului omenesc, în ziua praznicului Pogorârii Sfântului Duh, se poate răspunde foarte ușor: Părintele Justin a fost și va rămâne în veci un scump sălaș al Sfintei și de Viață Făcătoarei Treimi !

De la Părintele Justin am învățat să nu ne temem, căci biruința este și va fi a lui Hristos. Discutam acum câteva zile cu părintele Augustin de la Aiud și îmi spunea: „Să nu ne temem, căci puterea este de partea noastră, noi avem harul lui Hristos, iar dușmanii Lui nu pot să ne facă absolut niciun rău; orice ar încerca să ne facă, e un bine pentru noi, iar cel mai mare bine ar fi ca într-o zi să ne facă MUCENICI!”

Cu rugăciunile Cuviosului Justin Mărturisitorul, Doamne Iisuse Hristoase, fii cu noi acum și în veci!

*Părintele Valentin Ioan Istrati*¹¹:

„Despre Revoluția Părintelui Justin Pârvu”¹²

A plecat la Domnul Părintele Justin Pârvu de la Mănăstirea Petru Vodă. Ultimul poate din generația marilor duhovnici sfințiți cu sânge martiric prin temnițele comuniste și prin rugăciune de multe decenii, spre slava lui Dumnezeu.

Cu o zi înainte de înmormântare, seara, pe la șapte, mă apucă un dor imens să merg și să-i sărut mâna. De multe ori mi-a călăuzit viața, uneori mi-a dat sfaturi cu vedere de Duh și înțelepciune mai presus de fire. Acum trebuie să merg și să sărut mâna unui om sfânt. Ne mai găsim vreo câțiva preoți și credincioși și plecăm din Iași. La intrarea pe drumul forestier care duce la mănăstire, lung de vreo 5 kilometri buni, totul e blocat. Poți să fii delegație oficială, orice, nu se mișcă nicio mașină, din cauza unor tronsoane lungi, de un singur fir.

Lăsăm mașina și pornim pe jos. După vreo câteva sute de metri, mama începe să se vaiete de ritmul nostru insuportabil de mers și de oboseală. Spune: „Părinte Justin, trimite te rog vreun om al lui Dumnezeu să ne ia cu mașina, măcar câteva sute de metri”. Peste un minut oprește un domn fără a-i face vreun semn și ne ia preț de un kilometru. Coborâm în grabă și ne întindem iar la drum. Și iarăși lamentații și plângeri la Părintele Justin. Sunt mii de oameni care urcă alene muntele, pe drumul șerpuit care duce la mănăstire. Oprește iar o mașină nouă, doamna din față se pliază în portbagaj și șoferul ne invită pe toți în mașină. Ne urcăm siderați, fără să știm

¹¹ Părintele Valentin Ioan Istrati este preot la Parohia „Sfânta Vineri” din Iași (n.ed.).

¹² Articol preluat de pe site-ul <http://www.doxologia.ro/puncte-de-vedere/revolutia-parintelui-justin> (n.ed.).

de unde această minune, mulțumim abia șoptit. Șoferul ne spune: „Mergem la Părintele, am citit pe Doxologia și în Lumina despre zecile de mii de oameni care vin să-i sărute mâna. Îi spun că sunt de la Doxologia și mă minunez de judecățile tainice ale lui Dumnezeu.

Ajung într-un final la sicriul marelui duhovnic. Mireasma de crini cerești e atât de puternică în toată curtea mănăstirii încât e simțită de toți. Fața părintelui e de un alb imaculat, de crin, de o sensibilitate care te pătrunde până la cerul inimii. Parcă zâmbește sfios. Are o mână caldă, de o finețe și puritate mai presus de cuvânt, cu care a binecuvântat și a sfințit sute de mii de oameni, total opusă răcelii de congelator și rigidității cadavrelor obișnuite.

Stau și mă gândesc: „Ce titan de duhovnic, așchia asta de om, ce munte de răbdare și de speranță, câtă suferință a îndurat în cei 16 ani de temniță grea, câte milioane de lacrimi a înghițit în rugăciune în celulă, câte bătăi, câtă foame și sete, câte umilințe a răbdat, pentru a ajunge aici”. A fugit de oameni în adâncul pădurii și oamenii au venit cu zecile de mii la el. A plecat din oraș și orașul s-a mutat în pădure. S-a ascuns în munte și muntele a devenit mușuroi de credință. A căutat singurătatea rugătoare, și rugăciunea celor singuri, pierduți în mijlocul lumii, tăinuți în suferință, l-a găsit. A iubit tăcerea brazilor și a spovedit sute de mii de oameni. Privesc zecile de mii de oameni tăcuți, care urcă alene, în rugăciune, muntele către părintele lor duhovnicesc și înțeleg ce este ortodoxia: căutare a sfințeniei care devine sfințenie însăși. Oamenii aceștia, asudați, bătrâni, copii în căruțuri, tineri, familii întregi, monahi și maici de pretutindeni, oameniiăștia sunt ortodoxia. O bătrână ține nefiresc de sus, legănat, un ghiveci mare de flori, pe care vrea să-l aducă părintelui cu viață sfântă. Alții poartă opaițe cu lumină pentru a lumina calea către el. În jurul sicriului sute de oameni plâng firesc, molcom, pentru un om de nouăzeci și ceva de ani. Sute

de preoți strânși parcă de o mână nevăzută stau și se roagă în jurul catafalcului modest. Nimeni nu mai are nicio îndoială: au venit toți să-l vadă pe Părintele și să se roage să-i semene. Au venit să-i sărute mâna și să se împărtășească de o ultimă binecuvântare plină de har. Jandarmii țin cu greu piept mulțimii care dorește să îmbrățișeze pentru o clipă pe monahul care le-a schimbat lumea definitiv.

Ceea ce am văzut la sicriul Părintelui Justin este o revoluție. Revoluția tăcută, mai discretă decât florile de colț, a omului credincios, neostentativ, a bătrânului căutător de veșnicie, a tânărului căutător de liniște, a familiilor cu copii mulți și a călugărilor iubitori de pustie. Sunt zecile de mii de oameni care au simțit cu toată ființa lor cum Dumnezeu se revarsă în suferință și o face scară către cer, Cruce a firii care vestește Învierea. Oamenii nu se roagă sfinților care nu-i ajută. Talpa țării este iubitoare de sfințenie și de rugăciune. Sunt oamenii tăcuți, care dis de dimineață la birou, într-o discreție totală, își fac Acatistul Maicii Domnului sau Paraclisul, înainte de o zi plină de povara grijilor sau fac cruce alene pe pâinea scoasă din cuptor pentru a-și sfinți pruncii de mireasma euharistică a raiului.

Părintele Justin rămâne în sufletul oamenilor, acolo de unde nimic nu-l poate smulge, adânc înfipt în inima lor, prin rugăciune. Puterea lui de a predica și spovedi, de a sfătui și lumina oamenii, rămâne și se înmulțește după trecerea lui în regnul cel fără de moarte. Lumina ochilor lui rămâne în suflete și după ce ochii lui pământești s-au stins. E puterea de a iubi jertfelnic pe cei ce te prigonesc, de a cerceta ca un chirurg iscusit păcatele tuturor și de a călăuzi fără odihnă pe toți rătăciții acestei lumi. E puterea care se înrădăcinează în cer și rodește pe pământ smerenie, rugăciune și îndumnezeire. E bucuria care rodește multe lacrimi, rouă a raiului interior, care dorește și se sfârșește după curțile Domnului.

12 ani cu Părintele Justin Pârvu¹⁴

Îmi aduc aminte că în primăvara anului 2001 am fost sunat de către doamna Tamara Șuniță, care m-a întrebat dacă nu cunosc pe cineva doritor să facă un pelegrinaj în România, și în special dacă cineva, sau poate chiar eu însumi, aș dori să ajung la un părinte foarte căutat și apreciat de lume, părintele Justin Pârvu. Îi spuseseam că am auzit de Mănăstirea Petru Vodă, că știu despre părintele Justin, dar nu sunt gata să ajung la el. De asemenea, îi explicasem că, fiind al doilea preot la parohia Constantin și Elena, nu prea puteam să ies cu anunțuri către enoriași. Discuția cu doamna Tamara s-a încheiat aici. Totodată, se întâmpla mai des ca, la Biserica Sfinții Constantin și Elena, să vină pentru mărturisire la părintele Anatol sau să rămână peste noapte în chiliile prevăzute pentru vizitatori o domnișoară, Valentina, aflată acum în SUA, și care fusese la mănăstirile din ținutul Neamțului, printre care și la părintele Justin Pârvu. Ea a fost cea care mi-a făcut o introducere foarte frumoasă despre părinte și despre sihaștrii tineri pe care i-a adunat în jurul lui. În acea perioadă, și eu și domnul Victor Copiiimulți, eram în căutarea locului pentru Biserică. Duceam negocieri cu primăria, cu Academia de Științe, care s-ar fi oferit să ne aloce câțiva ari pentru înălțarea unei Biserici, dar toate negocierile noastre erau în van. Nu aveam un răspuns pozitiv nici de la primărie, nici de la academie, ca, peste o perioadă, mânat de durerea noastră, să vin eu cu propunerea către domnul Victor Copiiimulți să mergem la acel părinte,

¹³ Părintele Severian Gheras este paroh al Bisericii Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava din Republica Moldova (n.ed.).

¹⁴ Material preluat de pe <http://bisericaortodoxa.blog.spot.ro/2013/07/12-ani-cu-parintele-iustin-parvu.html> (n.ed.).

lucru de mult folos și care ar putea să ne ajute. Dumnezeu a acceptat, sugerând să ajungem întâi la Lavra Peșterilor de la Kiev și să ne închinăm la toți sfinții și cuvioșii de acolo, după care să ajungem și la Poceaev. Am ajuns și la Kiev și la Poceaev, dar și la Bănceni, mănăstire care funcționa deja. Totuși, nu am putut ajunge la părintele Justin, pentru că deja se indusese regim obligatoriu de pașaport străin pentru cetățenii din Republica Moldova care vor să intre în România, iar pașapoartele nu le aveam la noi.

A trebuit să revenim la Chișinău, ca peste câteva zile domnul Victor să mă sune cu propunerea de a porni din nou drumul spre Petru Vodă, lucru pe care l-am salutat cu bucurie.

Am traversat Prutul împreună cu domnul Victor, cu soția lui, Ludmila, și fiul Alexandru. Îmi amintesc că ajunși în localitate am văzut crucea de pe dreapta, de cum mergi din partea Târgului Neamț spre Poiana Teiului, și am făcut spre mănăstire. Ne-am ridicat spre ea. M-a impresionat faptul că biserica se zugrăvea pe dinafară, lucru mai rar întâlnit în sec. XXI. L-am căutat întâi de toate pe părintele Hrisostom, un ucenic al Părintelui Justin. Am fost întâmpinați cu dragoste. I-am spus părintelui durerea și necazul cu care am venit, la care el mi-a spus că îl cheamă pe Părintele Justin.

Am fost lăsat să aștept într-un salon pentru oaspeți. La un moment dat mi-a atras atenția vocea cuiva care se apropia cu pași siguri pe cerdacul casei cu două nivele, din fața altarului bisericii mănăstirii de acolo. Mai cu glume, mai cu întrebări, vocea se apropia de noi, ca să ne trezim în față cu un călugăr în vârstă, dar înalt și frumos. Era părintele Justin, care se așeză cu noi la masă, pentru a sta de vorbă cu fiecare din cei care veniseră la el. La urmă mă chemă pe mine și zice: „Părinte, de ce te-ai apucat...” Și, ca de obicei, a spus Părintele: „Punem la rugăciune, că mare e Dumnezeu”. Asta mi-a spus și nu a adăugat nimic, atât că îndelung dăduse din

cap îngândurat. Aceasta a fost prima întâlnire cu Justin Pârvu. Părintele mi-a propus să mai vin pe la el, astfel că am mai fost în audiență și a doua zi. Tot atunci, Părintele s-a oferit să ne doneze și niște chereștea pentru viitoarea biserică. Noi nu am fost gata să o luăm la acel moment, dar de fapt, propunerea părintelui cu chereștea a fost o profeție rafinată despre biserica de lemn care s-a înălțat mai târziu. Am avut și ocazia să slujesc cu părinții de acolo, să oficiem Sfânta Liturghie, după care mi-am cumpărat și niște cărți, și am revenit la Chișinău.

Când am revenit, ce să vezi? Domnului Copii mulți îi vine ideea să depunem cererea pentru lot încă o dată, către primărie, în persoana domnului Serafim Urechean, primar general, cu care erau vecini de scară.

Am stabilit ora la care să ne întâlnim la el în scară, unde speram să-l întâlnim pe domnul Serafim Urechean pentru a-i înmâna cererea. Zis și făcut. Am întocmit scrisoarea, i-am înmânat-o primarului încă neajuns la biroul de la primărie. A luat cererea noastră, exprimându-și încrederea că problema noastră se va rezolva. Ulterior au mai fost niște negocieri între domnul Copii mulți, administrația primăriei, domnul primar, despre care am aflat după ceva timp, însă rezultatul a fost altul de această dată. La trei luni de la vizita noastră la Părintele Justin, în decembrie 2001 a fost emisă decizia prin care ni s-a oferit lotul pentru înălțarea bisericii. O problemă care într-un an și trei luni nu s-a rezolvat, după întâlnirea cu părintele și-a găsit dezlegare. Aveam titlul la mână și nu-mi venea să cred în ce loc și cât teren, cu ajutorul Dumnezeu, a fost alocat bisericii. Este prima minune a Părintelui Justin în destinul meu personal, al domnului Victor, dar și în destinul comunității noastre. Prima minune săvârșită prin rugăciunile Părintelui Justin.

**„Omul Dragostei, Bătrânul,
eroul, mucenicul, mărturisitorul”**

- Înainte de 1990, pe când era la Mănăstirea Bistrița, la ușa chiliei Părintelui Justin Pârvu a bătut o femeie sărmană. Venise la Părintele să ceară milostenie și bătrânul călugăr, în bunătatea sa, a milostivit-o pe femeie. Povestea Părintele Justin că, imediat ce i-a dat milostenie femeii, l-a cuprins o bucurie nemaisimțită până atunci, o pace și o liniște totală. Părintele Justin a înțeles, în acea clipă, că femeia care îi intrase în chilie era chiar Maica Domnului. Dar femeia se făcuse nevăzută. A povestit Părintele apoi că i-a căutat îndelung urma, în chilii, în mănăstire, chiar și pe cărările din apropiere. Femeia nu a fost de găsit... Iată cum Părintele Justin i-a dat milostenie Maicii Domnului, care probabil a vrut să îl încerce pe bunul nostru călugăr...

- *Care este prima imagine pe care o aveți cu Părintele Justin Pârvu? Ce impact a avut prezența acestui mare om asupra sfinției voastre?*

- Cu mare bucurie vorbim despre Părintele Justin și gândul la el ne face să ne smerim, privind la el ca la un stejar, privind la el ca la un munte, privind la el ca la un mare Avvă pe care l-a avut Moldova noastră. Despre Părintele Justin am auzit de la o vârstă fragedă – aveam 15 ani – de la un bătrân din satul Sulița, de la noi din Botoșani, moșul Toader Crețu. El mi-a spus: „Măi, copile, în Neamț sunt mari părinți, sunt și din Botoșani, Părintele Cleopa... Dar la Petru Vodă este un părinte căruia călugării din obște îi spun Bătrânul. A făcut mulți ani de pușcărie”. Și am rămas cu gândul la Bătrânul, cum mi-a spus moșul Toader...

- *În ce an se întâmpla asta?*

- În anul 1995. Era acolo, cu câțiva părinți. După ce am ajuns la Mănăstirea Pângărați, bineînțeles că am vrut să îl văd și eu pe Bătrânul de la Petru Vodă. Și imaginea despre Părintele Justin este imaginea aceea despre Marele Bătrân luminos, care în același timp privea la noi, copiii de 15-16 ani, cu mult drag. Cred că privea la noi și se vedea pe sfinția sa. Pentru că și el a început călugăria foarte de tânăr, cum ne-a spus el, și o mare bucurie a avut când ne-a văzut în hainele călugărești. Nouă nu prea ne stăteau hainele călugărești bine, eram micuți, dar nu pot să uit chipul Părintelui plin de bucurie și de dragoste. Începând din acea toamnă – pentru că într-o toamnă am fost prima dată la Părintele Justin, împreună cu părintele nostru stareț, Părintele Teofil, care era fiu duhovnicesc al Părintelui Justin – din acea toamnă am început să merg mereu la Părintele, fiind și la Seminar, mergeam ori de câte ori aveam ocazia. Și întotdeauna – Părintele fiind atunci și mai tânăr – am descoperit și am văzut în el pe Marele Bătrân și pe copilul fără de răutate. Asta este prima imagine. Au urmat multe discuții folositoare, multe întâlniri duhovnicești. Multe lucruri am învățat de la Părintele, în primul rând aplecarea spre jertfă și dragostea de om. Atâta răbdare întruchipată, atâta iubire, atâta îngăduință... Puteam să stăm la el o oră, două, trei... și nu se ridica să spună: „Părinților, gata!”. Se bucura ca un copil, ne lua la trapeză, ne binecuvânta, ne mai făcea câte o rugăciune... Și toată starea de prezență a Părintelui Justin ne făcea să fim ca în Grădina Raiului! Uitai de tine, uitai de timp, uitai de toate. Aproape uitai de ce ai venit. Numai ascultându-l, numai uitându-te la el, numai gândindu-te că undeva în Neamț, în munți, trăiește un Mare Bătrân, care are deschisă ușa pentru tot omul! Care are bucuria jertfei... Pentru că bucuria jertfei pentru aproapele este o mare Taină a lui Dumnezeu. Părintele avea această bucurie. Și spunea un părinte odată: „Nu știi cum se face, că de câte ori mă apropii de

Părintele Justin, rugăciunea minții începe să curgă în inima mea! Numai cât mă apropii!”. Atunci nu mi-am dat seama, dar mai târziu am înțeles că Părintele avea această rugăciune pe care o rostea tot timpul și pe care, bineînțeles, a învățat-o în marea Academie a suferințelor – temnițele comuniste.

- Era ca picătura aceea din ocean, care era în Părintele – și care se împrăștia, se manifesta în tot ce era în jurul lui?

- Adevărat. Am avut fericita ocazie să merg la Părintele Justin cu Părintele Ioanichie Bălan, cu Părintele Teofil, starețul Mănăstirii Pângărați, cu Părintele Vi-chentie de la Mănăstirea Secu, mai mergea Părintele Antim, care astăzi este la Bistrița.... Nu uit un cuvânt al Părintelui Ioanichie Bălan... La un moment dat, când am coborât din mașină, zice Părintele Ioanichie: „Măăăi, aici e ca în sânul lui Avraam! Și căței, și porci, și curcani, și copii, și bătrâni, și tineri, toți vin la Părintele Justin!”. Și cu adevărat, rugăciunea Părintelui Justin însușea totul, împrietenea totul. Părintele Justin era ca patriarhul Avraam... Un călugăr dacă era scos din mănăstire, știa că la dânsul găsește o bucată de pâine, găsește o chiliuță, găsește un cuvânt de întărire. Și îi dă nădejde. Mare lucru să îți dea cineva nădejde! O măicuță, un om bolnav, o femeie cu copii... Toți! Părintele Justin și cu dreapta și cu stânga împărțea. Un om al milosteniei extraordinar! Nu se uita când dădea. Zeci de cazuri am văzut când Părintele pune mâna în buzunar și cât scotea, atât dădea. Nu se uita, scotea și pune în mâna ta. Eram la seminar și nu duceam lipsă, dar el tot timpul ne dădea un bănuț. Faptul că el avea dragostea asta pentru noi, de a fi ca noi. Deși îl priveam ca pe un munte, el era ca un frate, era printre noi, trăia tinerețea noastră, trăia începutul monahismului. Și vedeți că în jurul lui s-au adunat atâția părinți și atâtea măicuțe, pentru că Părintele s-a pus în viața fiecăruia. Și fiecare dintre părinți, dintre maici și chiar dintre credincioși

l-a simțit pe Părintele prezent în necazul lui, prin rugăciune, l-a simțit pe Părintele Justin prezent în nevoița fiecărui călugăr. Pentru că viața monahală este o viață care îl slujește pe Dumnezeu și o viață frumoasă și gândindu-te la Părintele Justin mergeai mai departe. Chiar dacă îți mai scăpai crucea jos, o luai din nou numai gândindu-te la Părintele, care atâția ani de zile a dus cu sine crucea atâtor greutăți și atâtor nevoițe fără să cârtească. Părintele a fost acel stejar la umbra căruia am crescut cu toții și ne-am bucurat de umbra lui, de măreția lui, de trăinicia lui. Părintele era omul pe care l-aș putea numi un erou. Pentru că avea un eroism continuu al nevoițelor, al iubirii de neam, al iubirii de Hristos...

- Un eroism care ar trebui să fie starea noastră firească, a tuturor...

- Lumea are nevoie de eroi! Trebuie să fim eroi în lupta cu păcatul, în lupta cu forțele întunericului, în lupta cu trupul, cu lumea aceasta care caută să-L scoată pe Hristos din viața noastră. Or, Părintele era acela care Îl aducea pe Hristos. La dânsul... Dacă cineva dorea să se căsătorească și nu putea sau nu avea bani, Părintele îi oferea totul: Biserica, sala de mese să facă nunta... De dragul lor sau ca să nu trăiască în păcat, Părintele îi căsătorea. Astfel, el aducea pe Hristos în viața fiecăruia. Alunga păcatul, pe tineri îi încuraja să rămână în țară. Se gândea și la viitorul țării. Încuraja nașterile de prunci. Ajuta. Omul acesta nu dădea numai sfaturi, el ajuta pe fiecare în parte și pe toți laolaltă. Azilul pe care l-a făcut, copiii pe care i-a crescut... A arătat tuturor că Biserica nu este numai cea care cere de la oameni, ci este și cea care dăruiește oamenilor. Și el a dăruit destul, și Dumnezeu i-a dăruit mari haruri. S-a dăruit în primul rând pe sine, și din ce Dumnezeu i-a dat mereu a dăruit. A ajutat pe mulți credincioși. Cuvântul Părintelui Justin a fost un cuvânt ascultat, un cuvânt plin de har. Te rușinai ascultând sfaturile Părintelui Justin, te smereai numai privind la nevoița sa...

- *Ați cunoscut oameni a căror viață să se fi schimbat total? Atei, oameni care au fost departe de Dumnezeu și a căror viață, după ce l-au întâlnit pe Părintele Justin, să devină cu totul alta?*

- O, sunt mulțimi! Foarte mulți care au mers pe drumul monahismului, cei care s-au căsătorit și care s-au jertfit prin naștere de prunci și se jertfesc prin creșterea și educarea acestora în spiritul ortodox... Atâta misiune a făcut Părintele și atâtea suflete a dus la Hristos, încât sunt nenumărați aceia care l-au avut pe Părintele drept omul care i-a aruncat în scaldătoarea Vitezda. Și toți aceștia, cunoscându-i Bunul Dumnezeu pe fiecare în parte, au făcut ca la înmormântarea Părintelui să fie atâtea mii de oameni, și fiecare dintre cei prezenți acolo avea ceva de la Părintele Justin, avea un dar de la el. În primul rând, darul apropierii de Hristos. A fost omul care a deschis ochii noștri după Revoluție și ne-a spus și ne-a arătat frumusețea jertfei și frumusețea de a trăi în jertfă. Ne-a arătat frumusețea iubirii de neam. Părintele întotdeauna s-a aplecat cu dragoste spre neamul românesc și cred că de multe ori a plâns în taina inimii. Era foarte îngrijorat că familia este atacată, tineretul merge în străinătate, își formează acolo familii și uită de neam, de pământul acesta binecuvântat. Mulți tineri au plecat. Dar Evanghelia ne spune: „Puțin aluat dospește toată frământătura”. Cei rămași, avându-l pe Părintele Justin în inima lor și în cugetul lor cu învățăturile lui, acești puțini oameni sunt convinși că vor participa la învierea neamului românesc. Pentru că avem nevoie de o înviere a neamului românesc. Avem nevoie ca cineva să se aplece și spre amărătul acesta de român, cum îi spunea Părintele Justin, românul acesta chinuit și batjocorit în toată lumea.

- *Pentru cei care au rămas, cât de greu este să îi urmăm Părintelui Justin? Mă refer pe de o parte la preoți, în special la preoții de mir, prin care oamenii iau contact mai des cu Biserica. Am văzut preoți care*

încă din perioada în care Părintele Justin era bolnav – când parcă se formase o comunitate indiferent cât de departe sau de aproape erau de Petru Vodă – preoți care și-au schimbat un pic discursul, predica. Se simțea spiritul Părintelui Justin, vorbeau un pic mai clar oamenilor, mesajul era mai curajos, recunoșteam chiar argumentele Părintelui Justin... Pe partea cealaltă, cât de greu este pentru noi să îi urmăm Părintelui Justin în jertfa pe care ne-a arătat-o?

- Părintele și cât a trăit a ajutat multe biserici de mir. Zeci de biserici, fără să ceară ceva. Dar eu cred că Părintele Justin și la adormirea sa, prin trupul său care după patru zile de căldură a rămas neschimbat, ca sfintele moaște, prin ziua înmormântării care a adunat în jurul său atâția preoți și care a fost o zi pascală, o zi de Paști, Părintele Justin a arătat încă o dată, prin harul lui Dumnezeu, că viața sa și tot ce a făcut – a făcut pentru Hristos. A arătat și preoților care poate se îndoiau de trăirea sa, de ceea ce a lucrat el... La acel lucru contribuie și multele clevetiri ale oamenilor – căci au fost și oameni care nu l-au iubit, care l-au clevetit, l-au vorbit de rău, Dumnezeu îi cunoaște pe fiecare... Dar ce s-a întâmplat imediat după adormirea sa i-a făcut pe mulți preoți să își schimbe atitudinea: „Da, Părintele Justin este un sfânt!” Nu puteai spune altceva dacă vedeai trupul său exact ca la un sfânt, degaja în jurul lui atâta pace... Unii poate îl mai judecau... Dar, văzând ce s-a întâmplat, s-au întărit în credința în Hristos, Care a arătat că Părintele a fost un om al lui Hristos. Poate erau îndoielnici, ca sfinții apostoli... Ne bucurăm, și chiar mă bucură mult că sunt mulți părinți care vestesc și arată lumii că din țărișoara asta a noastră atât de hulită de mulți s-a ridicat un mare bărbat, mare sfânt al Bisericii, dar s-a ridicat, cum am spus, un erou care a știut să lupte și a biruit. Prin trecerea la cele veșnice, Părintele Justin a arătat lumii că prin harul lui Hristos a biruit boala, temnița, clevetirile celor care nu l-au iubit. Iubi-

rea încă o dată a biruit! Cum spunea apostolul: „Dragostea nu cade niciodată”. Rămânem cu amintirea acesteia a Părintelui Justin: Omul Dragostei, Bătrânul, eroul, mucenicul, mărturisitorul, părintele și starețul Mănăstirii Petru Vodă.

- Să nu trecem peste faptul că Părintele până în ultima clipă a vieții sale a vorbit despre sfinții mărturisitori din închisorile comuniste și că a avut un rol esențial în cunoașterea sfinților închisorilor. Chiar Părintele spunea că Dumnezeu l-a lăsat să trăiască până târziu pentru a împlini această misiune de scoatere la suprafață a sfințeniei celor care au murit pentru Hristos. Cei care au rămas după Părintele Justin își asumă mai departe această misiune?

- Dacă ne gândim la fiii duhovnicești ai Părintelui Justin și la mănăstirile întemeiate de sfinția sa, vedem că există această misiune dată lor. Și nu numai lor. Întregului român! Cel care simte românește și simte în Hristos nu poate fi indiferent la jertfa fraților lui. Numai cine nu e român nu se apleacă cu dragoste asupra jertfei acestor sfinți, care sunt noii mucenici. S-a scris mult, și mai este loc, despre cum au trăit în temnițe. Oamenii aceia au trecut prin regim de exterminare, dar au trăit numai prin harul lui Dumnezeu. Pentru noi i-a lăsat Dumnezeu să trăiască, să arate lumii întregi că în România au curs sânge și lacrimi, că pe pământ românesc au fost mucenici și sfinți. Asta a arătat Părintele Justin. Trebuie să continuăm cu toții lupta aceasta de a arăta lumii, prin smerenie, nu prin lucruri lumești, că sfinții aceștia au fost și sunt încă cei care la momentul actual reprezintă România; suferința lor ne reprezintă, sângele lor, lacrimile lor, reprezintă adevărata structură a poporului român. (...) În suferința lor, iată, prin harul lui Dumnezeu au rămas pe pământ să sădească în noi dragostea de sfinți. Pentru că, respectându-i pe sfinți, îl respectăm pe Dumnezeu. Sfinții sunt prietenii lui Dumnezeu. La Mănăstirea Diaconeschi câte cărți ziditoare au

editat – Ioan Ianolide, Nicolae Purcărea – toate au avut binecuvântarea Părintelui Justin; la Poarta Albă, la Aiud, în toate colțurile țării, românii sunt chemați să își cinstească martirii.

- *Vor fi canonizați...*

- Bineînțeles că vor fi canonizați la momentul potrivit! Ei sunt sfinți în fața lui Dumnezeu. La momentul potrivit vor fi canonizați, dar nu vorbind de rău Sinodul sau ierarhia. La momentul potrivit, ierarhii noștri vor hotărî și canonizarea lor. Când va îngădui Dumnezeu. Nu trebuie să-i judecăm pe cei mai mari. Fiecare este chemat să răspundă în fața propriei conștiințe de bun român și de creștin. Dacă o are! Să ducem mai departe Testamentul lăsat de Părintele Justin, a fost dorința lui cea mai mare. A vrut să nu se aștearnă praful și uitarea și iar să îi martirizăm pe mucenici, prin uitarea noastră... Sângele care curge spală păcatele neamului, pentru că ei au suferit pentru tot neamul. Spunea Părintele Papacioc: „Ne mângâiam cu gândul că suferim pentru Hristos”. Păi, nu acesta este gândul mucenicilor? Când erau bătuți... Sufereau pentru Hristos! Nu sunt sfinți? Nu sunt martiri? O picătură din jertfa lor să avem și noi, în fiecare.

- *La final, oferiți-ne un sfat duhovnicesc. În afară de cărțile despre Părintele Justin, în afară de învățăturile pe care mulți le-au luat în timpul vieții sfinției sale, este Părintele Justin un mijlocitor al rugăciunilor noastre, un purtător al rugăciunii către Dumnezeu?*

- Eu cred că ce a făcut Părintele pe acest pământ face și înaintea lui Dumnezeu: mijlocește pentru noi. Fie că noi îi cerem asta, fie că nu cerem. Dragostea cu care L-a iubit pe Dumnezeu și pe aproapele merge cu el până dincolo. Sunt convins că el, acolo, așa cum a ajutat aici, ajută pe fiecare dintre cei care se străduiesc să Îl urmeze pe Hristos prin iubire de jertfă, prin dragoste, prin împlinirea sfintelor porunci. Un om care a iubit atât de mult, să nu mai iubească după trecerea la cele

veșnice? Cu atât mai mult cu cât nu mai are greutatea trupului... Și spunea atât de frumos Mitropolitul Bartolomeu Anania într-un cuvânt: „A purta trupul omenesc este un canon!”. Părintele Justin a scăpat de canonul acesta, de a purta trupul omenesc. Și cu siguranță mijlocește pentru noi, dar așteaptă și de la noi ceva. Ne vrea și pe noi eroi, nu niște plângăcioși! Cum spunea Părintele Arsenie: „Ce facem noi dacă suntem niște plângăcioși?” Și Părintele Justin pe aceeași linie merge, pe linia eroismului. Vrea ca noi să mergem în continuare în lupta cu patimile, să scoatem din noi egoismul și mândria, și toată răutatea patimilor. Nu în ultimul rând, să nu uităm de jertfa pentru aproapele și pentru țărișoara asta. Părintele așteaptă și de la noi ceva. Noi tot așteptăm ca sfinții să facă totul! Și acum, după ce a plecat la cele veșnice, tot el să se roage, tot el să facă? Și noi așteptăm... Ce așteptăm? Trebuie să punem în practică ce ne-a învățat. Cei care l-am cunoscut avem mare răspundere, în fața lui Dumnezeu în primul rând. Toți cei care l-am cunoscut trebuie să împlinim la milimetru ce ne-a învățat Părintele! Adică TOT. Altfel nu ne putem numi nici ucenici, nici fii duhovnicești, nu ne putem numi nici măcar români! Părintele Justin a fost un mare român! Și a vrut să facă din noi români! Românul adevărat este... Părintele Justin, el este un român adevărat! Prin viața lui, prin trăirea lui, a arătat ce înseamnă să fii român adevărat: iertând, iubind, miluind, rugându-te...

(Interviu realizat de Florentina Ioniță)

Părintele Eftimie Mitra:

**„Omul care m-a ajutat să Îl cunosc
cu adevărat pe Hristos”¹⁵**

- *Când l-ați cunoscut pe Părintele Justin Pârvu?
Ce v-a spus atunci?*

- În ianuarie 1997. Am mers împreună cu mama și o cunoștință de-a mamei prin Moldova la mănăstiri, pe la Sihăstria, Secu, Sihla, Văratec, Agapia etc. Principalul obiectiv era Petru Vodă. Acolo am stat o săptămână, era tocmai după Anul Nou, așa că am prins și Boboteaza. O predică a părintelui Iosif Pașca despre botez m-a făcut să îmi pun semne de întrebare despre rolul existenței omului în lumea aceasta. Ieromonahul Iosif Pașca s-a cunoscut cu părintele Justin în timpul detenției de la Aiud, unde a stat șase ani, după care au fost transferați în alte închisori din țară. În închisoare era preot vădov și rasofoar, având numele de Iacob. A fost tuns în monahism, cu câțiva ani înainte de a trece la cele veșnice, la Mănăstirea Bistrița, primind numele de Iosif. Părintele ținuse multe conferințe și predici despre ecumenism și masonerie. A murit fiind asasinat într-un parc la marginea Timișoarei, după slujba de priveghere a Sfântului Iosif de la Partoș, anul 1999. Autorii crimei nu au fost identificați nici până azi.

Eu eram un credincios de duminici și sărbători, mergeam la biserică din obișnuință și atunci când voiam să cer ceva de la Dumnezeu. Simțeam că e bine să merg la biserică, dar totul se limita la ortodoxia aceasta de cartier, la biserica de parohie și acasă. Într-o vreme nu mai mergeam la biserică, pentru că m-am smintit de preotul paroh, încontinuu cerea bani și uneori îl mai vedeam și turmentat. Întâlnirea cu părintele Iosif și cu

¹⁵ Interviuul a fost realizat de Vlad Herman (n.ed.).

părintele Justin m-a făcut să cunosc adevărata ortodoxie, mult diferită de ce văzusem la preotul din parohie. Acești doi părinți au avut în ei o trăire plină de dragoste pentru semenii. Practic nu mai trăiau pentru sine, ci pentru aproapele.

Urcând pe drumul către mănăstire, mă gândeam în sinea mea la frumusețile locului, la pășunea de la Paltin - atunci nu se începuseră construcțiile care sunt acum, la pâraiașul care curge pe lângă drum, punțile peste pâraiaș confecționate din bârne și așa mai departe. Aveam o imagine proastă despre călugări, așa cum mi-o formase societatea în care trăiam. Eu știam despre monahi că sunt oameni care au mers la mănăstire din decepție și acolo e un fel de adunătură de oameni care nu își găsesc locul în lume.

Mai comparăm monahismul cu cerșetorii care stau pe străzi, căci văzusem mulți monahi în Oradea cu pancarta la gât, strângând bani pentru construcțiile unor mănăstiri etc. Din păcate, multă lume nu realizează că acei monahi nu aparțin BOR, creându-se confuzii. Monahii care colectează fonduri pe străzi sunt stiliști, aparținând de mitropolia autocefală pe stil vechi de la Slătioara. De mai multe ori, Patriarhia Română a emis comunicate prin care dezaprobă cerșitul clericilor în locuri publice.

Când am intrat în chilia părintelui Justin m-a întrebat: „Cum e aici? Îți place la noi?” i-am răspuns că îmi place, e frumos. După aceea a început să îmi descrie tot ce văzusem pe drum și chiar unele lucruri la care mă gândeam. Am pus totul pe seama unei coincidențe. Descriindu-mi peisajele, mi-a spus: „Așa-i că toate acestea sunt frumoase?” „Da” - îi răspund. „Dar Cel ce le-a făcut, cât de frumos poate să fie!” - îmi spune părintele. Această conversație m-a făcut să mă duc cu gândul la Creator, în adevăratul sens al cuvântului.

Mama își făcuse planuri să mă însoare și să mă facă om mare, că doar eram inginer. I-a spus părintelui

Justin de planurile ei și, când am intrat pe ușa chiliei sale, părintele i-a zis: „Pe băiatul ăsta nu-l lași aici la noi?” „Cum să îl las, părinte, ce vă spun eu că am alte gânduri cu el?!” - îi răspunse mama. Părintele a lăsat discuția așa, în aer, fără să mai zică nimic.

În drum spre casă mă gândeam la modul de viață frumos pe care l-am întâlnit atunci la Petru Vodă. La chipul senin și blând al celor doi părinți. Prezența lor te copleșea, aveau o pace imensă pe care o transmitea în preajmă. Aceasta m-a făcut să cred că monahismul e cu totul altceva față de ce știam eu. Aici am cunoscut adevărata ortodoxie, o ortodoxie vie. După o săptămână petrecută în acea mănăstire, am simțit că sufletul meu ia viață, că am găsit o împlinire pe care nu o puteam găsi nicăieri în trecutul meu, nici în sport, nici în muzică sau alte hobby-uri în care încercam să îmi găsesc rostul. Când am urcat în mașină să vin acasă, am simțit că las ceva din mine acolo.

Cu cât m-am depărtat de mănăstire, simțeam că acel lucru care îmi umplea golul interior începea să mă lase, să rămână acolo și plângeam, plângeam în hohote, încât cei din mașină credeau că am luat-o razna. Îmi era tot mai dor să revin, măcar în vizită. După câteva reveniri de scurtă durată, concedii, zile libere de la serviciu, m-am gândit să intru de tot în viața de obște a Mănăstirii Petru Vodă. I-am spus prietenei mele să se pregătească de o apropiată despărțire, explicându-i că nu o las pentru o alta, ci pentru Hristos. I-am spus șefului de la locul de muncă de o apropiată retragere și am plecat. Acum, după atâta timp, îmi dau seama că acel lucru care îmi umplea golul era duhul viețuitorilor de acolo, mai exact al părintelui Justin.

În prima mea vizită la Petru Vodă avusesem mai multe discuții cu părintele Iosif Pașca. Cineva de la un ziar central mi-a promis că îmi dă mulți bani dacă aduc informații compromițătoare despre anumiți clerici ortodocși. Probabil, din întrebările mele și-a dat seama că

am anumite interese. Eram un tânăr absolvent de facultate și mă gândeam la o carieră, atât profesională, dar și pe plan material. Părintele Iosif îmi explica despre multe lucruri care se întâmplă în lume, pe care atunci nu le-am crezut, spunându-mi în sinea mea: „De unde să știe un om izolat de lume despre toate acestea cu așa siguranță?”. Mi-a dat să citesc cele *Șapte cuvinte către tineri* ale părintelui Gheorghe Calciu Dumitreasa, mi-a spus despre rolul sectelor de a destabiliza creștinismul, despre susținerea acestora de către masonerie, despre masonerie și iudaism și dorința lor de a domina lumea etc. După ce m-am întors acasă a trebuit să trecă aproape o jumătate de an până să-mi dau seama că toate cele ce mi le-a zis sunt adevărate, și totuși, nu-mi venea să cred.

În cele din urmă, m-am decis. În noiembrie 1997 am luat un rucsac milităresc, în care mi-am pus un Ceaslov pe care îl cumpărasem din Petru Vodă și un rând de haine de schimb. Am pornit seara de acasă și am ajuns a doua zi, de Sfinții Mucenici Ecaterina și Mercurie, când se prăznuia odovania Intrării Maicii Domnului în Biserică.

Am intrat dimineață în chilia părintelui și mi-a spus că mă voi întoarce în Ardeal. I-am spus că nu am de gând să mă întorc. „Las' că mai vedem noi”, mi-a zis. Și așa a fost. După câțiva ani, m-am dus la Schitul Huta din Bihor, unde am stat zece ani. După plecarea de la Huta am mai stat puțin în Petru Vodă și iată că tot în Ardeal m-am întors. Chiar dacă la Huta nu s-a mai putut, dorința mea e să rămân în Ardeal. Am luat-o de la capăt, de data asta în Munții Orăștiei. Când părintele mi-a spus că mă voi întoarce în Ardeal, mie nici măcar prin minte nu mi-a trecut.

- *Ce înseamnă pentru dumneavoastră Părintele Justin? Dar pentru neamul nostru?*

- Pentru mine, părintele Justin înseamnă ceea ce este: pe de o parte, omul care m-a ajutat să Îl cunosc cu

adevărat pe Hristos, iar pe de altă parte, un model de viață pe care l-am văzut cu ochii mei. E un ostaș al lui Hristos, un om care nu a făcut în toată viața lui un compromis cât de mic în ce privește crezul și neamul său, și după cum s-a văzut și la înmormântarea sa, e un sfânt. Pentru neamul nostru e un sfânt român contemporan, e slujitorul lui Hristos care s-a făcut pe sine gard ca noi să nu cădem în prăpastie.

- *Puteți intra în detalii?*

- E suficient să vedem cursul vieții sale, cum a plecat la mănăstire, cum și-a continuat drumul prin temnițe, ce a făcut după ieșirea din închisoare, cum a stat neclintit în fața presiunilor de după schimbările politice din 1989-1990 și felul în care și-a încheiat viața.

- *Ce s-a văzut la înmormântarea Părintelui?*

- În primul rând, duhul din mănăstire. Nu era un duh de înmormântare. Urcam pe drumul blocat de mașini și vedeam că oamenii coboară spre șosea cu chipul senin, parcă aveau o bucurie lăuntrică, era duhul plin de viață al părintelui, cu toate că trupul zăcea fără viață într-un sicriu. Acest duh se transmitea la fiecare care trecea prin fața sicriului. Simțeam prezența unui om care a biruit lumea, așa cum Mântuitorul spunea în Evanghelie: *În lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea.* Această biruință duhovnicească se vedea, sau mai bine zis, se simțea, la părintele Justin. Trupul său a stat mai bine de patru zile în căldură și nu a dat niciun semn de stricăciune, ba chiar dimpotrivă, mirosea a bună-mireasmă. Aceasta fără a fi intervenit cineva cu vreo substanță chimică sau alte metode de conservare. Totul a fost natural, prin lucrarea lui Dumnezeu. Locul cel mai predominant al miresmei se simțea la abdomen, unde avea operația de cancer. Nu s-a plâns niciodată de boala sa, ci chiar și-o ducea cu bărbăție. Slujba înmormântării a fost înălțătoare. Duhul unui om care a „biruit lumea” se impunea de la sine prin starea de pace și armonie ce plana peste toate îm-

prejurimile. Chiar dacă se făcea tipicul slujbei de înmormântare, în duh parcă se simțea bucuria Învierii. Era tocmai învierea unui suflet care a trecut direct de la viața pământească la cea cerească, fără a mai fi nevoie să fie judecat, după cum spune și Mântuitorul în Evanghelie. Maici și părinți din obștile de la Petru Vodă au rezistat zile întregi fără să închidă un ochi, cu o putere interioară de nedescris.

- *La asta vă referiți când spuneți că e un sfânt român?*

- Părintele avea o linie duhovnicească strict după învățăturile Sfinților Părinți și o mărturisire patriotică exemplară. Nu se abătea cu nimic de la învățăturile Bisericii Ortodoxe. Avea călăuză, pe de o parte, canoanele și predaniile Sfinților Părinți ai creștinismului din perioada primară, iar pe de altă parte, dragostea de neam. Sfinții români sunt o dovadă incontestabilă a existenței ortodoxiei pe aceste meleaguri, de la daci până în prezent. Între sfințenia părintelui Justin și a sfinților neamului nostru pe care îi prăznuim în calendar nu e nicio diferență, toți au ținut o strânsă legătură între viața religioasă și neamul românesc. Ortodoxia din România are la bază atât familia și tradiția, cât și iubirea de neam. Despre aceasta s-ar putea scrie o carte.

- *Considerați că va fi canonizat?*

- Nu știu, cel puțin în curând nu cred. Când vine vorba de sfinți care au pățimit în închisorile comuniste, ierarhii noștri evită discuția. Pentru canonizarea sfinților din perioada comunistă, în România, nu sunt speranțe în viitorul apropiat. Sperăm că, totuși, odată și odată cineva își va asuma această responsabilitate.

- *Spuneți de presiuni de după 1989...*

- În perioada comunistă presiunile erau pe față, arestări, repercusiuni etc. Părintele Dumitru Stăniloae spunea despre regimul comunist că era mai mult decât ceva politic, era chiar satanist, deoarece își exprima pe față orice împotrivire vis-a-vis de ceea ce este dincolo

de materie: religia, gândirea, concepția. Capitalismul vine cu alte metode. Practic e același lucru, dar sub acoperire. Îți dă voie să mergi la biserică, dar te determină să nu mai mergi tu, de bună voie. Comunismul te prigonea și astfel dădea naștere unor martiri, în timp ce capitalismul e ca o capcană care te determină să te lepezi de bună voie. Comunismul te mai ținea în frâu, nu încuraja anumite vicii, în timp ce capitalismul alimentează patimile, astfel încât omul, rob de aceste vicii, să se depărteze încet de viața duhovnicească. În acest scop se folosește și de neputințele unor clerici prin care încearcă să compromită Biserica, doar pe cea ortodoxă. Niciodată nu vei vedea ca, în România, sectele sau catolicismul să fie ponegrite în presă, sau să se dea legi care să le dezavantajeze. Toată artileria se îndreaptă asupra ortodoxiei. Atâta timp cât te lași în mrejele lor ești bine văzut, iar dacă te împotrivești, ești lovit din toate direcțiile. Învățătura ortodoxă este în contradicție cu ceea ce ne învață democrația. Capitalismul ne aduce homosexuali, prostituție, libertinaj, erezie, ateism, materialism, concubinaj și alte principii de viață deviate de la învățătura sănătoasă creștină. Cei care au cedat acestor curente făceau presiuni asupra părintelui, tocmai pentru a nu se observa discrepanța între gândirea părintelui Justin și gândirea lor.

- *Părintele Justin s-a pronunțat pe față împotriva ecumenismului, a cipurilor și a identității biometrice.*

- Astea sunt câteva dintre lucrurile pe care părintele le mărturisea cu tărie. În primul rând, linia pur ortodoxă și românească a părintelui Justin rămâne o rezistență foarte importantă pentru cei ce vor să nu cadă în capcana globalismului. Concepțiile tradiționaliste ale părintelui erau în contradicție cu ce ne învață sistemul. Ecumenismul, în forma actuală, nu are nimic sincer în el. Totul e o minciună sub paravanul bunelor intenții: unitate, bunăstare, apropiere etc., dar de fapt se urmă-

rește cu totul altceva. O religie mondială, mai mult por-
nită din interese politice de sus în jos și nicidecum de la
omul de rând, și în care învățătura ortodoxă lăsată de la
Sfinții Apostoli e ignorată. Părintele Justin își exprima
poziția fără rețineri. Nu era deloc diplomat în astfel de
situații. Diplomația e pentru cei cu ranguri și pentru fa-
risei, nu pentru un om al lui Dumnezeu. Un om diplo-
mat nu va putea mărturisi adevărul niciodată, un astfel
de om nu putem spune că e un om liber în ce privește
convingerile, credința etc. Hristos spune clar în Evan-
ghelie: *Adevărul vă va face liberi*. Un diplomat nu este
liber, pentru că nu poate spune adevărul, el trebuie să
joace după cum cântă sistemul, altfel... Dacă Sfinții Pă-
rinți erau diplomați, nu mai erau sfinți, iar noi nu mai
aveam azi adevărata învățătură de credință. Pe părin-
tele Justin nu îl deranja că își pierde salariul sau că e
schimbat din funcție, nici că își strică relațiile cu anu-
mite persoane importante din lumea aceasta. Îl interesa
doar cum să slujească cu adevărat lui Iisus Hristos, era
preocupat să își păstreze relații doar cu sfinții. Părintele
Justin era categoric și astfel și-a făcut mulți dușmani,
chiar din rândul confrăților ortodocși. Nu-i păsa că își
face dușmani pe cei care erau implicați în compromi-
suri de acest fel, îl interesa să fie plăcut doar lui Hristos.

- *S-a văzut o poziție destul de tranșantă împotri-
va cipurilor, a tehnologiei biometrice. Unele fețe bise-
ricești spun că e o chestiune de evoluție a tehnicii și un
document, chiar și electronic dacă ar fi, nu ne poate
sta împotriva mântuirii.*

- Poate că unii chiar așa consideră precum susțin.
Alții ori sunt nepăsători față de situație, ori aduc aceste
argumente ca justificări pentru a ascunde ceva. Cu sigu-
ranță cine arată a avea alte concepții decât cele oficiale,
impuse de sistem, va pierde o funcție sau un confort, o
relație sau un rang etc. Din păcate mulți se gândesc
doar la propria imagine. Nu oricine le lasă pe acestea
pentru o convingere, pentru credință sau neam. Fiecare

are libertatea de a gândi și a alege. Din păcate, unii susțin acest lucru pentru a-și justifica lașitatea. Oameni, preoți și teologi, care se foloseau de numele părintelui Justin pentru a-și face imagine bună în rândul credincioșilor, s-au lepădat de el atunci când anumiți ierarhi le-au interzis să mai meargă la Petru Vodă sau când a început să fie prigonit în presă pe chestiunea cipurilor sau pentru că i s-au cântat cântece legionare. E drept că e o chestiune legată de evoluția tehnicii, dar să ne gândim că una e să te urmărească cineva căutând după tine mult și bine, și alta e să aibă toate informațiile stocate despre fiecare persoană și să le poată utiliza în orice clipă. Practic, lucrurile trebuiesc văzute mult mai departe decât doar ca o simplă tehnică. Cine utilizează această tehnologie? Oameni de încredere care ne vor binele sau oameni care nu au nicio teamă de Dumnezeu, al căror scop e dominația lumii și subjugarea popoarelor? În urmă cu câteva săptămâni, în județul Alba, mai exact în poiana lui Horea, s-a prăbușit un avion. După câteva ore încă nu l-a localizat nimeni. Pentru a salva aceste vieți nu și-a dat nimeni interesul. Sute de localnici s-au mobilizat să caute avionul prăbușit pentru a salva eventualii supraviețuitori, iar pe cei ce dețin controlul acestor tehnologii nu i-a interesat cât de puțin. În schimb, dacă acei oameni erau căutați pentru că nu se conformau sistemului, imediat erau depistați fără nicio eroare. ÎPS Bartolomeu Anania, vrednicul de pomenire mitropolit al Clujului, a spus clar că poporul român nu e un popor de infractori, pentru a fi monitorizat cu cipuri. Aici e problema. Cine stă în spatele acestei tehnologii și ce scop au pentru a o impune cu atâta ardoare. Pe lângă aceasta, sistemul electronic are multe insuficiențe și erori, astfel încât siguranța informației e garantată doar teoretic. De exemplu, la o farmacie cineva s-a dus cu o rețetă pentru un copil și doamna de acolo i-a spus că are reducere pentru că e fost deținut politic. Unde s-a mai pomenit ca un copil, la douăzeci de ani după căde-

rea comunismului, să fie deținut politic, căci în timpul aceluia regim el nici măcar nu era în viață.

- *Părintele considera aceste cipuri apocaliptice?*

- Mai bine-zis premergătoare... A încercat ca, prin implicarea populației, să împiedice introducerea lor. Nu s-a reușit mare lucru. A rămas doar cu mărturisirea, cu conștiința împăcată că și-a făcut datoria. Proiectele antiteroriste americane susțin că aceste cipuri se vor falsifica de către hackeri și, pentru o mai mare siguranță, se vor implementa pe mână și pe frunte. Aceasta coincide foarte mult cu mesajul Sfântului Ioan din Apocalipsă. Cine nu va primi aceste cipuri va fi izolat de sistem, practic nu va putea comercializa nimic în afara sistemului creat. Nu vei mai putea să cumperi un morcov de la piață, sau un kilogram de brânză. Totul se va cumpăra de la Metro sau alte mega-magazine pe bază de card. În ce privește cipul ce se va introduce, în proiectul antiterorist e prevăzut și locul unde va fi implementat acest cip: în cap sau la mână. Aici se pune problema constrângerii, căci nu sunt lucruri ca cipul din telefon sau din tableta pe care o folosesc doar dacă eu doresc. De telefon mă pot lipsi, dar de a cumpăra hrană nu mă pot lipsi. Nu ți se oferă o alternativă. Coincidențele dintre apocalipsă și proiectele antiteroriste mondiale sunt prea mari ca să nu îți stârnească semne de întrebare. Adică, să înțelegem că suntem teroriști pentru a fi nevoie să ne monitorizeze? Cu siguranță nu. Atunci, de ce atâta insistență? Ciudat este că cei care au creat acest sistem țin morțiș la anumiți parametri și factori care coincid foarte mult cu cele din Apocalipsă. Pornind de la această chestiune, putem spune că sunt apocaliptice. Dacă acestea sunt simple coincidențe sau adevărurile unor profeții, rămâne de văzut. Dar până atunci, paza bună păzește primejdia rea. Mesajul central al părintelui Justin este acela al responsabilizării noastre pentru urmașii noștri. Ce lăsăm în urma noastră? Dacă înghițim toate aceste tehnici de control asupra populației,

copiii noștri vor mai putea să spună „Nu”? Vor mai putea fi liberi copiii noștri? Nu e suficient să cântăm cântece patriotice și să îmbrăcăm costume populare. Trebuie să ne gândim la libertatea celor ce vin după noi, ca ei să-și poată manifesta liber orice gândire, orice simțământ. Această poziție a părintelui Justin vine din dragostea de neam și de credință pentru ca urmașii noștri să poată gândi liber, fără teamă și vreo constrângere. Această dictatură care dorește supravegherea și controlul populației nu este altceva decât o mișcare anti-hristică.

- *Care au fost cele mai importante sfaturi pe care vi le-a dat?*

- Nu aș putea spune că mi-a dat un sfat în mod special. Însăși viața sa era un sfat de urmat, pentru cine a știut să vadă acest lucru. De multe ori ne muștra, nu cu scopul de a ne da un sfat, ci de a ne atrage atenția asupra unor lucruri pe care nu le sesizăm. Muștrările sale erau în duhul păcii, te zideau și nu îți produceau nici o tulburare. Acestea erau spontane. Spre exemplu, veneam odată de la stâna de oi, unde aveam ascultarea. Miroseam îngrozitor a oaie și, fiind mereu între oi, nu îmi dădeam seama. Mi-a făcut cadou un săpun. I-am spus că nu am nevoie, că mai am câteva. A insistat și l-am primit. Apoi mi-am dat seama care era mesajul - că trebuie să fac baie. Odată am avut o neînțelegere cu un părinte cu care eram la oi. Erau niște fleacuri. Ne certaserăm unde să facem țarcul pentru miei. El s-a dus la părintele și, în cele din urmă, i-a spus să facă cum am zis eu, că așa e mai bine. Mie mi-a zis să fac cum zice celălalt, că așa e mai bine. În cele din urmă, m-am întâlnit cu acel părinte și ne-am cerut iertare reciproc, considerând că fiecare a greșit și celălalt are dreptate.

Odată, pe când aveam ascultarea de arhondar, într-o joi noaptea, când era Taina Sfântului Maslu, în mănăstire era mare aglomerație. Părintele mi-a spus să nu las pe nimeni fără loc de odihnă, astfel am cazat și câte

trei persoane într-un pat. La un moment dat, vine la mine un domn la cravată, era ceva patron, director la o firmă mare, și mi-a zis să îi dau un loc pe măsura lui. Voia o cameră cu duș și să stea singur. Văzându-i pretențiile, și fiind cu atâta lume pe cap, situație care mă copleșea, i-am spus că nu se poate. A insistat și am zis în sinea mea că scap ușor de el. L-am dus la grajd, spunându-i că ăsta e locul care îl merită. Omul s-a dus cu reclamații la părintele Justin și, în fața lui, părintele mi-a luat apărarea. Dar a două zi m-a dojenit, spunându-mi că, în situația aceasta, nu am procedat bine. Orice musafir avem, trebuie respectat: „Asta e neputința lui”, îmi spune părintele.

Punea foarte mare accent pe respectul față de oameni, avea multă dragoste pentru fiecare suflet. Altădată a venit un autocar de pelerini din Oradea. În acel autocar, fiind câțiva cunoscuți, m-am întins cu ei la vorbă, în timp ce restul grupului stătea afară, așteptând cazare. Văzând părintele că nu m-am ocupat de oameni m-a mustrat, iar a doua zi mi-a dat canon. M-a trimis la groapa cu var și m-a pus să văruiesc toată mănăstirea. Era o ascultare odihnită, dădeam cu bidineaua și ziceam rugăciunea inimii. M-am folosit duhovnicește de acest canon, dar am și conștientizat, în același timp, greșeala ce o făcusem. Părintele nu-mi dădea sfaturi fără să îi cer, ci doar atunci când era nevoie. Acestea erau mai mult spontane și în contextul unor evenimente care se derulau.

Un sfat viu dădea mereu prin exemplul personal, prin felul în care participa la slujbe. La canoanele zilei de la utrenie făcea închinăciune la fiecare stih. Când citea un acatist, o făcea cu atâta fermitate și conștiințiozitate, de parcă se adresa direct Mântuitorului, Maicii Domnului sau sfântului al cărui acatist îl citea, de parcă l-ar fi avut în fața sa. În ultima perioadă, când trupul i-a devenit mai neputincios, stătea pe un fotoliu în Sfântul Altar și citea dar, oricât de obosit era, tot mergea la

slujbe. Mulțimea de oameni îl copleșea - cu toate astea, rar lipsea de la biserică. Într-o seară eram foarte agitat, nu știu ce ispită mai aveam și am zis că merg la părintele să îmi facă o rugăciune. I-am bătut la ușă și mi-a răspuns. Era seară și își făcea rugăciunile. Simțeam o pace care venea de la sfinția sa, un duh de rugăciune, astfel încât, după ce mi-a dat o binecuvântare, m-am dus direct la chilie și mi-am făcut canonul cu mare ușurință. Am vrut odată să îi spun să mă lase să stau cu el la rugăciune, dar nu am îndrăznit. Acum îmi pare rău, cu siguranță mi-ar fi fost de mare folos.

La Petru Vodă, în primii ani de monahism am avut cele mai frumoase trăiri și simțiri. Despre acestea nu doresc să discut acum, nu pot fi explicate în cuvinte, și sunt taine pe care nu mi le pot exterioriza. Pe lângă ce am amintit adineauri, am mai discutat cu părintele și chestiuni personale, dar acestea rămân personale.

- *Ați avut parte de întâmplări minunate cu Părintele?*

- Toți care erau în preajma părintelui aveau întâmplări minunate. Când eram frate, proaspăt venit la mănăstire, mă trezeam greu la slujbele de la miezul nopții. Uneori, îmi apărea în vis chemându-mă la slujbă - și mă jenam. De rușine mă trezeam repede și mă îndreptam spre ușă, apoi îmi dădeam seama că e doar vis. Totuși, mergeam, visul acela îl simțeam ca pe o realitate. Acest lucru mi s-a întâmplat de mai multe ori, la început, până m-am obișnuit cu programul. O întâmplare minunată e cea cu berbecul, pe când eram cu mieii, primăvara, la Paltin, sus pe deal. Părintele ne-a spus să alegem un miel, care e mai frumos - ca să îl avem pe viitor, că berbecii i-a dat unor săraci la tăiat. Am ales unul care am considerat noi că e mai frumos și i-am pus fundiță colorată, l-am pieptănat ca pe un prinț. Într-o zi vine părintele la stână, a sărit peste țarc, ca un tânăr de 17 ani, și i-am arătat berbecașul ce l-am ales. Părintele ne-a spus că nu acela e cel care trebuia ales și îndată

vine în fața sa un berbecaș behăind, care stătea să fie prins. L-a luat în brațe și ni l-a dat, spunându-ne că pe acesta să îl păstrăm. Am luat fundița de la cel pe care îl alesesem noi și l-am pus pe acesta. Într-adevăr, când a crescut mare era un berbec foarte frumos și voinic, cum puțini mai erau prin zonă.

Altădată, în alt an, a venit la părintele un om necăjit să-i ceară bani pentru mâncare la copii. L-a pus să lucreze ceva prin mănăstire și, văzând că e un om harnic, i-a dat un bilet cu care să vină la stână, unde iernam noi cu oile. Pe bilet scria să-i dăm un berbec. I-am dat un berbec mai frumușel și omul, fericit, nu știa cum să mai mulțumească. Avea mai mulți copii, iar porcul ce l-a crescut să-l taie de Crăciun, constrâns fiind de anumite împrejurări, a trebuit să-l vândă, pentru treburile casei. Așa că, în loc de porc, a tăiat berbecul și astfel, în casa lui, nu s-a simțit lipsa mâncării de sărbători. Momentul a fost impresionant, omul plângea de bucurie. Aceste lucruri le pot înțelege doar cei ce au trecut prin astfel de situații. Părintele era foarte milostiv. Multor oameni în suferință le dădea ajutor. Odată a venit la părintele un om care fusese la medic și nu avea bani suficienți. Medicul i-a spus că, fără o anumită sumă de bani nici, nu discută despre operație. Părintele, văzând că e un om sincer, a băgat mâna într-o pungă cu bani ce o avea lângă sfinția sa, dându-i aceluia cât a prins în mână. I-a dat fără să îi mai numere. Nu știe nimeni ce sumă a fost, dar, după ce s-a vindecat, omul a venit să îi mulțumească părintelui, spunând că vrea să muncească la mănăstire pentru acea sumă. Părintele i-a spus să meargă să ajute la biserica din satul său, care era în renovare, și să îi mulțumească la Dumnezeu pentru toate.

Uneori ne mai lăsa să mergem în mici pelerinaje la mănăstirile din împrejurimi. Odată am mers, cu frațele Petru și cu părintele Teodosie, pe la Secu, Sihla și Sihăstria. I-am cerut bani de autobuz și mi-a dat o sumă foarte mică, de nu ne ajungea nici pentru unul din-

tre noi. I-am spus că nu ne ajung acei bani și mi-a zis: „Du-te și ai să vezi că o să îți ajungă”. Într-adevăr, ne-au ajuns. Ne-a luat de pe drum cineva cu mașina, care avea drum în aceeași direcție, și ne-a adus înapoi. Când ne-am întors, m-am dus să-i dau banii înapoi, spunându-i: „Părinte, am făcut ascultare și ne-au ajuns banii. Încă nici nu ne-au mai trebuit”. În duminici și sărbători mai mergeam prin munții din împrejurimi, de obicei pe Baicu. Eram cu părintele Caliopie și cu un diacon. Când am mers la părintele, să îi cerem binecuvântare, ne-a spus să venim cu ziuă și să avem grijă să nu ne rătăcim. I-am spus: „Cum să mă rătăcesc, părinte, că doar, de câțiva ani, tot prin munții ăștia merg cu oile, cunosc fiecare loc!” „Bine, mergeți” - zice părintele. Am luat Ceaslovul și Psaltirea cu noi și, când am auzit clopotele, am început să facem vecernia. Eram tocmai pe vârful Baicu. Am mai făcut un acatist, am mai citit câte o catismă și am văzut că se întunecă. A venit o ceață deasă și ne-am rătăcit. Ne-a smerit Dumnezeu, că prea siguri eram pe noi. La puțin timp s-au auzit lupii în pădure. Atunci să vedeți rugăciuni și clipe de căință, la fiecare dintre noi. Ne rugam - unul la Sfânta Parascheva, altul la Sfânta Teodora, care cum puteam, doar să ajungem acasă. În cele din urmă am ajuns la mănăstire. Toată lumea dormea, doar la chilia părintelui era lumină. Părintele Marchian, care în seara aceea era paznic, când ne-a văzut, ne-a spus să mergem repede la părintele, că ne așteaptă. Era îngrijorat și se ruga. Am bătut la ușă și am zis: „Am ajuns părinte, sunt Eftimie”. „Sunteți bine?” - mă întrebă, și îi răspund: „Da, am ajuns cu bine” „Mergeți la culcare și, la noapte, să vă treziți la slujbă”. Imediat după această conversație, lumina în chilia părintelui s-a stins. Ne-am dat seama că ne-a așteptat, să fie sigur că suntem bine. Vă dați seama cât suflet punea pentru fiecare? După ce toată ziua și-a dedicat-o pelerinilor, nu a mai dormit, așteptându-ne pe noi, să fie sigur că am ajuns cu bine.

Un tânăr ce făcuse yoga, după ce a trecut pe la peștera Sfintei Teodora de la Sihla, și-a pus fel de fel de întrebări în privința acestei practici. Făcând o comparație între duhul smereniei ce îl aveau sfinții ortodocși și duhul plin de mândrie al maștrilor tibetani, și-a dat seama că se află în rătăcire. S-a gândit să se lase de tot de aceste practici necreștine și să intre în monahism. A pornit spre Petru Vodă și, pe drum, îl prinsese noaptea. Diavolul încerca cu orice preț să nu îl lase să ajungă la mănăstire. Pe drumul care urcă din șosea, cam vreo patru kilometri și jumătate, avea fel de fel de viziuni drăcești, care îl înfricoșau. Venea pe jos, căci la ora aceea nu mai urca nimeni. Era epuizat, dar nu voia cu niciun preț să renunțe. Striga după ajutorul părintelui Justin și, dintr-o dată, din spate, văzu farurile unei mașini. Acel șofer a oprit și l-a dus la mănăstire. Nimeni nu știa că trebuie să vină, plecarea lui spre mănăstire fusese spontană și nici nu s-a gândit să anunțe pe cineva. Când a coborât din mașină, cu chipul încă înfricoșat, a ajuns tocmai în fața chiliei părintelui Justin, care ieșise să îl întâmpine. După ce îl binecuvântează, îi spune: „Bine că ai ajuns cu bine, copile. Du-te de te culcă și mai vorbim mâine”. L-am luat cu mine în chilie. Nu putea dormi de frica ce încă o mai avea în el. Atunci nu a scos o vorbă, stătea și nu zicea un cuvânt. M-a cuprins mila și am încercat să intru în conversație cu el, dar nu am avut nicio șansă. După o vreme mi-a povestit o grămadă de lucruri, de m-am îngrozit. Se întâmpla că uneori mai avea fel de fel de vedenii. La capul unora din mănăstire vedea aură și tot felul de luminițe. În astfel de situații, un preot din mănăstire îi făcea dezlegări și toate vedeniile îi dispăreau. Când am plecat în Ardeal el a rămas acolo, deja era bine, își revenise.

- *Când l-ați văzut ultima dată pe părintele Justin și ce v-a spus?*

- Ultima dată l-am văzut în chilia sa de la Petru Vodă, de sus de la Hașca. Era în pat și avea un furtun la

nas, o sondă nazo-gastrică. Părinții făceau zilnic maslu în biserică pentru sfinția sa. Am stat câteva zile în mănăstire și am participat la aceste masluri. Intrarea era foarte strictă. Pentru a intra, astfel încât să nu-l deranjez, părinții mi-au oferit această posibilitate, mergând să îl miruiesc. L-am miruit, i-am sărutat mâna și părintele mi-a dat o ultimă binecuvântare. Era foarte lucid, ochii erau limpezi și privirea senină, văzându-se în același timp și suferința. După amiază a venit IPS Teofan și părintele și-a lăsat testamentul. Mitropolitul ne-a chemat înăuntru să auzim ce spune părintele. Așa am fost, împreună cu ceilalți preoți, martori ai testamentului părintelui. A spus cine să îl urmeze la stăreție, unde să fie îngropat, un cuvânt pentru fiecare. În smerenia sa, părintele a spus că vrea să fie îngropat „în cimitir, alături de camarazii mei”. Totuși, obștea, cu binecuvântarea mitropolitului, l-a îngropat în locul cel mai de cinste, lângă altarul bisericii pe care a ctitorit-o cu atâta trudă.

Mărturia unei maici de la Mănăstirea Paltin:

„Vino, măi, acasă, în patria noastră!”

Lucrul pe care m-ați rugat să îl fac (de a scrie despre părintele Justin – n.ed.) mi-a adus în mai multe rânduri tulburare sufletului, din două mari pricini, pentru că persoana Părintelui Justin constituie – cel puțin pentru mine – nu atât o mare enigmă, cât un grad de sfințenie despre care nu pot vorbi decât cei care au ajuns cel puțin la același nivel... Însă și trecerea sub tăcere a minunilor și mai ales a purtării de grijă pe care nu o dată mi-a arătat-o Părintele, atât fiind încă în această viață, cât mai ales după trecerea în Veșnicie.

Voi începe, așadar, prin a relata o întâmplare de când mă aflam încă în Grecia, într-o mănăstire a cărei conducere arăta oarecare înclinații spre unele rătăcirii (nu le voi enumera aici). Obținusem blagoslovenia Părintelui de a pleca acolo în mod forțat, așa că, dacă la început răspunsul a fost: „Mergi oriunde, numai acolo nu!”, în final, văzând îndărătnicia mea, Părintele mi-a „blagoslovit” voia și m-a lăsat să plec, însă fără a înceta să se roage pentru mine. Pot spune că, cu cât mă aflam fizic mai departe de Părintele, cu atât îl simțeam mai aproape! Asta poate și din pricină că depărtarea ucenicilor din obște îi crește îngrijorarea și, în același timp, intensitatea rugăciunii...

Deci, cum mă aflam într-o cumpănă, fiind încă în acea mănăstire, mă rugam să îmi descopere cumva Dumnezeu voia Lui. Nu voiam să-L ispitesc, dar aveam stări de neliniște, pe care nu mi le puteam explica. Atângând apogeul neliniștii, într-o noapte – în vis – mă văd în genunchi înaintea Părintelui, în chilia de la vale. În vis știam că mă întorsesem din Grecia. Chipul Părintelui era înconjurat de o lumină nepământească, iar chilia parcă se umpluse de o dulceață îngerească! Nu pot

descrie în cuvinte starea de atunci – stare pe care am trăit-o, cu alte prilejuri, și în realitate, nu doar în vis. (Nu caut să exagerez nimic. Mă tem însă să nu diminuez prin simple cuvinte ceea ce nu se poate descrie!). În sfârșit, Părintele mi se adresează, exprimându-și bucuria în mod liber, asemenea unui copil, și totuși atât de matur: „Acum m-ai făcut FRUMOS, măi!” (cuvântul „frumos” mi-a fost tradus automat cu „bucuros”). Și a continuat: „Să nu-mi mai faci asta niciodată!” - ceea ce nu trebuia să-i mai fac vreodată însemna plecarea din mănăstirea de metanie...

Când m-am trezit, m-a cuprins o mică tristețe, pentru că nu îl mai vedeam pe Părintele, dar în adâncul sufletului aveam pace și bucurie, simțindu-l atât de prezent!... Cum am avut ocazia, l-am sunat pe Părintele, care exact atunci terminase de a se spovedi. Eu am apucat să spun doar: „Blagosloviți, Părinte, sunt maica X...”, la care Părintele, fără să mai aștepte întrebarea mea, îmi spune din toată inima: „Vino, măi, acasă, în patria noastră!” Mi-a fost de ajuns să înțeleg că nu fusese un simplu vis, ci purtarea de grijă atât de responsabilă a Părintelui și puternica sa rugăciune pentru fiecare dintre noi.

Altă întâmplare a avut loc de curând, când, chemată fiind de către o maică din Grecia pentru a rămâne în mănăstirea ei, mă aflu iarăși în mare cumpănă și mă rugam să aflu care ar fi voia lui Dumnezeu. Într-una din nopți, mă aflu – în vis – la deal, unde participam la deshumarea Părintelui... Arăta ca în prima zi după ce trecuse la Domnul. Răspândeă aceeași bucurie și pace ca în timpul vieții. Când l-am văzut, m-am grăbit să merg să mă închin și să-i sărut mâna. Am apucat deci cu mâna mea mâna Părintelui și i-am sărutat-o. Dar, când să mă îndepărtez de sicriu, îmi dau seama că Părintele mă prinsese de mână, iar încercarea de a mă „smulge” din mâna Părintelui era zadarnică. Așa m-am trezit. Am înțeles abia spre seară sensul aceluia vis, când

începusem să mă întreb din nou ce ar trebui să fac în legătură cu chemarea maicii: Părintele nu vrea să plec!

Îmi cer iertare pentru lungul cuvânt și pentru faptul că am scris fiind răpusă de oboseală. Am încercat totuși să-mi adun toată atenția la cele pe care le-am scris. Nădăjduiesc să fie de folos cuiva...

*Octav Bjoza*¹⁶:

Un candidat la canonizare

Nu putem vorbi decât de o mare personalitate a Ortodoxiei și care personalitate a fost pur și simplu recunoscută și certificată prin zecile, sutele de mii de cetățeni care i-au călcat pragul la Mănăstirea Sfinții Arhangheli din satul Petru Vodă. Se găsesc unii să-i conteste calitățile de adevărat nu numai duhovnic, ci chiar mai mult decât atât, de candidat, din punctul nostru de vedere, la canonizare. Numai că Biserica Ortodoxă Română cred că este încă condusă politic atât din interior, cât și din exterior, și pur și simplu le este frică să canonizeze adevărați sfinți ai temnițelor comuniste, pentru motivul de a fi avut înainte o anume culoare. Mai mult decât atât, istoria Bisericii consemnează cazuri concrete de tâlhari care s-au întors la Dumnezeu și au deveni sfinți, de femei de moravuri ușoare, care s-au întors la Dumnezeu și au devenit sfinte, dar iată că, unuia care a fost legionar în tinerețe, nu-i este admis să se întoarcă la Dumnezeu și să fie propus spre canonizare, asemenea altora pe care noi așteptăm, doar că ne stingem cu regretul că Biserica Ortodoxă Română a rămas repetentă la acest capitol - ne-au luat-o înainte și catolicii, ortodocșii din Republica Moldova, din Rusia, poate și din Bulgaria. Ai noștri, nu, pentru că „se va face la momentul cuvenit”. Constatăm cu nemărginită mâhnire că criminali, care ne-au trimis la moarte, și copiii lor sau alții care au acceptat tacit trimiterea noastră la moarte, sunt astăzi notați pe zidurile unor biserici și chiar pe zidurile unor biserici din mănăstiri, drept mari ctitori ai acestor lăcașuri de cult. Probabil că peste 100-200 de

¹⁶ Domnul Octav Bjoza, născut la 11 august 1938, este președintele Asociației Foștilor Deținuți Politici din România (n.ed.).

ani, ei vor fi cei canonizați și nu victimele lor. Unii s-au și pictat, nu numai că și-au trecut numele și n-au fost puține cazurile.

Părintele Justin Pârvu e unul dintre acei care avea har, care îți transmitea forță spirituală. Această calitate nu au avut-o toți preoții, desigur, chiar dacă au fost slujitorii lui Dumnezeu pe pământ. Când am intrat eu în închisoare, Părintele avea deja peste zece ani de temniță...

**„Un ostaș a lui Hristos
care a luptat cu sabia dragostei în mână”**

Eu l-am caracterizat ca fiind un ostaș a lui Hristos, care a luptat cu sabia dragostei în mână. Părintele Justin a fost pentru mine un exemplu de dragoste nețărnută față de om, față de aproapele, el a stat zi și noapte, cu timp și fără timp, la poarta înțelegerii față de nevoile oamenilor. Zeci de mii de oameni și-au găsit mângâiere, sprijin și echilibru în sfaturile și în grija pe care le-a arătat-o Părintele Justin. La ușa lui erau întotdeauna cozi imense de oameni, care așteptau cu răbdare clipa aceea în care vor ajunge în fața lui, ca să-i ceară un sfat și o mângâiere. Fiecare simțea, atunci când pleca de la ușa Părintelui, că pleacă altfel, că pleacă un alt om, fiecare avea acest sentiment – că pleacă iluminat, că pleacă mângâiat, cu curaj pentru a-și duce viața mai departe.

Eu am mers ca să-l întâlnesc - am aflat de la mai mulți orășeni de-ai mei care mergeau frecvent la Părintele și, cu un jurisconsult de aici, din Roman, am plecat la el. Părintele m-a primit cu mare bucurie, aș putea să spun, a fost o onoare pe care mi-a făcut-o Părintele, m-a considerat soră de suferință și o mărturisitoare a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. M-a primit cu un chip iluminat de bucurie și cu un dar de iubire pe care nu știu dacă am fost vrednică să-l prețuiesc îndeajuns.

¹⁷ Doamna Aspazia Oțel Petrescu (născută pe 9 decembrie 1923, în localitatea Cotul Ostriței din Ucraina de astăzi), a făcut 14 ani de temniță grea, la Miercurea Ciuc, Mislea, Dumbrăveni, Jilava, Botoșani și Arad, doar pentru „vina” de a face parte în timpul liceului din „Cetățuia” (organizația de tineret a femeilor din Mișcarea Legionară) din cadrul „Liceului ortodox de fete” Elena Doamna din Cernăuți (n.ed.).

Când am împlinit 80 de ani, am scos o carte intitulată *Adusu-mi-am aminte*, închinată ajutorului pe care mi l-a dat îngerul păzitor într-o împrejurare foarte grea în timpul detenției mele. Părintele știa tot lucrul ăsta și m-am dus și i-am cerut binecuvântare și atunci el mi-a spus că dacă nu am dat încă la tipar cartea să adaug un imn de laudă pentru toți cei care au scris poezii în închisoare și ne-au întărit cu poeziile lor, ceea ce am făcut. Atunci, eu i-am zis Părintelui să-mi dea o binecuvântare mai apăsată, că s-ar putea să fie ultima, că sunt din ce în ce mai neputincioasă, voi veni foarte greu. Părintele a zis: „Da' tu câți ani ai?” Eu am zis că 80 de ani. Părintele a stat așa puțin pe gânduri și a zis: „Păi stai, că până la 89 de ani mai ai.”

Eu am înțeles că voi trăi încă nouă ani și am spus unor tineri: „Uite, Părintele mi-a spus că voi trăi încă nouă ani, adică foarte mult, pentru că bătrânețile nu sunt foarte ușoare. Ei s-au dus și i-au spus Părintelui: „Părinte, ați prezis doamnei Aspazia că va mai trăi încă nouă ani”. Și el a spus: „Nu, deloc, cine v-a spus lucrul acesta?” „Aspazia ne-a spus!” „Stai, că eu nu la viața ei m-am referit, m-am referit la ceea ce i-am spus ei atunci” - adică faptul că ultima binecuvântare mi-o va da când voi avea eu 89 de ani. Eu n-am înțeles așa, nici tinerii n-au înțeles prea bine ce a spus Părintele. „Spuneți-i doamnei Aspazia că trece pragul acesta, de 89 de ani, și mai și scrie o carte între timp.” Ei bine, cartea n-am scris-o, dar pragul de 89 de ani l-am trecut.

Când eram la catafalcul Părintelui și ceream într-adevăr ultima binecuvântare, mi-am adus aminte că aveam 89 de ani, deci Părintele știa că el va muri atunci când eu voi avea 89 de ani. La asta s-a referit atunci când a spus că până la 89 de ani mai este. M-am cutremurat, într-adevăr, ultima binecuvântare mi-am luat-o la 89 de ani, așa cum a spus sfinția sa. A fost pentru mine personal și pentru tinerii care știau lucrul acesta încă o dovadă a clarviziunii Părintelui.

În momentul morții, cu o zi înainte de a primi vestea că Părintele a murit, mie mi s-a stins ultimul beculeț dintr-o candelă cu trei ramuri, care avea trei becuri mici, care se folosesc la pomul de Crăciun. M-am întristat, pentru că era ultimul bec care s-a stins. Eu aveam acea candelă de la o verișoară de-a mea pe care o iubesc foarte mult și am zis că mă duc la magazin să-mi cumpăr becuțe. Vânzătoarea mi-a spus că asta este marfă sezonieră și noi scoatem mărfurile sezoniere de pe stoc, le trimitem din nou la magazie, pentru că avem obligații pentru o anumită valoare. Așa că, trebuia să vin înainte de Crăciun să-mi cumpăr becuțe. Am venit tristă acasă și am zis că o să stea candela stinsă până atunci, ce să fac. Eu n-am putut să rămân la înmormântare, am fost cu o zi înainte de mi-am luat rămas bun de la Părintele. Frații de acolo au spus: „Doamna Aspazia, nu se poate, Părintele v-a iubit atât de mult, v-a arătat întotdeauna o atenție specială, nu se poate să nu rămâneți la înmormântare”. Eu le-am spus: „Vreți să leșin pe aici?” Mi-am dat seama că nu am forța fizică să rezist la înmormântarea lungă și atunci ei au acceptat.

Una dintre prietenele mele din sânul ASCOR-ului a venit de la înmormântare și mi-a adus icoana propusă de mănăstirea Diaconești pentru eventuala sanctificare a Părintelui Justin. Mi-a adus această icoană, dar și semne de la înmormântarea Părintelui, o bucată de busuioc, o lumânare care a ars la căpătâiul Părintelui, semne din astea care să mă consoleze pentru faptul că n-am putut să asist și eu la înmormântarea Părintelui. Fata a plecat, iar eu n-am știut unde să pun icoana. L-am întrebat pe Părintele Arsenie Boca, că eu totdeauna îl întreb pe el în treburi mai importante, iar Părintele îmi răspunde în gând, parcă i-aș auzi vocea. Părintele mi-a spus: Uite acolo, pune-o la candela aia întreită. Sub candelă se afla o cruce, pe care o aveam de la maica Patricia. Am așezat icoana pe acea cruce și a venit perfect, de parcă era făcută anume pentru ea. Și

m-am bucurat. Stătea foarte frumos icoana acolo și mă gândeam că ce frumos o să fie când va fi luminată și candela. Seara, când am venit la culcare mi-am făcut crucea pe pernă și am văzut că perna era luminată. Am ridicat ochii sus, iar becul din mijlocul candelii era aprins. Părintele a zis: „Stai, măi fată, că eu nu stau fără lumină!” Și arde și acum – un bec ars! Acestea spun totul despre Părintele Justin și despre atenția scumpă, prețuită pe care mi-a arătat-o întotdeauna mie.

Ce l-a impresionat foarte mult pe Părintele Justin din strădania mea a fost publicarea pe banii mei a cărții pe care am intitulat-o *Pe firul amintirilor* și în care erau memoriile manuscris ale Sofiei Cristescu Dinescu, o persoană care a fost foarte aproape de Corneliu Zelea Codreanu și Nicoleta Nicolescu, cei doi comandanți legionari pe care i-a iubit și i-a slujit cu mare credință. Părintele Justin mi-a dat binecuvântare și m-a întrebat: „De ce ți se pare ție importantă?” I-am spus că este foarte importantă pentru toate mărturiile pe care le aduce despre Căpitan și despre camarada Nicoleta, dar este importantă pentru că este singura carte care menționează profeția pe care a făcut-o Corneliu Zelea Codreanu în legătură cu Mișcarea Legionară. Pe Părintele l-a impresionat foarte mult și a povestit fragmentul tuturor celor pe care îi interesează fenomenul.

S-a ordonat ridicarea unui mausoleu în cinstea lui Moța și Marin (n. ed. după moartea celor doi). Mausoleul era în formă de baldachin, sprijinit pe doi stâlpi metalici foarte înalți, care purtau pe arcul baldachinului o cruce. Ei au fost aduși în țară la începutul iernii, iar la mijlocul verii s-a întâmplat următorul fenomen: a venit o furtună groaznică, cu trăsnete, iar un trăsnet a lovit drept în creștet baldachinul, care a luat foc și a ars până în temelie. În interiorul baldachinului era aranjat un mic birou, unde se afla Biblia, cartea de onoare a baldachinului, și mici iconițe de argint, care împodobeau interiorul. A ars totul până în temelie, au rămas în picioa-

re cei doi stâlpi, care, deși erau din metal, nu au suportat nicio modificare. A fost miracolul în fața căruia s-au mirat toți și nici măcar nu s-au strâmbat. Hai să zicem că stâlpii nu s-au topit, dar trebuia să fie deformați... Crucea era neatinsă, metalică și ea. Deci, cei doi stâlpi de susținere, adică Moța și Marin – credința și jertfa lor și crucea pe care au servit-o au rămas neatinsă. Căpitanul a adunat a doua zi după dezastru toate corpurile legionare care erau în Capitală și femeii și bărbații și le-a spus: „Va veni o catastrofă care va distruge Mișcarea Legionară, dar credința va rămâne!” Părintele Justin a repetat aceste cuvinte ale Căpitanului: „Credința va rămâne!”

Un vis profetic

Eu l-am cunoscut în anul 2001, exact în luna septembrie, la câteva zile după atacul criminal din America. Nu am avut niciun motiv special să mă duc la el, m-am dus pur și simplu cu un amic din Suceava, care era preot, și împreună cu directorul Arhivelor Statului din Suceava. Am intrat înăuntru la Părintele – se intra pe două uși, pe una intra toată lumea, iar pe alta, din spate, intrau apropiații lui. M-am dus și eu, pentru că știam că e un mare patriot și un mare învățat al neamului, dar mai ales știam că a făcut pușcărie la mină, la Baia Sprie. Când i-am spus că sunt din Maramureș, s-a bucurat, am văzut ce cărți avea pe acolo și am rămas foarte surprins, pentru că erau în general cărți naționaliste. La un moment dat, zice: „Să știi că la mine vin și oameni care aparțin altor confesiuni”. Și zic: „Cum adică, Părinte?” Zice: „Uite, acum câteva zile a venit o familie din Cluj, de protestanți, pe care i-am botezat ortodocși”. L-am întrebat: „Erau români, unguri?” Zice: „Maghiari. S-au căsătorit acum nu știu câți ani și nu le merge bine în căsătorie și au venit la mine, iar după ce am stat de vorbă cu ei au ajuns la concluzia că trebuie să aibă o credință, un Dumnezeu. Mi-au urmat sfaturile și acum au ajuns să se boteze, de bucurie că li s-a schimbat viața”

M-a întrebat dacă am văzut biserica de afară. Zic că „da, am văzut-o, Părinte”. Zice: „Ce te-a impresionat cel mai mult?” Zic: „Harta României” – pe biserică era harta României și de jur împrejur era asaltată de vapoare, de tunuri și așa mai departe. „Ei, zice, ți-ai pus pro-

¹⁸ Ilie Gherheș este profesor de istorie din Petrova - Maramureș (n.ed.).

blema de ce am desenat-o așa?” Zic: „Nu, Părinte, cum să-mi pun?” M-a surprins. Zice: „Când eram la Baia Sprie, în mină, într-o zi am adormit, undeva într-un colț, – pentru că în mină era o temperatură constantă – , relativ călduț, preț de două ore și am visat că mă voi elibera. Când mă voi elibera voi face o mănăstire aici. Și așa am visat mănăstirea inclusiv cu harta pe ea”. Zice: „Nu peste mult timp, ne-am eliberat, m-am dus la tot felul de mănăstiri și aici, unde e acum biserica, a fost locul nostru părintesc”.

Atât e de frumos mormântul lui și atât de multă lume vine... Eu acolo am avut o experiență ieșită din comun cu un călugăr. M-am dus în biserică și, la un moment dat, vine la mine un tip în două cărje, bolnav. Mă ia într-un limbaj foarte dur și zice: „Ce te aduce pe aici, bărbate?” Zic: „Lăsați-mă în pace, că eu am venit să vorbesc cu părintele stareț”. Se uită dur la mine și zice: „Da’ ce te face să crezi că nu aș merita o discuție cu tine? Ce studii ai?” Zic: „Dacă chiar te interesează, am făcut facultatea de istorie, sunt doctor în istorie”. „Unde ai făcut facultatea?”, zice el către mine. Zic: „În București”. Mă întreabă când am terminat-o și dacă mai este profesorul ăla? Dar la istorie contemporană mai predă, dar cu ăla ai făcut? Zic către el: „Dar de unde îi cunoști dumneata pe toți ăștia?” Zice: „Și eu sunt absolvent de istorie”. Îl întreb: „Dumneata ai făcut istoria în București?” Zice că da și că, dacă mai ești curios de ceva, ai în fața ta pe cel mai tare om din România de până în 1989. Asta a pus capac la toate. „Cum adică cel mai tare?” Zice: „Eu am fost instructorul de arte marțiale al Securității”. El mi-a povestit cum i-a bătut pe ungerii din Harghita înainte de 1989. Mi-a spus că a făcut pregătiri în China și că, în afară de istorie, este pasionat și de pictura bisericească. La un moment dat, zic către el: „Cum de ai ajuns aici?” Zice către mine: „Ești ateu?” Zic că nu sunt. Zice: „Am fost ateu și prima dată am picat de la 9 metri, pictând biserici, m-am întors în aer și am

prins și pensula și găleata. După aia am picat de la 12 metri, atunci m-am mai prins de o schelă, de altceva, dar tot n-am ajuns până jos, că am rămas suspendat în aer, nu am pățit nimic. Am mai picat de la 15 metri, după aia de n ori de la 12-15 metri. Ultima dată am picat de la 18 metri”. Zic: „Ce rost o avut să-mi spui toată povestea asta?” Aici m-a cutremurat precizarea lui. Zice: „Îi mulțumesc lui Dumnezeu că m-a adus în starea asta și am avut timp să meditez, să pot citi, că numai astfel am putut afla că este Dumnezeu. Acum am aflat cât este de frumoasă viața și credința. De acum încolo, eu pot să mă mântuiesc. Am venit cu o lecție pe care n-am să o uit niciodată.”

Prof. Marian Maricaru:

Mărturia mea despre părintele Justin Pârvu

Nu-mi este ușor să scriu despre părintele, pentru că anumite lucruri se simt și sunt greu de pus în cuvinte, chiar dacă aş stăpâni meșteșugul cuvintelor, căci nu am și puterea duhovnicească izvorâtă din trăire pentru a le putea da viață cu adevărat, în Duhul. Totuși, pentru a nu mă osândi prin tăcerea și părelnicia mea smerenie – pentru că am fost rugat să dau această mărturie –, voi scrie despre „ce am văzut cu ochii noștri, ce am privit și mâinile noastre au pipăit...” (I Ioan 1, 1).

Ce am văzut „dintru început”: începutul întoarcerii mele în Biserică coincide în chip minunat cu o excursie-pelerinaj de un 1 Decembrie, cel din 1994, când eram în clasa a zecea. Ieșirea era organizată de profesorul meu de informatică din Liceul de Informatică din București, care a devenit mai apoi Colegiul Național Tudor Vianu. După această experiență, aveam să mă mut la clasa unde era el diriginte (era ucenic al părintelui Constantin Voicescu, fost deținut politic, și i-a dus pe mulți liceeni la spovedit acolo). Dirigu' făcuse ceva yoga înainte și, în urma unor experiențe negative, se întorse-se la Hristos, în Biserică. După ce am terminat liceul, s-a înscris la Teologie ca a doua facultate și apoi a plecat la bursă în SUA, ajungând colaborator apropiat al părintelui Gheorghe Calciu.

Pe vremea aceea nu știam care e diferența dintre excursie și pelerinaj. Pentru mine era important faptul că profesorul organizator ne vorbise despre Dumnezeu, că ceea ce ne spusese semăna cu ceea ce simțeam că sufletul meu căutase și nu găsisese prin cărți, prin diferitele materii, la care învățam foarte bine, dar în liceu constatam că nu reușeau să-mi răspundă la întrebările esen-

țiale despre viață. Nu se făceau la acea vreme ore de religie în liceu. Iar noi aveam o sete specială (el era dirigințe la clasa de olimpici internaționali, care avusese mai înainte un alt dirigințe, tot om de mare credință, profesor de fizică) și am avut și șansa mai multor profesori remarcabili nu numai ca știință de carte și pedagogie, dar, mai ales, ca oameni. Oameni ai credinței în Hristos. Oameni care ne vorbeau despre Hristos, spiritualitate, artă și ne invitau alți oameni la conferințe în liceu. Această sete de sens și Lumină în viață m-a făcut să merg în excursia la mănăstire cu nădejdea că, dacă există Dumnezeu, El îmi va răspunde negreșit. Fără niciun teatralism și fără să știu despre viața monahală mai mult decât faptul că ea există, simțeam nevoia să merg acolo și să mă arunc cu fața la pământ și să mă rog până voi primi răspuns. Și am primit, cu plin de măsură!

Am plecat cu trenul și am continuat drumul din Târgu Neamț cu autobuzul. Am ajuns înainte de răsăritul soarelui la celebra de acum intersecție din comună, de unde am luat-o pe jos, printre nămeții de un alb de basm. Drumul era singuratic și sălbatic. Nu erau toate gospodăriile care se înșiră acum de-a dreapta și de-a stânga sa. La capătul lui, un început de mănăstioară, mai mult schit, cu o biserică aproape terminată la roșu, în care era lumină doar de la generator. Am dormit la căsuța pădurarului, cu peripeții hazlii. Am mâncat la comun cu monahii, fiind primiți de un părinte bătrân, cu părul lung și alb, într-o, acum celebră, chilie unde ne-am înghesuit aproape zece adolescenți la lumina opaițului. Bătrânul de poveste ne-a vorbit despre Dumnezeu, despre decadența pătrunsă în lume și despre influența negativă a unor curente muzicale pe care, pe atunci, le gustam. Mă gândeam, sincer, la acea vreme: „Bătrânul acesta atât de drag nu înțelege el cum stă treaba cu arta din țipetele disperat-demonice ale unor artiști noi, care exprimă starea de disperare și revoltă

generată de o societate meschină” – disperare care, mai mult sau mai puțin, era și în mine. Mai târziu aveam să aflu de lucrarea părintelui Serafim Rose printre tinerii atrași de Punk din Statele Unite, despre „Death to the world” și „The real Punk is monk”... La sfârșit, Părintele ne-a cucerit pe noi, puștani care cu greu făcusem rost de bani de drum, prin faptul că ne-a umplut buzunarele de bani. Mi s-a părut culmea: să te duci undeva cu efort, din puținii bani pe care ți-i puteau da părinții, și să te întorci mai bogat decât veniseși. Nu aveam în cap povești cu preoți zgârșiți, nu mi se părea că la biserică sau mănăstire te duci ca să ți se ia banii de vreun hapsân, dar să dai de un bunic care să îți dea atâția bănuți, nici prin cap nu-mi trecuse. Am învățat atunci ceva ce nu am mai văzut la nimeni la măsura Părintelui: haiducia duhovnicească. Părintele nu-i prăda pe cei bogați. Cei bogați aduceau de bună voie și puneau la picioarele lui. Dar el dădea celor săraci, de fapt, dădea fără să facă deosebiri, după cum îi spunea Hristos, în Duhul. Și nu puțin. Nu mai văzusem așa ceva. Nu mai primisem de la un necunoscut bani, darămite atâta. Dar și noi ne-am prins în horă, și la întoarcere am hotărât într-un gând să-i punem la un loc și să-i folosim împreună pentru cineva drag care trecuse printr-un necaz. Părintele era de o milostenie contagioasă, pe care aveam să o constat de multe alte ori, și deja ne învățase ceva nu prin cuvânt, ci prin propriul exemplu. Dacă ar fi să-i pun un supratitlu, așa cum l-am cunoscut dintru început eu și alții, acesta ar fi Părintele Justin cel Milostiv!

La slujbe am stat, cum îmi visasem. Dar nu cu fața la pământ și nu trei zile la rând, fără oprire – cum însetam în strigarea mea –, ci în genunchi, câte cinci ore pe noapte. De ajuns ca să mi se cam învinețească genunchii, deloc învățați cu asemenea lucrare. Am răbdat cu stoicism, am urcat și pe munți, prin nămeți, și am contemplat peste piscurile înzăpezite apusuri dintr-o singură dată, frumusețe și liniște dintr-alt tărâm.

În vacanța de Crăciun am fost din nou la o mănăstire, de data aceasta la Sâmbăta de Sus. Ceea ce deja simțisem că se conturează la Petru Vodă, exploda din ce în ce mai mult: o bucurie de a fi, care nu mă mai părăsea. Aveam un secret pe care l-aș fi trâmbițat la toată lumea, într-o explozie de bucurie: Dumnezeu există cu adevărat! „Acum toate s-au umplut de Lumină: și Cerul, și Pământul, și cele dedesubt”. Învierea unui suflet este cea mai mare minune. Înțelegeam măreția Evangheliei prin viața monastică. Haiducelile rockărești, oricât de combinate naiv cu spiritul pacifist hippie sau cu răzvrătirile anti-sistem punkiste (era și un reflex anti-comunist, anti-ipocrizie, anti tot ceea ce vede un tânăr că se petrece în această lume căzută), păleau fără drept de apel în fața adevăraților oameni puternici, ai păcii care nu este „precum dă lumea”, și nebuni ai acestei lumi: călugării. Probabil că simpla viață de parohie pe mine nu m-ar fi adus spre Hristos. Cel puțin nu la acea vârstă.

Au trecut ani și ani, și am ajuns să absolv Facultatea de Teologie, să predau la rândul meu într-un liceu, dar religie. Simțeam și simt nevoia să împărtășesc mai departe ceea ce au făcut alții pentru mine, la o vârstă esențială în viața unui om. Mai trecusem de câteva ori, inclusiv cu propriii părinți, pe la Părintele. Am fost apoi plecat din țară niște ani și, la un moment dat, un bun prieten m-a luat din nou la Petru Vodă, la Părintele. Am regăsit un om care dădea har și roada harului Duhului Sfânt, cuvânt cu cuvânt: „dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția” – toate cele „împotriva cărora nu este lege” (Gal. 5) – el, cel pe care unii îl închiseseră ca pe un nelegiuit, căutând a-l reeduca întru ateism, tocmai pentru aceste „fărădelegi” și „banditisme mistice” pe care ni le poruncește Hristos.

Părintele strânsese obște, întemeiase încă o mănăstire, de maici, venea la el din ce în ce mai multă lu-

me, pentru povață și rugăciune. Rând pe rând muriseră ceilalți duhovnici din vechea generație de aur.

Se lupta pentru cunoașterea și recunoașterea sfințeniei noilor mucenici din temnițele comuniste. Îl preocupa construirea unor mănăstiri – martirioane peste moaștele celor muceniciți – proiecte în care m-am implicat cu drag, din inimă. Deja erau puse la închinare, în biserica mănăstirii, multe moaște de noi mucenici. Îmi povestiseră părinții de prin alte mănăstiri, nu puține, că, în chip minunat, după ce primiseră părți din rămășițele pământești cu semnalmente de moaște, găsite în gropile comune de la Aiud, acestea începuseră să izvorască mireasmă cerească și, uneori, mir. Sfinții, am înțeles, vor să fie dăruți, cunoscuți, cinstit Hristos întru ei. Se făceau și minuni numai cu uleiul de la candelă. Am fost martor la una dintre ele. Ba, chiar, mai mulți ani la rând – la niște conferințe ținute în cinstea noilor mucenici, la Iași, pe 19 martie, totdeauna la aceeași dată, moaștele primite de la Părintele izvorâseră mir.

Dar iată că într-o Duminică, cu o săptămână înainte de o nouă astfel de conferință, fiind la Dumnezeiasca Liturghie în mănăstirea de maici de la Paltin – unde Părintele se retrăsese din cauza bolii – iată că iese un părinte și pune pe tetrapod, alături de icoană, o cutiuță cu o bucățică de coastă. Începuse să izvorască mir în chilia părintelui Justin, mai izvorâse și în timpul slujbei și fusese scoasă spre închinare. M-am închinat și eu, dar mă tot gândeam că, deși știu și cred că au existat astfel de minuni, ba chiar îmi doream să asist la una, totuși, parcă nu-mi venea a fi sigur din prima. Dacă un părinte, nu din răutate, ci din evlavie exagerată și nepotrivită, pusese el însuși ceva? Le-am spus maicilor în-doiala mea.

În sâmbăta următoare, la Teatrul Luceafărul, a avut loc conferința despre sfinții închisorilor și am fost rugat de părintele Mihai-Andrei Aldea să citesc eu textul pregătit de sfinția sa, căci nu putea ajunge la Iași. La

sfârșitul conferinței, când deja o parte din public plecase, coasta de care mă îndoisem și pentru care Părintele dăduse binecuvântare să fie dusă spre închinare, a început să izvorască mir – după ce ore întregi fusese uscată. A izvorât atât de mult, încât la drumul de întoarcere se scursese din cutia de lemn în care erau puse și îmbibase procovățul în care erau învelite. Fiind în prima mașină din cele două care plecaseră înapoi, am ajuns cu mai bine de jumătate de oră înainte și deja mă culcasem. Când a sosit Ciprian Voicilă și am aflat că în continuare coasta izvorâse mir, nu am mai răbdat și m-am îmbrăcat, ducându-mă să văd dacă persoana pe care o rugasem pusese niște vată pentru a colecta mirul. Căci știam că mirul izvorât din sfinte moaște – așa cum ne spune Sfântul Ioan Gură de Aur – este mai mult ca oricare altele vindecător de boli și izbăvitor de patimi. Când am ajuns unde erau păstrate, nu mai izvorau. Se uscaseră din nou. Necăjit, am luat coasta în mână. Dar – o, nespusa binecuvântarea a lui Dumnezeu! –, au început să izvorască din nou, umplându-mi mâinile cu care ștergeam mirul cu vată. Am stat așa aproape jumătate de oră, minunându-mă cum în fața mea se petrece o minune asemănătoare, și încă mai mare, decât înmulțirea celor cinci pâini și doi pești. Cum o materie izvorăște mir bine mirositor, fără să se împruțineze în vreun fel?! Am mers, apoi, la culcare, plin de bucurie dumnezeiască și a doua zi am aflat că au mai izvorât în acea noapte, când înaintea moaștelor s-a făcut un acatist al noilor mucenici. Maicile mi-au povestit că Părintele, înștiințat de îndoiala mea din Duminica anterioară, a spus: „Nu-i nimic! Necredința lui Marian se va transforma în și mai mare credință, lui și altora!”. Aceste cuvinte se împliniseră, iată, degrabă, iar acum lucrează în continuare – de vreme ce depun această mărturie și aici, acum.

În anul următor a izvorât cu putere mir dintr-o vertebră – lucru petrecut la o jumătate de metru chiar

în fața mea. Filmarea, începută la câteva secunde după, poate fi găsită pe internet. A dat Domnul și este, probabil, cea mai concludentă filmare din toți anii. Se vede cum mirul șiroiește efectiv. Și astfel, se împlinea din nou cuvântul Părintelui.

La încă un an după, anul trecut, înainte de moartea Părintelui, diferitele moaște aduse nu au mai izvorât atât de tare mir, ci doar o broboană dintr-un craniu. În schimb, a fost anul izvorării de bun-miros, căci acesta a fost din belșug, ca niciodată. Iar în toamnă, în octombrie 2013, la biserica domnească ctitorită de Sfântul Constantin Brâncoveanu la Mogoșoaia, a izvorât mir un craniu dăruit de Părintele Justin unui părinte drag inimii sale. Acel craniu nu mirosea frumos, dar, după ce a fost dăruit de Părintele Justin, ani de zile a izvorât mireasmă minunată.

Acum însă, ar trebui să povestesc și despre cele din urmă ale Părintelui. La Părintele, acestea au fost mucenicești, prin mucenicia bolii. Însă prefer să pun înaintea voastră cele scrise chiar în noaptea când m-am întors de la înmormântarea sau, mai bine zis, de la Paștile (adică Pesah, trecerea „din moarte la Viață și de pe Pământ la Cer” prin Hristos) Părintelui Justin cel Milostiv. Cred că, împreună cu alte mărturii, poate fi relevantă¹⁹:

„Nu cu multe ore în urmă a fost înmormântat trupul Preacuviosului Părinte Justin Pârvu (duhul său nu are cum să fie înmormântat, chiar de ar și voi dușmanii lui Hristos, însă ne va fi și mai aproape de dincolo). Întrucât tocmai m-am întors de la Mănăstirea Petru Vodă, simt ca pe o datorie a face următoarea scurtă mărturisire:

- trupul Părintelui, pielea, mâinile erau moi (nu avea *rigor mortis*) nici la aproape patru zile de la moar-

¹⁹Materialul a fost postat inițial pe <http://dogmaticaempirica.wordpress.com/tag/inmormantarea-parintelui-justin-parvu/>

te – așa cum se spune că se întâmplă cu monahii din Sfântul Munte Athos (deși Părintele nu era athonit);

- când i-am sărutat mâna, nu numai că nu mirosea a mort – nu a fost deloc astfel de miros de-a lungul acestor zile, deși a fost foarte cald –, ci mirosea frumos, ca o mireasmă de mir pe care nu am mai întâlnit-o;

- și alte persoane au dat și pot da această mărturie. De fapt, oricine a fost acolo a constatat că nu mirosea deloc urât. Desigur, unii au simțit mirosul frumos, iar alții, care fuseseră chiar sceptici inițial, au văzut și broboane de mir izvorând din mâna și din zona capului Părintelui. Broboanele au fost șterse cu vată și păstrate de unii;

- întreaga atmosferă din aceste zile a fost pascală, fără umbră de întristare, ci numai bucurie, lumină, har. Iar lacrimile – acolo unde și atunci când au fost – au fost de bucurie harică. Niciun pic din atmosfera grea care este adesea la înmormântări, mai ales în preajma trupului celui mort. Niciun pic de teamă nu inspira trupul Părintelui (nici măcar copiilor), ci biruință asupra morții, bucurie, har, cuvioșie care te atrag ca un magnet și te molipsesc de Împărăția lui Dumnezeu. Acest lucru te făcea pur și simplu să te rogi *la* și nu *pentru* Părintele Justin.

În concluzie, Părintele Justin Pârvu chiar a adormit întru Domnul și a fost prohodit ca un cuvios al lui Hristos. Fără să cădem în patetisme, spun ceva ce nu am mai simțit niciodată la alte înmormântări (și, din nou, ca și pentru cele mărturisite mai sus, sunt atâția care spun același lucru – nu este, deci, mărturia mea subiectivă): atmosfera chiar era cea de la racla (și nu sicriul) unui sfânt rămas așa acolo de veacuri, așteptând a fi, pentru puțin timp, închisă din oarecare nevoi, pentru a fi redeschisă mai apoi pentru totdeauna, ca o vistierie duhovnicească de preț. Să nu vă mirați de aceste cuvinte ca fiind potrivnice Sfintei Tradiții Ortodoxe, de vreme ce avem cazuri în creștinismul veacului

de aur când credincioșii se certau pe trupul unui sfânt cuvios nu numai imediat după moarte, dar chiar și dinainte. La nevoie, se pot da exemplele exacte.

Cântăm, deci, «Veșnică pomenirea!», dar în același timp, simțim în inimă izvorând și «Prea-cuvioase Părinte Justin de la Petru Vodă, roagă-te și pentru noi, păcătoșii!».

Aceasta este ceea ce am simțit și simt și eu între foarte mulți alții. Nimic care să țină de vrednicia mea, ci doar de evidența covârșitoare și de datoria către Dumnezeu și aproapele: „Precum am auzit, așa am și văzut”. Scriu acestea și eu deoarece știu că unii s-au îndoit de mărturiile date zilele trecute de alții.

20 iunie 2013

Costel Carabelea:

„Încredințarea că acest om este sfânt”

Am avut bucuria să îl cunosc pe părintele Justin, să primesc sfatul și binecuvântarea acestui mare duhovnic, mergând, de câte ori timpul mi-a permis, la Mănăstirea Petru Vodă. A vrut Dumnezeu să ajung a treia zi după moartea sa, să-l văd pentru ultima oară înainte de înmormântare.

Dar nu mă așteptam să am încredințarea că acest om este sfânt. Dacă toate lucrurile minunate despre care știm că s-au întâmplat cu părintele și cu cei ce l-au cunoscut ar putea fi descalificate (de gurile rele) ca fiind subiective, ei bine, de semnele fizice constatate după decesul său nu mai poate fi acuzat.

Am 20 de ani de experiență la Institutul de Medicină Legală și în cadrul spitalului, ca anatomopatolog, și am efectuat autopsii sau îmbălsămări la mai mult de 100.000 de cadavre.

Un caz ca acesta vă mărturisesc că nu am mai văzut și spun aceasta cu toată seriozitatea profesională de care am dat dovadă în toată activitatea mea.

Ceea ce m-a surprins la trupul părintelui este că nu avea niciun semn de putrefacție a trupului, fără tegumente umflute și fără semne de descompunere, având în vedere că era a treia zi de la deces, timp în care trupul a stat descoperit și în căldura specifică verii, această stare păstrându-se chiar și în a patra zi, ziua înmormântării.

Mirosul specific nu a fost prezent, ba, mai mult, prezenta un miros frumos, ca de mir.

Atât de tare m-au mirat acestea, încât am cerut permisiunea părintelui ce stătea la căpătâiul său să mă uit să văd dacă nu cumva a fost îmbălsămat, acesta a zâmbit și mi-a zis: „Sfinții nu se îmbălsămează!”

Arăta ca și cum ar fi murit de o oră. Tot m-am uitat și, într-adevăr, nu a fost îmbălsămat.

A avut mulți factori favorizanți apariției semnelor de descompunere, dar aceștia nu au fost vizibili, ceea ce pentru mine, ca profesionist, prezintă un eveniment unic, iar ca și creștin – o minune!

De la morți putem învăța mai multe decât de la vii, căci adevărat este îndemnul Sfântului Ioan Gură de Aur, care zice: „Mergi în cimitire, frate, că acolo este școala cea mai înaltă a sufletelor, care ne vorbește de Dumnezeu.”

Ciprian Voicilă:

„Întruchipare a demnității uitate”

Nu mă număr printre ucenicii Părintelui Justin. Nici printre cei care, imediat după trecerea sa la Domnul, au crezut și au mărturisit și altora că este mai bine așa: „Părintele Justin, odată ajuns în Lumina Neînserată a lui Hristos, ne va ajuta mult mai repede și pe mai mulți creștini în același timp” - deși nu contest asta: sfinții, eliberați de condiționările presupuse de viața în trup, ne sar în ajutor cu mai multă eficacitate decât atunci când se mișcau printre noi.

Cred că este ucenic al unui avvă - cum era, în mod incontestabil, Părintele Justin - persoana care crește duhovnicește în proximitatea aceluia plăcut al lui Dumnezeu, împărtășindu-se permanent din cuvântul și exemplul său. Așa cum cred, deopotrivă, că mai aveam nevoie, măcar un timp, de Părintele Justin, aici, pe pământ, printre noi.

Când intrai în chilia părintelui, te izbea imaginea sa iconică: erai în fața unui bătrân înconjurat de un halou de lumină, un bunic în care Îl simțai sălășluind pe Duhul Sfânt. Aerul primitiv care învăluia totul în jurul părintelui; intimitatea care se crea între sufletul tău (închircit de angoasă, griji lumești, nesiguranță în fața zilei de mâine) și sufletul său de aur (trecut prin focul suferințelor din temnițele comuniste și prin vitregia provocată ani de-a rândul de cei care l-au urât sau n-au vrut să-l înțeleagă); credința pe care ți-o transmitea părintele că, în ciuda aparențelor potrivnice, totul va fi bine pentru că noi, oamenii, ne mișcăm permanent sub proemia lui Dumnezeu; acel „măi” cu care părintele Justin își puncta sfaturile de suflet-salvatoare; totul, repet, totul producea o stare duhovnicească inconfundabilă, de neîmitat. O stare pe care miile de pelerini, poate sutele de

mii de pelerini, poate milioanele de pelerini care au cunoscut-o, o vor purta pentru totdeauna în adâncul inimii lor, mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru acest dar minunat pe care l-au primit. O amintire tainică, luminoasă, pe care o vor scoate la nevoie din tainița sufletului.

Părintele Justin turna balsamul rugăciunilor peste rănilor sufletești ale oamenilor, care făceau cale-întoarsă de la Petru Vodă revigorați duhovnicește, încrezători în puterea nebiruită a lui Dumnezeu. Această harismă a părintelui de a prelua durerile celorlalți consider că este caracteristica definitorie a personalității sale duhovnicești, artă pe care a învățat-o de la Părintele Paisie Olaru.

Când a murit Părintele Justin, am simțit că au murit mai mulți oameni deodată: mărturisitorul care a trecut demn prin iadul pușcăriilor comuniste; ieromonahul care ținea cu acrivie canoanele și rânduielile Sfinților Părinți; ctitorul de biserici și schituri; omul care a retrezit interesul pentru sfinții închisorilor și a fost principalul motor în declanșarea cultului închinat lor; autoritatea numărul 1 care s-a ridicat împotriva ereziei ecumeniste și a masoneriei (care a infuzat veninos instituțiile marcante ale României); românul care a luptat până la sfârșit împotriva politicii de deznaționalizare dusă – paradoxal! – de statul român; principalul sprijin al sufletelor umilite și obidite, care simțeau că la Petru Vodă cerul este mult mai aproape și răspunsurile primite prin gura Părintelui Justin vin, pe verticală, de la Dumnezeu. Rămânând în același cuget cu toți mărturisitorii din secolul XX, Părintele Justin și-a pus sufletul stavilă în fața oricărui rău care amenința Trupul lui Hristos și inima neamului românesc.

Am stat și eu, ca foarte mulți alții, la picioarele sfinției sale, în mai multe rânduri. El mi-a dat binecuvântare să strâng mărturii despre minunile săvârșite de Părintele Ilie Lăcătușu, fostul său camarad de suferință. Ne-a binecuvântat, în ultimii patru ani, de fiecare dată – pe Danion, pe mine, pe Marian Maricar și pe ceilalți

vorbitori – înainte de conferința anuală dedicată Sfinților Închisorilor, din 19 martie, la Iași.

Îmi amintesc și acum, nu fără o oarecare uimire, cum odată stăteam sub patrafirul părintelui, care ne citea o rugăciune pentru luminarea minții și deodată, în mod cu totul inexplicabil, am simțit o mireasmă specifică pe care o cunoșteam din capela unde adastă moaștele Părintelui Ilie Lăcătușu, la cimitirul Adormirea Maicii Domnului, pe Calea Giulești. Mirosea a flori și mir, dar era exact aceeași mireasmă ca la Părintele Ilie Lăcătușu. Ca și cum între ei continua să existe o comuniune nevăzută, dar, iată, perceptibilă.

Altădată, stând la picioarele lui, cineva ne-a dat să sărutăm o parte din moaștele unui mărturisitor de la Aiud. Acele sfinte moaște apar și în filmul documentar despre sfinții închisorilor realizat de Carmen Avram. În chilia părintelui mai era cu noi și o maică. În momentul în care maica a sărutat moaștele, din ele a izvorât mirul.

Ultima oară l-am văzut pe Părintele Justin la înmormântarea sa. M-am dus acolo cu gândul că iau de la el, sărutându-i mâna dreaptă, o ultimă binecuvântare.

Îmi este dor de el. Privesc adesea în jurul meu și îmi spun de unul singur: „Doamne, nu am om” (Ioan 5, 7). Mai corect spus: nu mai am om.

Mă apropii de sfârșitul textului și nu aș vrea să-l închei înainte de a scrie aici un gând pe care îl găsesc important. Prezența părintelui, în integralitatea ei, îți amintește permanent că omul a primit de la Dumnezeu și darul de a fi o ființă demnă. În special chipul Părintelui Justin trăda apartenența sa la familia conducătorilor. Parcă Dumnezeu l-a plămădit, dându-i misiunea specială ca să îi călăuzească pe oameni, poporul, spre Împărăția Cerurilor.

Cred că Dumnezeu l-a dăruit cu ani mulți ca să ne reînvețe – într-un timp care a făcut din compromis mai întâi o modă, apoi o lege – pe noi, creștinii ortodocși, pe noi, românii, valoarea demnității. Mulți cunosc trun-

chiat proverbul strămoșesc: „Capul plecat sabia nu-l taie...”. Părintele Justin ne-a reamintit proverbul, completându-l, redându-i și redându-ne sensul: „... dar nici lumina soarelui n-o vede”.

Vom fi urmași ai lui, dacă vom dovedi în domeniul faptelor, că am înțeles valoarea demnității – intim și implicit legată de problema identității noastre. Vom fi drept-credincioși și români atâta vreme cât vom rămâne demni.

Ioan Chertiție:

„Voievodul Ortodoxiei românești”²⁰

După ce am fost silit să părăsesc sistemul penitenciar, ca urmare a apariției cărții *Confesiunile unui gardian*, am zăcut multă vreme pe patul păcatelor, la fel ca un om bolnav de friguri, trăind ani la rând în iadul poftelor nesățioase. În lumea mea interioară în care se derulau experiențele zilnice, Dumnezeu era foarte ireal. Singura realitate era Diavolul, care nu m-a umplut cu ură față de Dumnezeu, ci cu uitare de Dumnezeu, înfășurându-mi mintea și voința în cea mai profundă întunecime.

Păcatul a adus în viața mea moartea. Moartea respectului de sine. Viața aceasta depravată am dus-o până în ziua în care Iisus a avut milă de mine, trezindu-mă din somnul spiritual. Atunci mi-am plecat genunchiul inimii, venind în fața Lui cu un duh zdrobit și smerit. Stăpânit de o tristețe sfântă pentru păcatele mele, am început să meditez cu toată seriozitatea la aspectele fundamentale ale vieții, morții și sensului existenței pe acest pământ. Toate încercările prin care am trecut ulterior mi-au format un alt caracter. Situația materială modestă la care am ajuns m-a făcut dependent de Dumnezeu și m-a lecutit de lăcomie, iar eșecurile m-au ajutat să scap de orgoliile mărunte. După ce am primit o inimă nouă, am simțit o dorință arzătoare de a demasca omul vechi, care încă mai sălășluia în mine. Voiam să rămână compromis și mort pentru totdeauna.

Pentru aceasta am scris încă trei ediții ale *Confesiunilor*, în care am făcut mărturisiri complete despre toate atrocitățile comise în cariera mea de milițian. Din nefericire, adevărul din această spovedanie publică nu

²⁰ Articolul a fost preluat din ziarul *Informația Zilei* de Maramureș din 23 octombrie 2011 (n.ed.).

m-a eliberat în totalitate. Simțeam că mai trebuie să fac ceva. Dar nu știam ce anume. De-abia după ce m-am maturizat spiritual și am înțeles cum funcționează Împărăția lui Dumnezeu, am priceput că eu, tortionarul de altădată, trebuie să merg pe urmele martirilor din închisorile comuniste. În reportajul²¹ de acum o lună și jumătate am relatat cu lux de amănunte revelația avută la Târgu Ocna. Cine experimentează cu adevărat o relație cu Iisus Hristos va înțelege de ce sfântul închisorilor, Valeriu Gafencu, mi-a mijlocit, de acolo, din mormântul necunoscut, întâlnirea cu Arhimandritul Justin Pârvu.

Străbăteam cu mașina șoseaua ce trece prin inima bătrânelor păduri de brazi nemțene, populate cu cârduri de ciute și căprioare sfoase, păstorite de cerbi grijulii sau cutreierate de urși, râși, bursuci și lupi în alaiuri de bucurie sau foame. În zare, valuri de munți își arată spinările mățăhloase, acoperite cu păduri de fag, iar vârfurile lor îți dăruiesc din plin emoția vastității.

Într-un târziu, când ultimele licăriri ale amurgului abia se mai deslușeau, trecând ca o mângâiere peste lume, am ajuns la Poiana Largului. De aici, pe un drum forestier, cu denivelări ciudate, am urcat încet spre mănăstirea de maici, unde mă aștepta, conform înțelegerii telefonice, monahia Fotini, pe care am cunoscut-o la Târgu Ocna. (...) După ce am intrat în chilia unde aveam să înnoptez, am rugat-o să-mi dea câteva detalii despre întâlnirea de a doua zi cu Părintele Justin. „Vă așteaptă la ora unsprezece fix. Niciun minut mai mult. Nu de alta, dar vă acordă maxim o oră. N-aș vrea să-l obosim prea mult. Numai să aveți grijă, că noi ne orientăm tot după ceasul cel vechi!”, îmi explică măicuța, zâmbind din pragul ușii.

²¹

www.informatia-zilei.ro/mm/opinii/reportaj-de-la-targu-ocna-%E2%80%99Csfantul-inchisorilor%E2%80%9D-da-semne-ca-se-va-la-sa-gasit (n.ed.).

A doua zi m-am trezit când limpezimile dimineții absorbeau razele soarelui blajin, tomnatic, ca să le frângă și să le-mprăștie în zarea de cleștar a munților. Monahia Fotini a venit mai devreme decât m-aș fi așteptat. În timp ce ne plimbam prin curtea mănăstirii, care era un adevărat șantier în lucru, măicuța, spre surprinderea mea, plăcută, evident, a început să se confeseze. Cu cât ne apropiam de Așezământul Medico-Social, locul în care se afla părintele, emoțiile mele sporeau. Parcă luasem cu mine un cufăr de neliniști. La intrarea în clădire ne întâmpină un bărbat înalt, brunet, vânjos, încruntat, cu privirea iscoditoare. Când dă cu ochii de măicuța, se înseninează la față și ne pofteste cu amabilitate înăuntru. „Este de la o firmă de pază. De când psihopatul care a vrut să-l omoare pe părinte a început să dea din nou târcoale mănăstirii, am fost nevoiți să ne luăm măsuri de siguranță”, îmi explică monahia Fotini, în timp ce urcam scările. Mă aflam față în față cu cel mai mare duhovnic al țării. Ajungem la primul etaj. Măicuța se oprește în fața ușii. O deschide încet, cu grijă, de teamă parcă să nu tulbure liniștea din jur. Inima îmi bate cu putere, gata, gata să-mi sară din piept. Pe un fotoliu de lângă geam ședea cuminte Părintele Justin. Mă aștepta. Cu pași legănați și împleticiți, mă apropii de el. Măicuța parcă a spus ceva, dar eu n-o mai auzeam. Eram de-a dreptul copleșit de emoție. De sfială. De teamă. Mă simțeam ca atunci când Iisus m-a trezit din somnul spiritual de pe patul păcatelor. Apoi un ciudat sentiment de vinovăție mi se cuibărește în suflet. Mă apasă. Mă doare.

Părintele, cu părul și barba argintii, radia bunătate și înțelepciune ca un sfânt bizantin. Avea o stare de plinătate lăuntrică și, fără nicio îndoială, Hristos era prezent în el. Mă aflam față în față cu cel mai mare duhovnic al țării. Îngenunchez la picioarele lui, îi sărut mâna dreaptă, apoi izbucnesc într-un plâns zgomotos, însoțit de lacrimile sincere și sfinte ale căinței. În câteva

secunde, cât a durat această stare, în mintea mea se derulau secvențe din activitatea de gardian, de pe secțiile de deținere, când am fost un slujitor devotat al Satanei. Simțeam că am nevoie de iertare pentru toate păcatele comise. Părintele a înțeles imediat acest lucru. Mi-a mângâiat cu duioșie fața brăzdată de lacrimi, cu degete îngerești, ușoare ca visele, m-a privit cu ochii săi mici și vioi, de un albastru ireal, apoi m-a strâns de braț, în semn că pot să mă ridic. O pace divină a alungat haosul din sufletul meu, alinându-mi durerea remușcărilor.

Nici n-au trecut bine o sută de bătaii de inimă, că Părintele Justin a început să-mi predea primele lecții spirituale. „Noi trebuie să urmăm pilda Mântuitorului, Care a luat asupra Sa păcatele întregii omeniri. Atunci când vedem că fratele face greșeala, să nu ne grăbim să aruncăm degrabă cu piatra în el, ci mai întâi să ne so-cotim noi vinovați pentru acea greșeală. Aceasta în-seamnă să purtăm noi slăbiciunile fratelui și astfel îl despovăram. Dumnezeu iubește cel mai mult acest tip de jertfă și nu există cunună mai mare pentru un muritor păcătos. De căderea celui din preajmă ne facem vinovați și noi, fără nicio discuție. Lipsa de iubire e ca lipsa de sprijin. Nu-L iubești pe Dumnezeu dacă nu-ți iubești aproapele tău. De răul din lume suntem vinovați fiecare. Dacă tratăm cu indiferență ce i se întâmplă vecinului, fratelui, soțului, soției, părintelui sau prietenului, atunci nu mai putem pretinde ca nouă să ne întindă mâna cineva. Degeaba așteptăm ajutorul lui Dumnezeu, că nu va veni...”

În timp ce ascultam cu înfiorare învățăturile Părintelui Justin, mă felicitam în gând că am făcut un lucru plăcut lui Dumnezeu, atunci când mi-am asumat crucea torționarilor știuți și neștiuți, paralizați de frica oprobriului public. După ce Părintele își șterge cu un șervețel ochii umezi, continuă cu aceeași voce caldă, prietenoasă: „Dragul meu, trăim într-un veac al minciunii și al înșelării, încât nimic nu mai e autentic, nici noi

ca persoane, nici plantele sau hrana pe care o consumăm, toate sunt modificate și nefirești. Se lucrează cu informarea și dezinformarea în așa grad, încât nici nu mai știi care este partea reală a lucrurilor. Ca să distingi azi adevărul de minciună e greu și pentru oamenii duhovnicești și cât de cât așezați, este nevoie de o mare atenție și trezie ca să ne cunoaștem inamicul ce ne stă înaintea. Este însuși diavolul, tatăl minciunii, vrăjmașul de moarte al omului, care își adună în laboratorul său toate uneltele acestea prin care lucrează și prin care urmărește un scop foarte important: să inducă îndoiala și confuzia. Cu aceste două arme poți să anulezi tot, chiar orice fundament care a stat la baza unei civilizații. Este o descompunere morală și spirituală a omului, încât el să nu mai existe ca ființă, să fie depersonalizat. Satana a reușit să aducă omenirea într-un stadiu de neîncredere doar cu ajutorul nostru, prin neascultarea de poruncile lui Dumnezeu. Ce nevoie mai are omul modern de Dumnezeu, dacă stăpânește tehnica? Cine mai ține azi seama pentru ce înălțime duhovnicească am fost creați? Cine mai ascultă azi de sfaturile Părinților Bisericii? Degeaba avem noi rațiuni drepte și logice, dacă nu își au rost duhovnicesc, sunt fără valoare, nu ne aflăm pe o axă bună, nu suntem acoperiți de har. Discernământul este sarea Harului dumnezeiesc. Tocmai de aceea, cei care conduc lumea amestecă lucrurile, prezentând unele informații reale, altele false, astfel încât să ne slăbească puterea de a discerne. Devii într-un fel prizonierul unei reeducări, care este de altfel scopul lor demonic. Cea mai comună metodă de reeducare, folosită atât de comuniști, cât și de stăpânitorii de astăzi, care sunt de fapt aceiași securiști cu altă pălărie, este metoda ședințelor. Înainte erau ședințele de partid, acum sunt ședințe culturale sau simpozioane. În momentul în care a intrat în vâltoarea acestor ședințe care se termină cu strângeri de mână și mese copioase, omul începe să renunțe la crezul său de-o viață și îmbrățișea-

ză doctrina partidului. Acum, intelectualii noștri au văzut că e bine să ai o casă frumoasă, să mergi la băi, în stațiuni, în străinătate... Nu mai au ei timp să ia atitudini de apărare a neamului și astfel ajung, și țăranul și intelectualul, uneltele «burgheziei», de pe urma căreia trăiesc. Lumea a ajuns la culmea desfrâului, a imoralității, încât homosexualii și criminalii au devenit repere morale”.

Părintele își șterge din nou ochii umezi. Se uită la mine cum stau cuminte pe scaun, ca un elev silitor. Zâmbește. Mă înfior. Am impresia că mă aflu în preajma unui sfânt. Și chiar cred că Părintele este un sfânt. Își fixează mai bine ochelarii pe nasul fin arcuit, ușor efeminat, apoi continuă cu un fel de amărăciune în glas: „România la ora actuală nu mai este condusă de români, ci de străini, în special evrei și unguri, care au găsit în țara noastră o gazdă plăcută din toate punctele de vedere, atât economic, dar mai ales din punct de vedere al lașității românului. Românul este în stare să-ți dea și papucul din picioare, numai să-l lași în pace să trăiască liniștit în noroiul și necazul lui. Toate mișcărilor politice și teritoriale nu sunt nimic altceva decât un viu interes pentru constituirea mult visatului guvern unic mondial. La noi în țară au condus și vor conduce minoritățile. Dar nu numai la noi. Toate conducerea mari ale lumii sunt dirijate tot de minorități.

Rușii, de pildă, sunt conduși în cea mai mare parte de evrei. Americanii, tot de evrei. Mafia masonică ține cele două mari puteri nucleare, așa, față în față, când prieteni, când dușmani. Pe americani i-am așteptat zadarnic o grămadă de ani. Rușii, în schimb, s-au înfruptat din plin din bogățiile noastre, pentru că ei nu o duceau atât de bine ca românul. Erau însă îndoctrinați de partid că nu există nimeni pe lumea asta mai bogat ca ei. Lenin spunea și a avut dreptate: «Va ține comunismul în Rusia, sănătos, așa cum îl vedeți, până ce va lua contact rusul cu civilizația europeană». Când intra bol-

șevicul în casele țăranilor simpli se minuna și întreba: «Aici e colac, colac?» – pentru ei colac înseamnă burghez. «Nu, domnule, aici e gospodăria mea», răspundea cu mândrie țăranul român. «Dar vinou, vinou, aveți?». «Avem, hai la beci!». Și rămânea rusul în beci toată noaptea, că mulți dintre ei se înecau în vinul scurs din butoaiele țăranilor. La fel procedau și soldații nemți. Erau toți niște flămânzi. Atei, și unii și alții. Atât socialismul răsăritean, cât și capitalismul apusean erau unul și același lucru.

Circula pe vremea aceea un banc. Un profesor de socialism științific este întrebat de un elev curios: «Tovarășe profesor, care este diferența dintre socialism și capitalism?». Și răspunde profesorul: «Măi, capitalismul este exploatarea omului de către om, dar în socialism este invers». Socialismul nu a făcut decât să sărăcească masele. «Ce-i al tău e și al meu. Ce-i al meu e numai al meu!». Cam așa era pe atunci. Dar cât de sărac ar fi omul, dezmățul și moravurile ușoare tot nu lipsesc. Și așa rămâne omul gol-goluț, în grijile și păcatele lui, dezbrăcat de haina luminoasă a harului lui Dumnezeu. Dar el nu este gol ca Adam în Rai, ci este îmbrăcat în haina întunecată a dumnezeilor mincinoși, în care crede cu tărie. Și nu este de mirare că se întâmplă astfel de lucruri. Mai marii lumii, așa cum mai spuneam, urmăresc să-l aducă pe om în starea în care să nu mai poată gândi, să nu mai poată simți, devenind astfel un rob al tehnicii moderne, care execută totul la comanda primită. Criza morală, criza spirituală care s-a abătut asupra noastră nu este altceva decât aspra judecată și aspra mânie a lui Dumnezeu pentru păcatele noastre”.

Măicuța se uită la ceas, se ridică de pe scaun, apoi îl atenționează pe părinte că e trecut de ora douăsprezece și trebuie să-și ia medicamentele. „Măi, ce repede a zburat timpul. Mai aveam de povestit despre martirii cu suflet de crin, care și-au jertfit viața pentru Hristos în închisoarea de la Aiud. Nu-i nimic, dacă va vrea Dum-

nezeu, ne vom revedea în curând!” , îmi spuse Părintele Justin Pârvu, zâmbindu-mi prietenește. Atunci am fost sigur că monahia Fotini, căreia îi mulțumeam în gând, a avut grijă să-i povestească Părintelui tot ce știa despre mine. Și măicuța știa destul de multe...

Înainte de a părăsi mănăstirea, mi-am lăsat privirile să alerge jur împrejur, într-un ultim tur de orizont, încercând să smulg cât mai multe amintiri. Copleșit de marea personalitate a Părintelui, deodată, ca la un semn, am tresărit... Mi se părea că aud ceva, dar nu știam ce, era poate un freamăt al pădurii sau numai o neliniște, o înfiorare? Foșneau, cumva, frunza, iarba, aerul sau emoția? Aveam impresia că mă desprind ușor, ușor de pământ, că plutesc într-o lume a visurilor, simțindu-mă tot mai aproape de cer, de unde, neclintit, privesc cum Timpul luneca, tulburător, în Nesfârșit...

Andrei Bărbos:

„Ultimul mare mărturisitor al unei generații de sacrificiu”²²

- Ce ne puteți spune despre documentarul „Fericii cei prigoniți”? Când l-ați realizat?

- La inițiativa domnului Ioan Chertiție, în toamna anului 2011, împreună cu Ioan Teglaș am încheiat o echipă pentru realizarea unui documentar ce avea în atenție două personalități de anvergură ale istoriei naționale recente: Valeriu Gafencu și Justin Pârvu. Tema era o veritabilă provocare, mai ales că mă pasiona istoria acestei epoci întunecate, având deja la bază o lectură minimală. Mii de pagini, o adevărată literatură consacrată, ce reprezentau mărturii cutremurătoare ale unui sistem de represiune dus până la dezumanizare, trebuiau asumate și transpuse într-un scenariu. Puțini dintre noi am fi dispuși astăzi la sacrificiu pentru onoare și patrie, iată un argument suficient de solid pentru a readuce în atenție repere morale semnificative.

Așadar, având la îndemână documentarea și inițiativa domnului Ioan Chertiție, pe directorul de imagine Ioan Teglaș, am încheiat un scenariu și am regizat documentarul „Fericii cei prigoniți”, avându-l ca erou pe Părintele Justin Pârvu. Celebrul personaj Valeriu Gafencu, prin anvergura personalității sale, face obiectul altor documentări realizate la Târgu Ocna. Spre bucuria tuturor, în prima săptămână a lui februarie 2012, în pragul aniversării celor 93 de ani ai arhimandritului

²² Andrei Bărbos, directorul Casei de Cultură din Baia Sprie, este unul din realizatorii documentarului *Fericii cei prigoniți* (2012), creație care îl are în centru pe Părintele Justin Pârvu, prezentând în special suferințele de care părintele a avut parte în mina din Baia Sprie. Interviu a fost realizat în ianuarie 2013 de Vlad Herman (n.ed.).

Justin Pârvu, filmul era vizionat la Mănăstirea Petru Vodă din Neamț.

- *Ce doriți să transmiteți prin acest documentar?*

- Părintele Justin Pârvu, ultimul mare mărturisitor, ne-a purtat prin cenușa imperiului întunecat al temnițelor comuniste, realizând astfel un document pentru o lume care are dreptul să știe, dar nu are voie să uite. „Dacă nu judecăm sistemul, dacă nu avem o reacție hotărâtă, nu facem decât să adormim vigilența tuturor, orice dictatură poate reveni într-o societate ca a noastră”, mărturisea Părintele Justin. Într-un interviu realizat de poetul Adrian a lui Gheorghe se punea întrebarea: „De ce vorbiți așa de încet despre acea perioadă?” Părintele Justin răspunde: „Ca să n-o trezesc! Între anii 1949-1964 altarele se mutaseră în temnițe.”

- *Ce impresie v-a făcut Părintele Justin Pârvu?*

- V-aș răspunde printr-un paragraf din filmul nostru, ca impresie ce aparține unuia dintre camarazii săi de suferință, preotul M. Lungeanu: „Ceea ce m-a impresionat cel mai mult la Părintele Justin a fost smerenia și finețea duhovnicească (...); primea cu bucurie orice încercare, trecea cu sufletul ușor peste orice ispită. Exemplul personal a fost multora model în mijlocul suferințelor”. Lângă acest duhovnic redescoperi oaza de liniște sufletească și înălțare spirituală. Măicuța Fotini, cea care ne-a fost gazdă și îndrumătoare în demersul nostru, m-a surprins nu doar prin seninătatea chipului și generozitatea debordantă, ci, mai ales prin forța ideilor și pilda de viață personală, fiind cea care a abandonat studiile de filosofie pentru a trăi în preajma Părintelui Justin.

- *Ce înseamnă el pentru România și ce ar trebui să facă România pentru el, acum, la această vârstă și după atâtea suferințe?*

- Părintele Justin Pârvu își împletește destinul cu cel al neamului românesc, luminând ca un far al dreptei credințe, în mijlocul furtunii, iluminând astfel conștiin-

ța națională. Acum reprezintă ultimul mare mărturisor al unei generații de sacrificiu, care s-a jertfit în temnițele comuniste din Aiud, Gherla, Pitești, Sighet, Canal. Mass-media ar trebui să renunțe la promovarea falselor valori, reprezentate de o întregă faună de nulități, și să impună astfel de repere ale onoarei și atașamentului față de valorile neamului românesc. Iată de ce nu mi-am permis să abordez acest subiect sensibil într-un interviu sau reportaj de duzină, prin care chiar reporterul să confişte ori să diminueze anvergura eroului nostru.

- *De ce nu se vorbește mai mult pe canalele media despre suferințele acestor martiri ai neamului românesc?*

- Se spune că în întunericul conștiinței se reperează greu valorile morale. Prin urmare, trezirea conștiinței o pot face doar oamenii competenți la toate nivelurile societății – implicit sau mai ales jurnaliștii.

- *Ce reacții ați avut după mărturiile din documentar?*

- Deși a trecut un an de la realizarea sa, nu cred că veți fi surprins să vă spun că nimeni „nu a văzut, nu a auzit, nu știe nimic” despre filmul nostru. Deși el este distribuit de către deținătorul drepturilor de autor, Fundația Justin Pârvu, prin pangarele bisericilor și unele librării din țară. Ioan Ianolide spunea că „nu facem literatură, ci trezirea de conștiințe”, așadar, nici noi nu avem pretenția să fim lăudați pe prima pagină a vreunui ziar, pentru vreo pretinsă operă, ci doar să se știe că am încercat astfel să evocăm mărturiile ale terorii comuniste și ale sacrificiului martirilor acestui neam. Părintele Justin Pârvu susținea că „generația martiriului comunist n-a despărțit niciodată idealul național de credința în Dumnezeu”. Documentarul a fost conceput în trei episoade de televiziune și nu este exclus ca, într-o zi, să fie difuzat ca memorial al sfinților închisorilor.

„E omul lui Dumnezeu”

Dumitru Sas: Tot am auzit de el, dar cu ce să plecăm, că n-am avut cu ce... Ne-am dus cu trenul, fără nimeni. De la ora patru după-masă am stat până la patru dimineața, când am ajuns la el. Când intrăm acolo la el, ne punem în genunchi, îi sărutăm mâna, după care zice el: „Sculați-vă în picioare! Cu voi, care-i necazul?” „Părinte, cu noi nu e niciun necaz, am venit numai să vă vedem.” Odată o radiat de bucurie. Stă și se uită el.

Ileana Sas: Eu i-am zis că „am venit numai să vă sărutăm mâna și să vă mulțumim că existați”.

Dumitru Sas: Nu știu ce mai spune către Ileana, dar zice către noi: „Păi știți ce, voi nu mâncați nici carne, voi nici nu beți, deci mergeți pe drumul ăsta, că mergeți bine”. Am încremenit. Când am auzit, m-am cutremurat. Măi, dacă eram într-un grup de persoane, să fi mers cineva și să fi vorbit că aici e familia Sas, dar ca să-ți spună ție, Dumitru din capătul țării,... atunci am spus că ăsta e omul lui Dumnezeu. Nu știu ce mai discutăm noi acolo și spune: „Gata, Dumitru tu rămâi la mine și Ileana merge la maici”. Când am auzit, zic: „Stați puțin, Părinte, că eu am serviciu”. Zice: „Te duci acasă și într-o lună de zile veniți înapoi. Ieșim de acolo și vine ispita!” În curtea mănăstirii, o femeie vorbea că trebuie să mergem la mănăstirea S. (n. ed.: Din dorința de a nu aduce vreun prejudiciu din punct de vedere duhovnicesc mănăstirii și Părintelui care a fost duhovnicul celor doi băimăreni, nu vom publica numele acestora), unde aveam duhovnicul nostru. Zic: „Îi departe?” Ea

²³ Soții Dumitru și Ileana Sas, pensionari din Baia Mare, l-au cunoscut pe Părintele Justin Pârnu în anul 2005, la Mănăstirea Petru Vodă (n.ed.).

zice că „nu-i departe de aici, dar că, uite, vă ducem noi cu mașina”. Și ne duce la mănăstire. Noi eram bucuroși că am fost la Părintele Justin Pârvu și povestim la duhovnicul nostru. El o încremenit, că ce am căutat noi acolo? Odată ne-a întors. Zice că eu să rămân aici și Ileana la Mănăstirea Agapia. Eu îl întreb că nu știe că am serviciu? Eram în două... Eu i-am spus că nu vin în Moldova.

Ileana Sas: Vine pe urmă mama unui călugăr de la Petru Vodă și zice: Vii să ajuți la făcut de mâncare? (n. ed.: la sfințirea mănăstirii Petru Vodă). Când a zis așa, am simțit un foc în inimă și zic: Cum să nu? Acuma mă duc! Mă duc la Părintele Justin, dar nici n-a vrut să stea de vorbă cu mine (pentru că am mințit, i-am spus că mă duc la mănăstirea de maici) și zice: „Poți să pleci”. Zic: „Nu mă duc, Părinte, că trebuie să vă spun. Să știți că nu suntem noi de vină. Duhovnicul nostru nu ne-a lăsat să venim și nu mai știm de cine să ascultăm”. Și atunci așa s-a destins, m-a iertat și am rămas acolo. Când o fost sfințirea mănăstirii au venit mulți preoți, în jur de 100, și mirosea acolo în curte numai a mir. Era soare, frumos și ne miruia de sus. Chiar am zis către bărbatul meu, că atâta a fost de greu acolo, la bucătărie, și am crezut că îmi intră picioarele în cap la cât am stat în picioare, dar ne-a binecuvântat Părintele. Îl întreb dacă să primim cardul și astea și a spus: „Lasă că vă însemnez eu”. Ne-a făcut cruce pe mâini și frunte. N-o să uit niciodată cuvântul său: „Ileana, nu te duce, stai aici! N-am avut ce face, pentru că am stat șase zile acolo. Mare om!”

Cristina Ghenof:

**„Era dur și concis! Nu aspru,
ci punctual, la obiect”**

Istoria noastră cu Părintele începe la Mănăstirea Bistrița. Aveam 12 ani și vedeam că mamaia mea îl caută la mănăstire de fiecare dată când apăreau probleme în familia noastră! Făcea rânduiala de rugăciune, postea, căuta să-și îmbunătățească viața și, încet-încet, problemele se rezolvau, cumva! Unele se rezolvau așa cum ceream, altele se rezolvau, dar într-un fel care îndemna întreaga familie la sârguința duhovnicească, iar altele nu se rezolvau, pentru a stăruii în rugăciune la Dumnezeu! O știi pe mamaia mea, Părinte - nu am mai iubit pe nimeni atât de mult, nu m-a mai iubit nimeni atât de mult - era micuță, chiar foarte micuță, dar harnică și rapidă ca un spiriduș, deși cardiacă! La 75 de ani ai ei, nu mă puteam ține după ea: trebuia să fug! Ea mi-a unit degețelele de copil în semnul sfintei cruci, la ea am văzut rugăciunea cu lacrimi, citind la Psaltire și-ntr-un Acatistier negru de praful depus în zecile de ani de rugăciune, peste lacrimile femeilor din familia mea: că le-au murit soții, frații, copiii în războaie: pe unii împușcându-i rușii chiar sub ochii lor! Că nu li se înțeleg copiii, că trebuie să ducă familia înainte, singure – văduve îndoliate, surori îndurerate, mame nemângăiate –, dar câmpurile nearate, necosite, neprășite, nescerate, animalele care trebuiau îngrijite, prăvălia aprovizionată, războaiele de țesut pline de lucruri necesare în casă și pentru puzderia de copii, care mai de care mai mici, gurile lor flămânde nu așteptau ca femeile casei, care acum erau și bărbați, să-și jelească morții! Treba trebuia făcută, pentru că fiecare anotimp venea cu treburile lui specifice și nu le puteai amâna! De unde aveau atâta putere? Din rugăciune: a lor și a Părintelui

Justin! Oricâtă treabă ar fi avut, când unul dintre noi avea o problemă, mamaia fugea la Părintele Justin! Venea luminată, întremată duhovnicește, sufletește, cu sfat de viață și de rugăciune, cu siguranța că nu e singură în marea luptă cu întunericul, dar și în efortul de a asigura cele necesare familiei – lua apa vie!

Așa micuța cum era mamaia mea – nu am evocato-niciodată de când a trecut la Domnul – conducea cu mână fermă familia! La sărbători se aduna întreaga familie la masă, cu copii, nepoți, gineri, nurori! Ba mai încăpea și câte-un prieten! Dacă în familia unuia dintre copiii ei apăreau probleme, fugea la Părintele și apoi la ei! Și, cu sfat de la el, cu vorba blândă și înțeleaptă, dar cu adevărul pe masă, nu cu cuțitul în traistă și cu mielea pe buze, se discutau deschis toate problemele, îi puneau pe copii să-și caute soluții și nu pleca până nu lămurirea situația și-i împăca! Nici nu se gândea nimeni să protesteze când, la începutul postului, fierbea toate oalele, toate vasele și se mânca de post! Fără comentarii! Mă lua de mână și la biserică, la Sfânta Liturghie, la spovedanie, la împărtășanie, la rugăciune! Nu m-am simțit niciodată obligată, ba chiar dimpotrivă, cu atâta dragoste o însoțeam, eram atât de fericită că o bucura că ne rugăm împreună, că am mânuța în mâna ei mereu! Se vede c-o iubea mult Dumnezeu, pentru că împrecinatul și-o cam lua și destul de repede, chiar! Dar, la doar 37 de ani ai mamei mele și 19 ai mei, mamaia mea și-a încheiat zbulciumul, drumurile între copii, preumblările pe la Părintele, chiar! I-a rămas doar rugăciunea de mamă, ce străbate cerurile și timpurile și care, cred, răsună și astăzi în Raiul lui Dumnezeu, unde nădăjduiesc fierbinte că Stăpânul a așezat-o!

După plecarea mamaiei nu m-am mai spovedit și împărtășit, nu am mai mers la Sfânta Liturghie, nu am mai ținut post (eram și babă călătoare, dar acum n-ar fi contat)! Dar, pe Dumnezeu, așa, în sălbăcia mea, nu L-am părăsit! Îl cercetam când și când, mai ales în sesi-

une, dar era în inima mea! Au fost ani mulți... Abia după ce am avut primul copil, dorindu-mi să aibă cea mai curată mamă, m-am întors hotărât și irevocabil (cu ajutorul bunului Dumnezeu), în Biserică! Mi-a venit mie rândul să-l cercetez pe Părintele Justin, împreună cu pruncii pe care mi i-a dat bunul Dumnezeu! Nu pot să spun cât de mult m-a ajutat Părintele, cât de mult m-a schimbat! Era extraordinar de deștept, avea o memorie prodigioasă, era intuitiv și experimentat, dar – peste toate – avea harisma înainte-vederii, era văzător cu duhul! Cu mine era dur și concis! Nu aspru, ci punctual, la obiect, fără menajamente, așa cum mi se pare și firesc când la ușă așteaptă sute de oameni, iar omul din fața lui era și el puternic. Cu alți oameni și în special cu femeii plicticoase și care spuneau de o mie de ori același lucru, era răbdător și le asculta cu atenție, așa cum – în mod cert – nu le asculta nimeni, de aceea devenind și ele așa pisăloage! Îl sunam, că avea o derivație la el în chilie; rareori răspundea! Dar, când sunam pentru un lucru grav, întotdeauna îi auzeam vocea dulce și-i turuiam pe nerăsuflăte ce aveam pe suflet, ca să nu-l rețin și primeam imediat sfat și binecuvântare și zburam de fericire! Știam că totul se rezolvă! Era calm și înțelept, avea mult umor: îi străluceau ochișorii albaștri de veselie ghidușă!

Odată i-am cerut voie să-i fac o poză! Era un bătrân frumos, înalt, subțire ca un lujer, rapid și cuprindea totul – și probleme gospodărești, ale mănăstirii, și-ale oamenilor și mai avea timp și de câte-o glumiță! Și, emoționată, l-am pozat cu telefonul, el zâmbea! Când m-am uitat acasă, uitasem să salvez poza... Când mă duceam acasă arareori se întâmpla să nu merg și la el, chiar dacă veneam doar pentru două zile. Cu sfatul și binecuvântarea lui, știind că mă sprijin pe un munte de rugăciune, a lui, dar și pe un vulcan, care cu lava rugăciunii, topește gheața din inima mea – aceasta fiind sfânta mea mamă (sper să nu vorbesc cu păcat) –, ple-

cam de la Părintele, dar și din casa părintească, tropăind ca un general, sigură și cu o putere de simțeam că dă-râm orice îmi stă în cale. Cam așa e puterea rugăciunii unui preot! Să nu disprețuim și să nu judecăm pe niciunul, că ne putem mântui și prin cel mai păcătos părinte, pentru dragostea lui Dumnezeu pentru noi, dar și pentru credința noastră! Deci, patru generații din familia mea s-au bucurat de puterea extraordinară a rugăciunii Părintelui Justin!

Credeți că s-a terminat totul cu plecarea lui? Da' de unde! Eram emoționată și nerăbdătoare, pentru că eram pe o listă de așteptare, la un autocar spre Petru Vodă, voind tare mult să-l însoțesc pe Părintele pe ultimul drum pe pământ. Și am pus „telefonul” în funcțiune, ca de atâtea ori în viață: „Părinte, ajută-mă să ajung la tine!” Și a sunat telefonul meu, că am loc în autocar! Ba mai mult, am mers și cu o prietenă deosebită, care își dorea să-l vadă măcar acum, pentru că nu ajunsese la el cât acesta fusese în viață! Iar oricare dintre cei care-au fost la înmormântare poate da mărturie: a fost o zi superbă, cu soare blând, dulce! Erau mii de oameni acolo și era o pace, o împăcare, o dulceață în suflet, o tristețe ușoară, însoțită de bucurie și de nădejdea, de certitudinea că Părintele Justin e cu noi, dar că a intrat în Biserica Biruitoare! Această prietenă a mea s-a învrednicit de o mare mângâiere de la Părintele, dar aceasta este taina ei cu el! Dar, amândouă dăm mărturie că Părintele Justin face minuni, răspunde rapid la rugăciuni, la fel ca în viața de aici, unde ne asculta răbdător păsurile, 17-18 ore pe zi, pentru a nu pleca nimeni nemângâiat de la el! Îți mulțumesc cu smerită dragoste și recunoștință și-ți promit că nu scapi nici acolo de mine!

„Mi-a schimbat viața pe loc”

Prima dată când am ajuns la Părintele Justin era într-o sâmbătă din luna iulie 2009. Îi scrisesem o scrisoare în urmă cu circa trei săptămâni, o scrisoare de patru pagini A4 în care îi povesteam suferința mea și la care nu primisem încă niciun răspuns... Am ajuns la Mănăstirea Petru Vodă dimineața. Citisem că trebuie să ai răbdare, că trebuie să aștepți, însă sufletul meu atât dorea să întâlnească un asemenea suflet, încât nu am simțit deloc că trece timpul, că sunt nemâncată și că se făcuse deja ora 17.00 (eram de la ora 10.00). Eram încă lângă chilia Părintelui și nu simțeam oboseala, nimic, eram fericită. Din când în când, ieșea Părintele pentru a binecuvânta grupurile mari ce veneau în pelerinaje, însă nu ieșea oricum Părintele din chilie, ci doar după ce noi, mirenii, cântam „Cuvine-se cu adevărat” sau „Miluiește-mă, Dumnezeuule”, plus multe altele. Abia după un timp ieșea dragul Părinte, era ca un înger.

Eu mai fusesem o singură dată până în curtea mănăstirii, însă pe atunci eram întunecată tare de păcate și nu aveam răbdare pentru a intra la Părintele. Cum stăteam în fața chiliei, să fi fost ora 17.30, Părintele a ieșit și a zis: „Hai să vă binecuvânteț pe toți”. Părea că nu mai poate primi pe nimeni, s-a uitat în jur, printre noi, și-a oprit privirea la mine, pe care am simțit-o profund, și a zis: „Ei bine, măi, hai, intrați doi-trei”. După mine nu a mai intrat nimeni și, din multitudinea de gânduri, de povești și de probleme, pe care până atunci am gândit că o să i le spun, nu am putut decât să cad în genunchi, să plâng și să spun că tare îmi doresc să fiu iertată. Eu nu mă spovedisem niciodată, nu știam ce e păcatul (decât cele pe care le știam de la bunici - să nu furi, să nu înjuri, adică nu știam mare lucru). I-am spus

Părintelui (repet, era sâmbătă, când poșta nu lucrează, iar eu, de când pusesem scrisoarea la poștă, în fiecare zi controlam să văd dacă vine vreun răspuns): „Eu v-am trimis o lungă scrisoare cu problema mea, dar nu am primit răspuns”, iar el a răspuns: „Da, măi? Ai trimis și nu ai primit răspuns?” Și capul său și-l mișcă așa cum făcea de obicei, ca și cum căuta ceva prin cameră. Zice: „Ai să-l primești!”

Surpriza a fost că eu, când am ajuns acasă, m-am uitat în cutia poștală (mă uitasem și dimineța, înainte să plec) și am găsit scrisoarea cu răspunsul de la Părintele. De fapt, erau foi trase la xerox din cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur despre foarte multe lucruri. Mai mult, mi-a dat o hârtiuță pe care era scris un nume și mi-a spus: „Măi, tu trebuie numaidecât să te spovedești, du-te și caută-l pe părintele X. și spune-i că te-am trimis eu.” De aici începe viața mea, de aici pot spune că m-am întors de la moarte la viață. Mie mi-a schimbat viața pe loc. Apoi, de fiecare dată când am dus pe cineva la Părintele, am avut întotdeauna câte o trăire, iar toți cei pe care i-am adus în fața Părintelui și-au schimbat viața în bine. Eu nu am cuvinte să spun cât bine mi-a făcut mie Părintele Justin, de la simplul fapt că a decis care e părintele duhovnic potrivit sufletului meu, care a fost de la Dumnezeu trimis, prin ajutorul Părintelui Justin.

Odată mi s-a furat portofelul în care aveam o sumă măricică de bani și, când am văzut că nu mai am portofelul, am spus: „Doamne, te rog măcar să-mi găsesc actele”. În cinci minute m-a sunat un vecin (foarte ciudată întâmplarea) să îmi spună că actele mele sunt pe la piață, găsite de o agenție. Nu am plâns, nu am spus nimănui de pierdere, iar când am ajuns la Părintele mi-a întins un tenculeț de bani și mi-a zis: „Ia-i!” Și eu m-am ridicat și am spus că „Nu, Părinte, cum să-i iau?” „Ia-i, măi”, a continuat el. M-am așezat din nou și

mi-a zis: „Ei bine, atunci numără-i”. Erau 501 lei și a scris pe pomelnicul meu această sumă.

Aveam frică de întuneric și am ajuns la un sfânt maslu, erau toate chiliile pline, iar eu am întrebat în stânga, în dreapta unde pot să dorm și eu până dimineața și în orice cameră mă trimitea maica era plin și nu aveam loc. Stând afară, mă vede maica aceea și zice: „Intră, soră, acolo” – și îmi arată o cameră. Era camera cu numărul 1 de jos, în paralel cu chilia Părintelui Justin Pârvu. Intrând în cameră, am văzut că nu avea niciun geam și mai era și goală, nicio sacoșă pe pat, nimic, eram singură. De obicei, știind că nu mă costa nimic să dorm aici, la mănăstire, încerc să nu consum lumină, astfel încât imediat m-am gândit cum fac eu acum? Cum închid becul fără să am o fâșie de lumină de nicăieri? Și dintr-o dată m-am gândit: „Ce poate să ți se întâmple? Părintele este în rând cu tine”. Era pentru prima dată când am putut dormi fără o luminiță în cameră (după o poveste tragică pe care o aveam în spate). Așa mi-am învins teama de întuneric. Tot Părintele m-a ajutat.

Orice sfat dat de către Părintele a fost bun, nicio dată nu a greșit. L-am întrebat cum pot să nu o trec pe mama mea la Sfânta Liturghie (mama mea e bună, doar că nu merge la biserică și aveam mereu această tristețe în suflet) și mi-a zis: „Bine, trece-o”. Ajungând acasă, mama mea (care e foarte încăpățânată și mereu refuza să se spovedească) a venit și mi-a spus: „Vreau să mă spovedesc, spune-mi tu: la ce părinte?” A fost din nou rugăciunea Părintelui.

Cu fratele meu la fel s-a întâmplat. Atât m-am rugat să vina și el pe calea această strămtă și tot așa, la Părintele apelam. Într-o zi, a zis frățiorul meu (care mă considera nebună și bolnavă) că s-a înscris să meargă în pelerinaj la Muntele Athos. Iată minunea, că el a mers acolo și a avut anumite trăiri, cele pe care mi le-aș fi dorit să le aibă și el.

Atunci când am venit la Părintele Justin, la trecerea sa la Domnul, fiind chiar prima zi, când încă nu se auzise nimic de mâinile lui cum că ar fi calde sau că ar izvorî mir, eu, aplecându-mă spre a-i săruta mâna dreaptă, am simțit îmbrățișarea unui tată. Aveam buzele moi, ca unse cu balsam. Nu vă pot spune în cuvinte și ce miros aveau și nici ce fel de căldura aveau mâinile Părintelui. E greu să redau trăirea și ori de câte ori i-am sărutat dreapta am simțit aceeași primire.

Părintele m-a adus la viață sau mai bine spus Dumnezeu m-a adunat de pe unde eram și m-a trimis la ucenicul Său, Părintele Justin Pârvu. Părintele este un sfânt! Și eu dau slavă lui Dumnezeu că m-a primit și pe mine, păcătoasa, și că m-a binecuvântat.

(La aproximativ o lună după ce a dat mărturia de mai sus, doamna Florentina Grădinariu a revenit cu încă o întâmplare, după ce a trecut din nou pe la Petru Vodă)

Eu mă minunez mereu când mă duc la Petru Vodă, însă de data aceasta a fost o minune palpabilă, rapidă. Am fost de vineri seara (17 ianuarie 2014, n. ed.) la Petru Vodă la călugări, sus, deoarece nepoata mea urma ca sâmbătă să se cunune la maici și tot sâmbătă dimineața să vină ceilalți (nași, părinți, bunici). Fratele meu este un om cu care eu mă tot lupt să îl aduc la spovedanie, la trăirea curată pe care o vrea Dumnezeu. Este un om bun, nu are patimi lumești (țigară, desfrânare, furt, minciună sau altele) însă nu îl caută pe Dumnezeu în Casa Sa. Când era în viață, Părintele Justin îmi spunea, referitor la fratele meu: „Măi, cum este băiat bun dacă nu îl caută pe Dumnezeu? Cum crede în Dumnezeu dacă nu îl caută în Casa Sa?”

Ei bine, vineri seara m-am rugat la mormântul Părintelui, știind că a doua zi fratele meu va veni (fiind

naș) și am spus așa: „Părinte, vă rog din suflet, faceți ca fratele meu să ajungă aici, la mormânt”, precum și alte rugăciuni de mulțumire. Știam că, dacă fratele meu va călca în curtea mănăstirii, va avea loc o schimbare, știam că mângâierea Părintelui și duhul său îl va trezi.

Credeți-mă că, după ce s-a terminat slujba cununiei, sâmbătă dimineața, fără să vorbesc nimic – și nici nu aveam cum –, fratele a spus: „Nu, nu putem merge la masă (pentru că părintele care a cununat ne invitatase la masă), pentru că eu trebuie să ajung la mormântul Părintelui Justin”. Iar la mormântul Părintelui a stat mult, cred că i-a plâns sufletul. Apoi, tot drumul spre casă a vorbit despre sfințenia Părintelui Justin. Eu cred că în curând fratele meu va veni aici să se spovedească și voi vedea din nou lucrarea Părintelui, adică a lui Dumnezeu prin sfinții Săi.

Trebuie să mai spun că nepoata care s-a cununat la mănăstire, în urmă cu doi ani a venit la Părintele Justin. Ea era atee și spunea că fiecare om este dumnezeul său. Părintele a trezit-o, iar acum a făcut cununia în paraclisul din spital, aproape de chilia Părintelui. Nu cred că este întâmplător.

Giulia Chicla:

Arătarea Părintelui Justin unui grup rămas înzăpezit

Sunt din Piatra Neamț și am locuit în frumoasa perlă a Moldovei pentru 14 ani, în perioada 1988-2002, după care am emigrat în Italia. Părintele Justin Pârnu era duhovnicul meu, iar în ultimii ani îl vedeam doar când mergeam în țară. Am asistat la Sfintele Liturghii și la Sfântul Maslu în posturi și am avut ocazia să văd persoane bântuite de lucruri necurate, care nu se puteau apropia de Părintele Justin, iar el, cu marea sa sfințenie, reușea să-i liniștească. Dacă stăteau mai mult timp în deplină rugăciune, atât persoana, cât și familia se linișteau. Îl cunoșteam pe Părintele de când era la Mănăstirea Bistrița, de peste 20 de ani. M-a ajutat extraordinar de mult în momentele mele întunecate, mi-a fost un mare învățător. Simt și acum mâna sa care mă binecuvânta și privirea sa atât de pură și atotcuprinzătoare.

Era prin 1998, iarna... La Piatra Neamț am o familie de prieteni, Gelu și Lăcrămioara, care îl cunoșteau pe Părintele de mici copii. Gelu s-a îmbolnăvit la rinichi, făcea dializă și nu mai rezista. Medicii îi mai dădeau maxim un an de trăit, avea pe atunci 32 de ani. Pentru a mai trăi trebuia să facă transplant de rinichi și, în disperarea lui și a familiei sale, am mers tot Postul Mare la fiecare Sfânt Maslu de joi seara, la Mănăstirea Petru Vodă. Mi-aduc aminte acea seară de februarie, deși mersesem de foarte multe ori; Gelu conducea ca un profesionist și cunoșteam strada ca pe buzunarele noastre. Am plecat de acasă ca de obicei, pe la 8.30 seara, printre munți. Ninge și era tare frumos, trebuia să ajungem cam în două ore.

Trebuie să vă spun că după ce am trecut de încrușișarea de la viaduct, am pierdut drumul, ne-am rătăcit!

Nu am mai văzut nimic, nu ne mai aduceam aminte nimic. Se făcuse ora 23.00 și noi încă nu găsisem străduța care face la stânga, pentru a o lua pe cei 5-6 kilometri prin pădure, spre mănăstire. Nu știam ce să facem, ne-am oprit, ca să ne limpezim, ninge și mai tare, era întuneric și frig și am început să ne rugăm la Părintele, să ne arate calea. La un moment dat, de undeva de departe l-am văzut venind pe stradă, prin zăpadă, pe Părintele, care ne făcea cu mâna, zicând: „Hai, veniți că mă duc să mă îmbrac de Liturghie, mai e puțin, ne vedem după, la mine la chilie”. Eu am amuțit... Dânsul parcă ieșise chiar de pe acea străduță, iar noi eram la vreo 500 de metri mai înainte. Ne-am întors și într-adevăr așa era, aceea era străduța. Era un drum forestier de pădure, mașina noastră avea lanțuri și am mers ușor, parcă după niște urme.

În sfârșit, am ajuns la mănăstire și Părintele era îmbrăcat cu veșmintele bleu pentru Sfântul Maslu. Când ne-a văzut, a zis: „Știam că o să vă rătăciți și că o să ajungeți până la urmă, că uite ce vremi vin!” Eu am înmărmurit, pentru că abia ajunsesem, nimeni nu știa că noi ne-am rătăcit! Posteam pe atunci toate posturile de la A la Z cu sfințenie, nu puneam nimic de fruct în gură până la Paști și aveam cele mai mari probleme și ispite la tot pasul și de tot soiul, dar Părintele, cu forța și tăria sa, ne îndemna mereu la rugăciune, răbdare și smerenie, că așa îi place lui Dumnezeu.

Începe Sfântul Maslu la miezul nopții fix - era foarte punctual Părintele. Biserica era plină ca de obicei, noi eram mai în față, aproape de Părintele, iar în momentul în care a început să citească Părintele Justin Moliftele Sfântului Vasile cel Mare, un răget și o bolboroseală s-au iscat ca din senin. Undeva în apropierea Părintelui era o fată tânără de pe Valea Muntelui, nu îmi mai aduc aminte comuna, care era cuprinsă de diavol. Și a început să se strâmbe, să urle, să se zvârcolească, să dea din mâini și picioare, făcea spume la gură

(era cu părinții ei), s-a schimonosit toată la față din cât am putut să văd, că în biserică erau aprinse doar lumânările noastre. Părintele nu slujea cu lumini la miez de noapte. Au apropiat-o părinții săi pe sus de veșmântul Părintelui, dar ea nu voia să-l atingă, iar când l-a atins, a început parcă să se dezmembreze exact ca-n filme. Nu am mai văzut așa ceva, nici până atunci și nici de atunci încoace. Când a atins veșmântul Părintelui a răcnit cât putea de tare zicând: „Vai, ce mă frige, mă frige tare, luați-mă de aici, că nu mai pot!” L-a prins pe Părintele de barbă. El a prins-o de mână, a atins-o cu crucea și Evanghelia pe cap, s-a mai zvârcolit vreo cinci minute în pridvorul bisericii și apoi au scos-o pe picioarele ei. Părinții săi, afară, în curte, au frecat-o cu zăpadă, au dat-o cu aghiasma de la Părintele și au dus-o într-un dormitor, unde a dormit până a doua zi la prânz.

Astfel de cazuri, Părintele le trata cu mare îngăduință și răbdare. La sfârșitul Liturghiei am mers cu toții la Părintele în chilie pentru binecuvântare și ofrande, după care ne-am întors la Piatra Neamț. Nu voi uita niciodată privirea și blândețea Părintelui Justin din acest episod, neînfricarea sa în astfel de momente, în miez de noapte, în fața vrăjmașului.

Daniela P.:

Ajutor pentru o tânără bolnavă de icter

Mă numesc Daniela P. și sunt din Bacău, am 21 de ani. În urmă cu opt ani, la un control de rutină și niște analize de sânge, am fost diagnosticată cu anemie și un ușor icter. Nimeni, dar absolut nimeni din Bacău (mă refer la cadrele medicale) nu a fost capabil să definească acea anemie și felul ei. Nici măcar acel icter de ce natură era. Timpul trecea, boala se croniciza și doctorii ridicau din umeri. Din 2010 începusem să mă simt tot mai rău. Începeam să am probleme cu fierea, am făcut microlitiază biliară din cauza nivelului mare de bilirubină din sânge, icterul era tot mai evidențiat. Bilirubina se sedimenta și fierea nu funcționa în parametri normali.

În toamna lui 2011, când trebuia să intru în clasa a XII-a, simțeam că am ajuns la capăt cu boala, cu fiere și cu tot. Am decis să îngheț anul și să plec la Cluj pentru investigații. Am stat acolo cam o lună și jumătate. Anemia, care nu putea fi identificată aici, a fost identificată acolo, și anume: anemie hemolitică congenitală cu valori constante de 10 hemoglobină și un defect de conjugare a bilirubinei numit Sindrom Gilbert. S-a decis să înlătur fierea laparoscopic și, pentru că aceste boli sunt din naștere, nu există tratament, deci nu puteau să facă nimic mai mult decât suplimentarea cu acid folic 5 mg pe zi. M-am operat în ianuarie 2012, după o criză cumplită de fiere. Era așa cum suspectase hematologul din Cluj, bilirubina se sedimentase și funcțiile fierii erau îngreunate.

În septembrie 2012 m-am întors la școală pentru a termina clasa a XII-a și m-am transferat la profilul filologie - intensiv engleză; în anii trecuți fusesem la biologie-chimie. Am fost nevoită să iau această decizie datorită rezultatelor slabe la matematică obținute de foștii

mei colegi și a fost mult mai bine. Am început școala cu bine, fără probleme, până la începutul lui 2013, când am avut o cădere cu tot acel acid folic pe care îl luam, așa cum mi s-a prescris de la Cluj. Nu puteam să merg la școală, dormeam mereu, nu puteam mânca și până la baie amețeam. Abia reușeam să mai vorbesc și să articulez cuvintele. Nu știam ce puteam să fac și pe ce drum aș putea să apuc spre viitor. Voiam să fac medicina, trebuia să dau bacalaureatul, însă starea mea de sănătate mă doborâ. Eram condiționată de această boală. Analizele îmi ieșiseră proaste, medicul de familie mi-a dat trimitere la București, la Fundeni, însă eu am refuzat categoric. Mi-era frică să nu fiu nevoită să îngheț anul din nou și să începă alte investigații.

Întâmplarea a făcut ca într-o zi de vineri să trecă pe la mine vărul meu cu soția lui, care se duceau spre Mănăstirea Petru Vodă. Ei veneau de la București, așa că au făcut un popas aici. La îndrumarea lor, am mers la Părintele Justin Pârvu cam la o săptămână după ce au fost ei. Am ajuns acolo, eram printre primii pe listă, dar nu ne-a primit la ora stabilită, din cauză că dânsul nu se simțea foarte bine. În sfârșit, a început să primească din nou mai târziu și am intrat cu mama în chilie sa, emoționate. Așteptam să vorbească, să pună întrebări, și în tot acel timp am simțit o căldură pe coloană. Timpul parcă a zburat, mi s-a părut că am stat preț de câteva secunde. I-am dat pomelnicul și a când a văzut despre ce e vorba, că sunt bolnavă, mi-a zis: „Păi, cum vrei să faci tu medicina, bolnavă? Acolo n-ai timp nici să iei o pastilă, te îmbolnăvești mai tare. Apoi până începi să câștigi un ban, trec 30 de ani și cine te poate susține?” Abia că puteam să-i răspund și să vorbesc, știu că și-a ridicat privirea la mine și m-a privit în ochi și nu mai știam ce să zic. I-am răspuns că vreau să fac medicina după ce mă fac bine, din țară nu vreau să plec și altceva nu mă văd făcând. „Mama o să mă susțină.” Părintele Justin a spus: „Păi, și mama cât o să mai poa-

tă?” Eu am răspuns că atât cât va mai putea. Părintele Justin a continuat și a spus: „Bine, mări! Să facem medicina, atunci!” Ne-a dat binecuvântarea și când am ieșit de la dânsul m-a cuprins o stare de fericire pentru că am auzit ce voiam să aud și mă abțineam să nu plâng pe hol.

Mai târziu însă am realizat că în modul ăsta mi-a zis că mă fac bine. Bacalaureatul l-am amânat pentru sesiunea de toamnă. L-am luat fără probleme. În primăvară am decis să merg la Iași să văd și alt doctor. Am nimerit la un doctor extraordinar, dar din păcate mai mult de un control și niște analize nu îmi putea face. Am fost la ultimul control în iunie și rezultatele analizelor au fost dintre cele mai bune. Hemoglobina era aproape de normal. Nivelul de bilirubină cam la fel, însă restul analizelor foarte bune. La o săptămână de la control l-am visat pe Părintele Justin Pârvu, era multă lume, vreo patru sute și ceva de oameni. Mă gândeam, „Doamne, cum intru eu acum? Sunt atâția oameni...” Țin minte că am intrat a șaptea și i-am mulțumit pentru tot și pentru că m-a făcut bine și mi-a zis: „Vezi, mări? Ce ți-am zis eu ție?” Am fost la parastasul de 40 de zile și acum în toamnă (n. ed.: în 2013) să-i mulțumesc pentru tot. Recent am observat că se diminuează icterul, însă acest Sindrom Gilbert e mai mult o condiție decât o boală. Poate a fost nevoie de timp mai mult ca să rezolve și această problemă. Îi mulțumesc Părintelui și lui Dumnezeu în fiecare zi, că l-am cunoscut și am ajuns la el și că azi exist.

M-am rugat la Sfântul Nectarie și am simțit că parcă el m-a îndrumat spre Părintele Justin. M-au ajutat foarte mult și nu trece zi fără să le mulțumesc și să-i rog să mă ajute în continuare. Mi-a fost dat să văd, de câte ori am fost la Iași, la Institutul Oncologic, tineri mult mai bolnavi decât mine. Odată am întâlnit un tânăr, tot cu anemie hemolitică, dar era dobândită din cauza unui virus. O hemoglobină scăzută, cam 7-8. Îmi închipuiam că are leucemie sau vreo boală cumplită,

până să între soția lui în vorbă cu mine. Alta dată era un băiat de aceeași vârstă cu mine, care de patru ani suferea de cancer limfatic. Faptul că am întâlnit acești oameni mi-a dat putere să trec peste problemele mele și să-I mulțumesc lui Dumnezeu că nu sunt mai rău și că am scăpat ieftin. E clar, într-un institut oncologic nu ai să întâlnești bolnavi de gripă și cazurile sunt foarte grave, dar pentru că i-am întâlnit m-a făcut să cred că îmi pot urma visul: să fac medicină.

Și încă ceva: a fost un grup de patru persoane la Părintele Justin și când au plecat le-a zis să o ia prin Roman, să nu treacă prin Piatra Neamț. Una dintre femei, la plecare, a zis: „Ei, el îmi stabilește mie traseul? Oricum, am treabă prin Piatra Neamț”. Alta a tot insistat să meargă pe unde le-a zis Părintele. Au luat-o prin Piatra Neamț, deci n-au ținut cont de vorba Părintelui, și au făcut accident. Au murit toți trei, doar femeia care a insistat să meargă prin Roman a scăpat cu viață.

Mircea C.:

Răspunde la problemele unor oameni fără a fi întrebat

În rândurile ce urmează am să evoc anumite situații și impresii pe care le-am avut din mila lui Dumnezeu cu Părintele Justin. L-am întâlnit pe Părintele de patru-cinci ori între anii 2002 și 2006, când m-am dus la Mănăstirea de călugări de la Petru Vodă, unde era atunci, pentru a cere sfat și rugăciune pentru problemele mele de sănătate și familiale. M-a impresionat marea jertfă și milostenie atât materială (donații către credincioșii necăjiți sau preoți și călugări), cât și duhovnicească (sfaturi, cuvinte de întărire și îmbărbătare și rugăciune) pe care o făcea de dimineață până seara târziu cu sutele de pelerini și credincioși, zilnic. Am văzut de câteva ori cum sume de bani erau date unde era nevoie la credincioși, mănăstiri, biserici etc. Avea Părintele o plasă unde băga mâna și avea grijă de fiecare, cu sume consistente, după cum considera că e nevoie. Dar mai importantă era milostenia duhovnicească, pentru că fiecare își găsea alinare și rezolvare la problemele vieții.

Dragostea Părintelui pentru om mergea până la sacrificiu și, ca atare, Bunul Dumnezeu nu putea să nu răspundă la rugăciunile dânsului. În acest sens, odată, când am ajuns la mănăstire, am auzit de la cei de acolo că, din cauza epuizării, Părintele a stat în perfuzii câteva zile, iar când noi l-am văzut, după acest episod, primea iarăși oamenii. Cu toate că era foarte slăbit, ajuta pe credincioși în necazurile lor, lăsând pentru dânsul foarte puțin timp de odihnă. Altă dată l-am văzut slujind la o slujbă de sfințirea apei pentru câțiva credincioși și, pentru că nu putea sta în picioare, era ținut de doi călugări. Unul din sfaturile dânsului este acela că omul este jumătate dragoste, jumătate luptă,

jertfa pentru a păstra dragostea intactă și neatinsă de rău. Această frază era pusă în practică de Părintele, adică jertfă și dragoste pentru aproapele, spre slava lui Dumnezeu. O altă virtute sau trăsătură a personalității dânsului pe care am văzut-o era curajul. O asemenea jertfă dusă până la extrem sau aceea de a sta în închisorile comuniste nu se putea face fără curaj. Dacă la bătrânețe avea acest curaj, încât seara murea și dimineața învia, ne putem închipui cum a fost la tinerețe, când a trecut prin grele încercări atât pe front, cât și în închisorile comuniste. Aceste virtuți, ca și multe altele, arătau că Prea Sfânta Treime era sălășluită în sufletul Părintelui și îi dădea această putere de iubire și de sacrificiu.

Părintele Justin a fost un bun gospodar, organizator și priceput în ale construcțiilor. L-am văzut conducând și dirijând mănăstirea sub toate aceste aspecte. L-am prins odată discutând despre o lucrare, cu un meșeriaș în construcții, în cele mai mici detalii.

O altă trăsătura a Părintelui de care „m-am lovit” era noblețea și gingășia cu omul... Putea fi dur, dar și mângâia, avea un respect pentru om pe care îl simțea când te întâlneai cu dânsul. Respecta și nu judeca omul cu toate scăderile lui, împlinea ideea patristică: „Urăște păcatul și nu păcătosul.” Nu făcea compromisuri în materie de credință, dar înțelegea slăbiciunile noastre și împlinea cu fapta porunca: să fii aspru cu tine însuși și îngăduitor cu ceilalți. Vorbea cu fiecare la nivelul intelectual, duhovnicesc și sufleteș al acestuia. Am văzut și auzit discuții simple, dar cu miez, cât și discuții elaborate și înalte după omul pe care îl avea în față.

Părintele, pe lângă aceste virtuți firești, mai era înzestrat cu harisma străvederii. La concluzia aceasta am ajuns după o întâmplare. Am mers în perioada amintită mai sus pentru a-i cere sfat, împreună cu încă două persoane și fiecare știam ce o să întrebe celălalt, adică despre problema cu care ne confruntăm. După ce am ajuns la Părintele Justin și după ce am luat binecu-

vântare, Părintele a vorbit scurt și la subiect, răspunzând fiecăruia fără să îl întrebăm nimic. Am plecat astfel bucuroși, dând slavă lui Dumnezeu pentru faptul că duhul Său ne povățuia prin robul Lui, Justin.

O altă întâmplare care vine în sprijinul a ceea ce am scris mai sus, și anume că Părintele Justin era văzător cu duhul, este următoarea. Aveam o prietenă apropiată care avea un prieten și care dorea să știe dacă este sau nu alesul inimii ei și dacă se poate căsători cu el. L-a întrebat pe Părintele ce să facă, iar Părintele i-a zis să vadă cum sunt părinții și bunicii (a făcut referire în mod special la bunicul băiatului, iar eu cred că nu întâmplător) și apoi să ia o decizie. Prietena mea așa a făcut și după cercetări mi-a spus că bunicul băiatului fusese un mare afemeiat. Astfel, Părintele a ajutat-o să vadă corect cum va decurge relația pe viitor, spunându-i că așa cum sunt părinții și bunicii, așa vor fi și copiii. Sigur că ea a pus capăt relației și apoi, cu rugăciunile Părintelui Justin, și-a găsit perechea după aproape un an și s-a căsătorit. Astăzi sunt bine, cu copii, la casa lor.

Câte harisme a primit, doar Părintele și Dumnezeu știu, dar un lucru e cert: că oamenii vindecați trupește și sufletește, mângâiați și ajutați au fost mulți, deoarece zeci de ani, cu sutele, zilnic, au bătut la ușa dânsului. Cred cu tărie că Părintele ne va ajuta și de acum încolo cu și mai mare putere, pentru că ne veghează din lumea de dincolo, pe noi și pe tot neamul românesc, pentru care și-a pus viața asemenea Domnului Hristos pentru oile sale. O bună prietenă a Părintelui spunea frumos că Părintele Justin este Părintele românilor. Așa și este, ca un părinte, pentru că ne-a îndrumat, mângâiat și povățuit pe foarte mulți, purtând poverile noastre în sufletul și rugăciunile dânsului, la Tronul Sfintei Treimi. Slavă lui Dumnezeu pentru toate și pentru că ne-a dăruit sfinți contemporani cu noi, pentru a avea modele și pentru a ne întări în credință în aceste vremuri tulburi. Să avem parte de rugăciunile Sfinției Sale spre mântuire. AMIN!

Daniela Perju:

Încă un ajutor în nașterea de prunci

Cea mai bună mărturie în familia noastră este cel de-al patrulea copil – Justin. E un copil dăruit de Părintele Justin Pârvu, noi așa considerăm. E o întâmplare pe care noi n-am putea să o uităm niciodată. Aveam trei copii, iar după 10 ani am fost la Părintele Justin într-o excursie. Părintele avusese un accident la un picior și mergea cu însoțitor. Lumea se îmbulzea să primească binecuvântare în spatele chiliei. Un preot a strigat cât a putut el: „Măi, femei, vă e drag de Părintele Justin?” Lumea a strigat în cor că da, așa am strigat și eu, din tot sufletul meu, iar atunci părintele acela a zis: „Dacă vă este drag Părintele Justin, faceți copii și îi creșteți întocmai ca el și veți fi mulțumite, că s-a săturat lumea de avorturi și de păcatele voastre!” S-a făcut liniște și murmure de regrete. „Doamne, iartă-ne”, se auzea din mulțime... Pe mine m-a trecut un fior, parcă aș fi fost curentată din vârful unghiei de la picior până în vârful capului. Așa ceva nu mai simțisem în viața mea și apoi m-a podidit plânsul... Un plâns cu suspine și regrete pentru păcatele făcute, nu mai aveam control asupra mea și a lacrimilor.

În sfârșit, am ajuns în fața Părintelui Justin, care m-a miruit pe frunte și pe mâini, mi-a primit pomelnicul ce-l aveam strâns în mână, dar din plâns nu mă puteam opri nicicum. Atât de înghesuită eram, că nu puteam să mă mișc din dreapta Părintelui. Atunci am strigat la Părintele, printre suspine: „Părinte, miruiți-mi mâinile, să-mi pot crește copilașii!” El m-a auzit și s-a întors către mine, m-a privit cu ochii lui senini, de un albastru ca cerul, încât am simțit în momentul acela că mi-a văzut toată durerea și neputința de om rătăcit în necazurile vremii. Atunci m-a miruit din nou și a spus:

„Hai, măi, că ai să fii vrednică și tu”, iar apoi a zâmbit. M-am retras încet într-un colț, încercând din răspuțeri să-mi revin. Așa m-a găsit o femeie din satul meu, spunându-mi că mă căutau și ceilalți pelerini, ca să plecăm acasă. În sfârșit, timpul a trecut și am ajuns în luna iulie; veneam de la o nuntă și, pe neașteptate, am simțit pe partea dreaptă același curent pe care l-am simțit atunci la mănăstire. I-am spus soțului meu și am decis ca a doua zi să merg la medic. A doua zi am avut un șoc: eram însărcinată în 16 săptămâni și patru zile. Curentul acela simțit cu o zi înainte era că... mișcase copilul. Atunci am strigat plângând: „Cum se poate așa ceva, căci nu mi-a fost rău niciodată, totul a fost în regulă, nu am simțit nimic care să-mi dea de bănuț că sunt însărcinată”. Îmi puneam foarte multe întrebări la care nu găseam efectiv niciun răspuns. Aveam patruzeci de ani, trei copii și o diferență de vârstă de zece ani de când o născusem pe Ioana, ultimul copil.

De la clinică am intrat în biserică și mi-am cumpărat o carte roșie a Sfântului Nectarie, despre care mărturisesc că nu auzisem. Am ajuns acasă și am căzut în genunchi, rugându-mă pentru liniștea și sănătatea mea și a micuțului. Atunci am început să citesc cartea pe care am cumpărat-o – l-am descoperit pe Sfântul Nectarie. Am început să citesc zilnic acatistul sfântului, nădăjduind că totul va fi bine. Timpul trecea, nu îmi era rău deloc, doctorul mi-a programat ziua când trebuia să mă internez, iar aici s-a întâmplat din nou o minune. Masa era pregătită pentru naștere, doctorul a venit și m-a încurajat, dar eu am spus că vreau să fac un ecograf înainte de a mă urca pe masă, să fim siguri cum se află micuțul. Doctorul a fost de acord, menționez că nu aveam niciun fel de durere. La ecograf a ieșit că inima micuțului nu avea bătăile suficiente și nu avea puterea să vină singur pe lume. Doctorul a luat o decizie urgentă: să fiu pregătită pentru cezariană. Totul s-a petrecut foarte repede, am născut un băiețel de toată frumuse-

țea, numai că la naștere a primit nota 7 și l-au ținut cinci zile în incubator.

Doamne, ce lacrimi mai erau în familia mea. Dar Dumnezeu este mare și totul a fost bine. I-am pus numele Justin-Constantin-Nectarie și naș de botez a fost părintele nostru din sat. Când Justin a împlinit doi ani, l-am dus la Părintele Justin să-l binecuvânteze. Când maica a deschis ușa să intrăm la el, noi am spus bine v-am găsit, părinte, copilul Justin Perju a venit să ia binecuvântare de la Părintele Justin Pârvu. Părintele s-a ridicat din fotoliul lui și l-a luat în brațe, a spus atunci o vorbă pe care eu, ca mamă, nu o voi uita niciodată și nu pot să spun decât atunci când se va împlini. Cât am stat la dânsul, noi parcă nu contam că eram acolo, Părintele se juca cu Justin și-l mângâia și îl săruta pe creștet. Justin stătea liniștit și se uita îndelung la dânsul. Așa a fost întâlnirea lor, apoi când a murit Părintele ne-a învrednicit Dumnezeu și am ajuns la el de ne-am luat rămas bun, bineînțeles și cu Justin.

Părintele Justin Pârvu a fost și va rămâne în sufletele noastre mereu. În casa noastră, candela arde de patru ani neîntrerupt, zi și noapte, iar de anul acesta am adăugat lângă icoane și fotografia Părintelui Justin. Veșnica pomenire!

N. P.:

„Mi s-a întâmplat de multe ori să îmi citească gândurile”

Am plecat de acasă când aveam 15 ani, mă apuca-se dorul de mănăstire, deși nu știam ce-i aia. Fratele meu a stat la Mănăstirea Petru Vodă din 1998 până prin 2003 și, chipurile, am mers la el atunci, dar de fapt voiam și eu să rămân. Fiind mică, Părintele Justin nu prea a vrut să se încurce, dar m-a lăsat să stau de Paști, că asta se întâmpla în Săptămâna Mare și mi-a zis să sun acasă și să zic că nu merg autobuzele de Paști. Am stat zece zile, după care m-a trimis acasă, dar nu înainte de a mă spovedi (pentru prima dată).

Peste câteva luni am revenit și am rămas aproape doi ani acolo, pe când era la început mănăstirea de la Paltin. Acolo am învățat să împletesc și metanii. Părintele era un om deosebit, ce să mai zic, n-am cuvinte, pentru mine era primul om sfânt întâlnit și cam ultimul... Îmi amintesc cum era la slujbe, numai nu plângea. Citea exorcizări în fiecare joi, la Maslu, și se temeau demonizații când îl vedeau ieșind din altar. Toată lumea îl stima și îl respecta. Când apărea în biserică se răspândea harul în jurul lui și nu putea să nu te apuce plânsul și pocăința numai când se uita la tine. Avea o privire așa pătrunzătoare încât trecea prin tine. Vedeau mereu parcă sufletul tău, îți zicea ce e cu tine înainte să deschizi gura.

Mi s-a întâmplat de multe ori să îmi citească gândurile. Închisoarea te schimbă total și te face să vezi altfel lucrurile, să înțelegi mai bine oamenii, să-i iubești și să îi respecti așa cum sunt. Așa a dobândit Părintele acest dar, iubind necondiționat și respectând pe toată lumea, văzând în fiecare om pe cineva trimis de Dumnezeu, special ca să te învețe ceva. Părintele avea pute-

rea să intre în sufletul tău și să vadă ce nu e în regulă acolo și nu dădea greș, simțea. Ajungi să „simți” acestea după ce ți-ai dat seama cine ești și ce misiune ai pe pământ. Și eu cred că misiunea lui a fost să le deschidă ochii oamenilor, chiar și așa, într-un târziu.

Mi-a mai zis, așa, într-o doară, că dacă ai apucat să mergi pe un drum, să te ții de el. Unul din sfaturi a mai fost să nu încerc să schimb pe nimeni – asta probabil văzuse la mine, că eram foarte enervată din cauza celor din jurul meu, care nu erau ca mine. Voiam ca toată lumea să facă totul exact ca la carte, aveam niște fixuri, și m-a făcut să înțeleg, deși aveam vreo 16-17 ani, că oamenii sunt diferiți și că fiecare are destinul (Crucea) lui, pe care trebuie să și-l împlinească așa cum se pricepe. Acolo, adică în preajma lui, am învățat să-mi văd întotdeauna de treaba mea și să nu mă intereseze ce lucru (bun sau rău) face cel de lângă mine (aproapele). Și am mai învățat să-mi stăpânesc mintea, să o păstrez curată pentru ca Dumnezeu să aibă loc în ea, chiar așa s-a exprimat: „Cum vrei ca Dumnezeu să aibă loc în mintea ta și în inima ta, dacă frăția ta bagi acolo toate necurățiile?” Acuma îmi amintesc și râd, dar atunci mă rușinam, intram în pământ când îmi spunea câte-o vorbă din asta.

La început, adică în anii în care am stat eu acolo, nu veneau sute de oameni la el, veneau câte 7-8-10 persoane zilnic, dar după un timp s-a răspândit vestea că există un duhovnic în Neamț care îți spune tot ce e cu tine. Și a început lumea să vină buluc, de prin 2002-2003. Desigur, atunci nu mai avea sărăcuțul timp de odihnă, dar ce e interesant e că nu refuza pe nimeni. Pe unele persoane le asculta înainte să le vină rândul (probabil știa el de ce), iar pe altele le lăsa să aștepte două, trei zile. La fel, știa el de ce.

Întotdeauna te făcea să îți zdrobești inima singur, el nu-ți spunea decât câteva cuvinte. Dacă erai om simțitor, te apuca plânsul, dacă erai nesimțit, degeaba ve-

neai și stăteai la coadă. Mai am o vorbă de la Părintele pe care o păstrez și acum cu sfințenie: să nu fac rău celui ce mi-a făcut rău, să-l las pe Dumnezeu să lucreze, că El întotdeauna va fi drept.

Irina Bazon:

„Aveam sentimentul viu că mă aflu în prezența unui sfânt”

De Anul Nou 2013 am mers împreună cu o prietenă într-un pelerinaj la mănăstirile din Moldova și am participat la slujba de Anul Nou la Mănăstirea Petru Vodă. A doua zi (1 ianuarie 2013) am avut marea bucurie să ne întâlnim cu Părintele Justin, care ne-a primit în chilia sa. În preajma Părintelui am simțit o stare de liniște, de bine și de pace, care imediat mi-a umplut sufletul. Dacă înainte de a intra în chilia lui eram frământată de gânduri legate de ce anume urma să îi spun, de întrebările pe care voiam să i le pun din dorința de a-mi oferi o îndrumare în problemele mele, odată ce m-am aflat în fața Părintelui, toate aceste frământări și întrebări dispăruseră cu totul și îmi era de ajuns doar să îl privesc, lăsându-mă inundată de liniștea și blândețea pe care le iradiau prezența sa. Aveam sentimentul viu că mă aflu în prezența unui sfânt.

În cele din urmă, amintindu-ne de ceea ce doream să îl întrebăm, i-am vorbit despre intenția noastră de a înființa o revistă creștină, care să facă educație creștină în special tinerilor și să aducă valorile creștine și naționale mai mult în viața socială și i-am cerut sfatul. El ne-a răspuns că avem nevoie de „oameni serioși, buni în profesia lor, teologi, medici, profesori... Astăzi românii cred că se pricep la orice și nu este așa. Toată lumea crede că știe de toate, dar, când ai o treabă de făcut, o sobă, un perete de reparat, nu găsești un meseriaș serios”.

Părintele ne-a insuflat conștiința că, pentru a contracara răul din societate provocat de tendințele anti-creștine, e bine să ne apucăm de ceea ce ne-am propus, cu seriozitate, înțelepciune și perseverență, fiindcă oda-

tă început un lucru bun, nu trebuie abandonată munca („românul nostru are un talent, greu se mai apucă de un lucru și, după ce s-a apucat, îndată îl lasă”). Mai ales în vremurile grele pe care le traversează țara noastră, e o greșală să așteptăm „totul de la stat” sau să așteptăm mereu ajutorul de la alții, ci trebuie să punem noi umărul să facem ceva, atât cât ne stă în putință, pentru a ne pune în slujba aproapelui nostru și a neamului.

Prietena mea, Cristina, care și-a dat doctoratul în matematică în America, a luat decizia să se întoarcă în România, din dorința de a nu-și părăsi țara și de a face ceva pentru ea. Dar, întrucât părintele ei duhovnic din America o sfătuisese să rămână acolo, unde românii pot avea un rol benefic (și anume, de a aduce Ortodoxia acolo), Cristina i-a mărturisit Părintelui că în sufletul ei a rămas o ezitare și l-a întrebat dacă a luat decizia bună. Părintele i-a zis: „Măi, trebuie să mergi acolo unde îți este mai greu!”

El ne-a sugerat că în România lupta pentru apărarea Ortodoxiei și a valorilor neamului este mult mai grea, iar datoria românilor este să rămână aici. Părintele ne-a inspirat însă încredere și putere sufletească și gândul că putem birui răul din țară doar prin puterea credinței și a faptei. Ne-a mai spus că „nu contează atât de mult diplomele, contează ce știi să faci. Și trebuie să știi și să poți învăța ușor cât mai multe. Când am ajuns în mină²⁴ ne-au arătat în jumătate de oră cum se forează și cum se pune dinamită și apoi ne-au dat drumul în mină. Am intrat să lucrăm imediat, fără multe explicații”.

I-am mai cerut părerea Părintelui referitor la protestele din Bârlad, care avuseseră loc recent împotriva explorării și a exploatării gazelor de șist, iar el ne-a răspuns: „E bine că s-a ieșit în stradă în număr mare și că

²⁴ Părintele se referea la munca forțată din mina de la Baia Sprie, unde a fost transferat din septembrie 1950 și unde a pătimit până în martie 1954 (n.ed.).

s-au implicat preoții, dar nu este suficient. Cei care vor exploatarea vor continua demersurile”. De aceea, românii trebuie să fie mai fermi și să lupte, cu dârzenie și dreaptă socotință, până la capăt. Fiindcă „nu trebuie să fii politicoș când ești atacat. Românii au un defect, sunt prea politicoși cu cine nu trebuie și prea receptivi la tot ce vine din exterior, crezând că e bun, că e civilizație. Civilizația e imitație. Unul vede că și-a făcut altul casă cu etaj, face și el, cu încă o cameră. Unul văruiește cu un anumit var, se iau și alții după el”.

Am primit binecuvântarea pentru călătorie și, chiar când am dat să ieșim din chilie, Părintele a mai zis, adresându-i-se Cristinei: „Și să faci școala aceea”. Într-adevăr, Cristina avea în plan înființarea unei școli ortodoxe în Bârlad, orașul ei natal, însă nu îi spusese despre aceasta nimic Părintelui. Auzisem despre Părintele că este văzător cu duhul, dar nu ne-am gândit că vom avea cinstea de a asista la această dovadă a darului său, iar prin aceasta am simțit și mai viu harul marelui duhovnic, care se pogorâse și peste sufletele noastre. Am plecat radiind de bucuria acestei întâlniri unice, cu sufletele revigorate, mângâiate și pline de încredințarea dragostei sale părintești, pe care o revărsa asupra fiecărui suflet, și a sprijinului lui Dumnezeu pe care, prin Părintele Justin, simțeam că îl avem asupra noastră.

„Așa m-am simțit și eu la sfârșit, că se pot face atâtea când ai sprijinul lui Dumnezeu, prin intermediul părintelui. Și școala s-a concretizat deja, sub forma Centrului educațional creștin-ortodox «Cetatea Sfântului Voievod Ștefan cel Mare», la care participă ca voluntari preoți și profesori, într-un program de meditații gratuite adresate copiilor care au nevoie de ajutor²⁵.

²⁵

<http://www.doxologia.ro/actualitate/episcopia-husilor/binecuvan>

Centrul s-a deschis cu binecuvântarea PS Corneliu, episcopul Hușilor. Avem în plan un proiect mai mare, dar probabil că se va materializa încetul cu încetul, dacă ne străduim și arătăm că vrem într-adevăr să îl înfăptuim. Ne-a dat aripi părintele Justin”.

(Cristina Cânepă)

Alexandra:

„Lângă el, cuvintele erau de prisos”

Iar după multă vreme i-a zis avva Antonie lui: „Iată, atâta vreme ai de când vii aici și nimic nu mă întrebi! Și răspunzând fratele, i-a zis: «Destul îmi este numai să te văd, părinte»”. (Patericul egiptean)

Să scriu despre întâlnirile cu părintele Justin e greu. E greu, deoarece cuvintele nu pot cuprinde ceea ce mi-a fost dat să trăiesc lângă el. În plus, nici nu stăpânesc eu prea bine arta aceasta a scrisului. Mereu am avut impresia că, atunci când am încercat să descriu ceva în cuvinte, i-am știrbit farmecul, i-am distrus taina. Mereu am fost dintre acele persoane care trăiesc mai mult în interior decât în exterior. De aceea, e greu. Totuși, de multe ori m-am gândit că au fost momente prea frumoase pentru a nu fi împărtășite.

Aparent, ceea ce am eu de povestit nu e mare lucru. S-ar putea găsi persoane care să îmi reproșeze că nu s-a întâmplat nimic. Să puneți asta pe seama incapacității mele de a scrie, pentru că acolo s-a întâmplat totul. Pentru mine a fost totul.

Toți avem momente în care sufletul ne doare... e durerea aceea pe care nici măcar nu o poți descrie, iar dacă încerci, îți dai seama că nu ai reușit să exprimi aproape nimic din ceea ce simți. Durerea aceea care, deși fără glas, urlă în sufletul tău și îți răpește pacea. Durerea aceea care, orice ai face, nu dispăre. Rămâne acolo și e infinită. Toți avem momente în care ne găsim într-o stare de confuzie, momente în care căutăm ceva, fără a ști exact ce, momente în care nu înțelegem ce se întâmplă cu noi și de ce, momente în care viața noastră e haos și nu știm nici cum am ajuns aici, nici cum să ieșim.

Cu toate acestea atârnându-mi greu în suflet, am ajuns în fața părintelui Justin. Era acolo atâta pace, atâta liniște, atâta dragoste! În prezența părintelui Justin, totul, absolut totul, căpăta sens. Acolo am găsit prezența ce dădea sens. Nu argumente, nu discursuri – PREZENȚĂ!

Niciodată nu mai trăisem momente asemănătoare. Momente în care ochii și sufletul ți se deschid. În care îți dai seama cine ești, ce rost au avut toate de până atunci și ce vei face de atunci înainte... Îți dai seama de asta singur, tu în sufletul tău, doar stând acolo. Fără măcar să fi spus ce gânduri te bântuie, ce neliniști, ce nemulțumiri, ce căutări. Intram în chilia lui și simțeam că nu mai vreau să plec. Ieșeam de fiecare dată aproape plângând, dându-mi seama că nu meritam să mă aflu acolo. Eu, lângă un om ca părintele Justin. Cu fiecare clipă alături de el, îmi doream să schimb ceva la mine, îmi doream să fac ceva pentru a fi meritat să pătrund în această lume a lui. Îmi doream să fiu alt om...

Am mers doar de câteva ori la părintele Justin, deoarece l-am cunoscut abia în vara anului 2012. De fiecare dată am mers cu mai mulți prieteni; intram cu toții la el, iar părintele ne vorbea. Era extraordinar!

Dintre toate întâlnirile cu părintele, una a fost mai deosebită pentru mine... la începutul anului 2013. Ca de obicei, am intrat toți în chilie. La sfârșit, am mers să luăm binecuvântare fiecare, iar eu am rămas ultima. Nu știam cum să prelungesc momentul. Nu aș fi vrut să se termine niciodată, deoarece acolo îmi găseam liniștea. Nu spuneam nimic, doar îl priveam pe părinte. Întrebări precum: „Eu ce fac? Eu cum mă descurc? Eu încotro mă îndrept?” - îmi stăteau pe buze. Voiam un sfat, o îndrumare... ceva, orice. Dar nu puteam rosti nimic. Părintele, în momentul acela, mi-a luat mâinile într-ale sale și le-a strâns. Nu mi-a spus nimic, doar a făcut acest gest, iar eu m-am simțit ca și când asta aș fi acceptat întreaga viață.

A fost o încurajare. Pentru anul care urma. Pentru viața care urmează. Fără el. Fără să mai merg la Petru Vodă să îmi găsesc speranța și liniștea în părintele Justin, care ne aștepta mereu acolo. Fără vocea lui blândă, care alina orice durere. Fără lumina acelor ochi care îți priveau drept în suflet. Nu aveți idee ce a însemnat gestul acesta pentru mine. Prin gestul acesta mi-a dat o fărâșă din pacea inimii lui, din nădejdea lui, din dragostea lui, pe care le voi purta mereu cu mine. Mereu! M-a asigurat că va fi bine; mereu mă gândesc la acel gest. Mereu când mă simt pierdută și nu mai știu încotro să apuc. Mi-a arătat că va fi cu mine și că nu mă va părăsi niciodată. Și știți ce a fost cel mai frumos la povestea asta? Că a fost un moment, câteva secunde. Dar momentul lângă părintele Justin părea o eternitate. Timpul nu mai exista. Într-un singur moment te încercui o mulțime de stări și sentimente, dar mai presus de toate, inima ți se umplea de atâta iubire, că nu înțelegeai cum poate încăpea acolo și cum vei putea tu să o oferi mai departe tuturor...

Am ieșit din chilia părintelui cu putere să înfrunt întreaga lume. Orice vine. Pentru că știu că părintele Justin m-a încredințat că va fi bine. Nu am vorbit niciodată cu el. Niciodată nu i-am spus nimic. Dar poate că nici nu a fost nevoie de cuvinte... lângă el cuvintele erau de prisos. De atunci, părintele a fost cu mine. De atunci, e cu mine mereu. Simt că uneori mă ia de mână, întocmai ca atunci, și mă poartă prin viață, pe cărări pe care nu credeam că voi ajunge vreodată. Îmi deschide uși, îmi trimite oameni minunați în momentele în care am cea mai mare nevoie (am întâlnit oameni extraordinari, cum nu credeam să existe, iar cele mai multe dintre aceste întâlniri se leagă cumva de părintele Justin), îmi descoperă puteri pe care nu știam că le am. Mă ajută mereu.

Ștefan din București:

**„Când aveai nevoie de ceva,
el tot timpul se ruga lui Dumnezeu”**

Eu l-am cunoscut pe Părintele Justin Pârvu acum aproape zece ani, nu aveam mult de muncă pe atunci, nu aveam mulți clienți și nu exersam profesia pe care o fac acum. Am ajuns la sfinția sa fiindcă doream să mă ajute cu două lucruri: primul, să îl ajut să se mântuiască pe tatăl meu decedat și al doilea, să supraviețuiesc din punct de vedere financiar. Am decis să rămân să muncesc la mănăstire, neavând bani pentru pomenirea tatălui meu. Părintele a acceptat și am stat cam trei luni la dânsul. Am decis să rămân la mănăstirea de maici, că ele mi se păreau neajutorate.

Într-una din zilele în care am ajuns la Părintele pentru a-i cere un sfat, îmi era foame, dar am preferat să merg la dânsul decât să fac un ocol la bucătărie. După ce am stat de vorbă cu el, mi-a dat un borcan de gem și o pâine albă. Mi le-a pus într-o traistă și am plecat la bucătărie. Mă întrebam de ce a ținut el așa de tare să-mi dea borcanul acela și de ce o pâine, deoarece era foarte multă pâine la brutăria mănăstirii. Am ajuns la bucătăria de la maici și, surpriză, era închisă. Tare bine mi-a prins borcanelul de gem și pâinea aceea!

După trei luni, am decis să plec să cer binecuvântare de la Părintele Justin și el a ținut să-mi dea bănuți de drum, dar eu am refuzat categoric. El a insistat și i-am spus să pună în plic, iar ceea ce îmi dă o voi lua ca ascultare. Așa a și făcut. A pus prima dată în plic și se uita la mine, apoi, cu o privire nemulțumită, mi-a mai pus în plic și a doua oară. Când am ajuns în București dădusem o parte din bani unui om care m-a adus cu mașina până aici. A doua zi am scos un plic din cutia poștală. Era factura de la curent. Exact cât aveam în

plic, exact atât era și suma de bani care rămăsese, adică atât cât era factura, atât rămăsese și în plicul de la Părintele Justin.

Am mai mers apoi la dânsul să îi cer sfat într-o problemă destul de gravă, iar el a spus că se va rezolva și așa a fost. Când am fost la Părintele pentru a-mi găsi un loc de muncă, el mi-a spus să fac meseria pe care o am acum și, când am ajuns în București, au sunat clienții după mine.

Uite așa era Părintele Justin, când aveai nevoie de ceva, el tot timpul se ruga lui Dumnezeu și mă ajuta mereu pe parcurs.

Daniel Ștefan:

„Puterea interioară a Părintelui”

Sunt din Baia Mare. L-am întâlnit pe Părintele Justin Pârveu în anul 2011. Eram într-un pelerinaj în Moldova și ne-am oprit și la Mănăstirea Petru Vodă. Părintele era jos la schitul de maici. Am mers acolo și am așteptat; Părintele se odihnea când am ajuns noi și nu știam dacă ne va putea primi sau nu.

Am așteptat trei ore până să aflăm dacă Părintele ne va primi sau nu pentru binecuvântare și pentru sfat. A fost unul din cele mai emoționante momente din viața mea, emoții pe care le trăiești doar în așteptarea unei întâlniri cu sfințenia și în prezența sfințeniei. Sunt trăiri greu de descris în cuvinte, cele pe care le-am trăit în prezența Părintelui, dar m-au marcat pentru tot restul vieții. M-au impresionat iubirea, harul, dar și determinarea și puterea interioară a Părintelui. A avut pentru fiecare dintre noi un cuvânt bun de mângâiere și de încurajare și toți am plecat de lângă el mai curați și mai încrezători.

Am fost tare fericită că am primit binecuvântare de la Părintele și am simțit atunci că va fi singura pe care o primesc atâta timp cât Părintele va mai fi printre noi, fizic...

Anul trecut (în 2013, n. ed.), în decembrie, am avut bucuria să ajung și la mormântul Părintelui. Am stat o jumătate de oră lângă mormânt și în tot acest timp am plâns fără să mă pot opri; erau iubirea și harul lui pe care le-a revărsat asupra mea în prezența cărora lacrimile nu s-au mai putut opri. Simțeam cum mă încurajează, mă întărește și mă mângâie...

M-am întors acasă copleșită de sfințenia pe care am simțit-o la mormântul Părintelui și cu mult mai multă încredere, credință, bucurie și multă, multă iubire.

Știu sigur că avem încă un sfânt în cer care ne veghează, ne mângâie și ne întărește...

Mulțumesc, Părinte drag, mă iartă și mă binecuvântează!

Alte mărturii despre minunile Părintelui Justin

Părintele avea darul înainte-vederii. Cunoștea fapte din trecutul unei persoane (de exemplu, al meu) fără să-i fi povestit, cunoștea persoane chiar după nume, fără să le fi văzut, și vorbea despre viitorul apropiat fără să smintească pe cineva. Au fost spovedanii și de aceea îmi este greu să vorbesc concret despre aceste minuni, uneori imperceptibile pentru persoanele care nu erau atente când vorbea. Știa cine îi bate la ușa chiliei, fără să vadă. Stătea cu capul în jos, avea ochii închiși și, deodată, exclamă: „Ați reușit să ajungeți și voi!”, fără să le vadă. Asta s-a întâmplat cu rudele mele, care erau plecate din țară și care nu trecuseră pe la el de câțiva ani buni.

Știa ce gânduri ai în momentul întâlnirii cu el și, fără să realizezi, îți răspundea la gânduri. Poate vă spun lucruri banale ori relatate și de alții, însă pentru mine au mare însemnătate.

(Ioana P. din Neamț)

Când am participat la priveghiul Părintelui, mâna lui cea sfântă am simțit-o mirosind a mir și am avut impresia că am sărutat mâna unui om viu. Asta am simțit eu personal.

(I. Coteanu)

Eu am fost la Părintele Justin în vara anului 2012 cu un prieten, cu gândul de a intra în mănăstire, pentru că nu îmi găseam liniștea sufletească. Prima întâlnire cu dânsul a fost după ce am așteptat opt ore la ușa sa, fiind multă lume, nu o pot uita niciodată. O mireasmă dumnezeiască m-a cuprins în camera Părintelui și am izbucnit în plâns la vederea lui. Părintele m-a primit în

mănăstire cu bucurie, neștiind planul ce îl avea cu mine, pentru că din prima clipă de când m-a văzut a știut de ce avea nevoie sufletul meu.

Pentru că Părintele vorbea cu mine cu o precizie chirurgicală incredibilă, a operat pe sufletul meu în așa fel încât îmi vine să plâng acum, când mă gândesc. Mi-a schimbat viața acest sfânt al lui Dumnezeu. Și așa am descoperit că locul meu nu este în mănăstire, însă am descoperit că locul Părintelui Justin se afla pe vecie în inima mea. Am păstrat legătura cu dânsul și la un interval de jumătate de an am cunoscut-o pe actuala mea soție, cu care am acum o fetiță minunată. Îi mulțumesc din suflet Părintelui Justin că a găsit pentru mine un rost pe pământ și nu este puțin lucru să îți fie salvat sufletul!

(Floris Cucu)

Dumnezeu l-a auzit pe Părintele Justin că are nevoie să urce turla pe biserică, dar că nimeni nu putuse să o ridice, fiind foarte înaltă. Soțul meu, inginer constructor, avea lucrări în zonă și a mers cu macaragiul său și cu macaraua, bineînțeles, și au făcut ceva exhibiții acolo, că se ridicase macaraua ținându-se numai pe două picioare, ca să așeze turla, dar Dumnezeu i-a ajutat și au așezat-o, ca să bucure sufletul sfânt al Părintelui. În februarie 2013, am fost la Părintele împreună cu soțul meu și cu fiul nostru, iar în iunie, Părintele a plecat la Domnul. De atunci, soțul meu îl cheamă în ajutor pe Părintele Justin și îndată îl și primește și mult se bucură că Părintele mijlocește pentru sufletul lui. Slavă lui Dumnezeu întru sfinții Săi!

(Manuela Alexandrescu)

Pentru mine, întâlnirea cu Părintele Justin a fost cel mai important moment din viața mea. Am avut impresia că am stat de vorbă cu Hristos. Părintele Justin îl

trăia pe Mântuitorul în mod absolut, nu mai trăia Părintele, ci Mântuitorul trăia în Părintele, așa cum spune și Sfântul Apostol Pavel.

Am vrut să mă spovedesc la Părintele Justin, dar Părintele a spus că trebuie să mă spovedescă un „doctor în teologie”, pentru că eram student la teologie și m-a încredințat Părintelui Spiridon, ucenicul său, care viețuiește tot la Petru-Vodă.

Părintele Justin este un mare sfânt al neamului românesc, dacă nu chiar cel mai mare sfânt al neamului românesc. Simpla existență a Părintelui Justin este o minune colosală pentru neamul românesc.

Am ajuns la Petru-Vodă în ziua înmormântării Părintelui, la 4.30 dimineața și am mers să cinstesc trupul adormit al Părintelui. Avea mâinile calde și moi la patru zile de la moarte, exact așa cum le are un om viu. Nu am nicio îndoială că peste ani, când vor face deshumarea, îi vor găsi trupul nestrucic. Părintele Justin este un munte de trăire și demnitate ortodoxă. La Judecata de Apoi, Părintele Justin va fi cel mai mare mijlocitor pentru neamul românesc înaintea Mântuitorului Hristos.

(George Busuioc)

În 17 martie 2013 am fost cu o fată la Părintele Justin, i-am lăsat un bilet cu numele noastre și bani pentru rugăciune. În bilet scria că dorim să ne căsătorim, dar fata nu a știut. Acum suntem căsătoriți.

Cineva a venit la Părintele și i-a spus că banii pe care îi mai avea nu erau suficienți pentru tren, fără să spună până unde mergea. Părintele i-a pus în mână exact suma de care avea nevoie pentru biletul de tren. Oricum, era în jur de 100 de lei.

(Laur Crețu)

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu, în anul 2008 am ajuns și eu la Părintele Justin Pârvu. Bineînțeles că era rânduială acolo, deci am scris într-un caiet numele, urmând să așteptăm. Eram numărul 37, destul de mult, în sensul că aveam fetiță mică de șase luni. Am decis să rămân să aștept cât doarme fetița, în jur de două ore a durat totul. Am stat acolo pe băncuță, la ușa Părintelui, iar în acest timp nu a intrat și nu a ieșit nimeni. Deodată se deschide ușa și-l văd pe Părintele care iese spunând: „Am aici afară un îngerăș care mă așteaptă”. Atunci s-a trezit și fetița, care a început să zâmbească la Părintele. Bineînțeles că ne-a binecuvântat și nu pot descrie în cuvinte ce a însemnat pentru mine. Fetița mea și astăzi simte ceva deosebit pentru Părintele, urmărește cu sufletul la gură filmulețele și articolele cu Părintele.

(Elena Maria)

În iarna anului 2007 am fost cu soția în pelerinaj și am trecut și pe la Mănăstirea Petru Vodă. Părintele Justin ne-a binecuvântat, am și cântat în doi cu soția, afară înaintea chiliei (pe neașteptate). I-a spus cineva Părintelui Justin că suntem din Basarabia și așa am ajuns să cântăm... Noi nu am avut ocazia să-i spunem direct Părintelui Justin că nu reușim să avem copii. Am scris asta o hârtie și am pus-o în racla cu moaștele sfinților de la Aiud. După patruzeci de zile am aflat că vom avea un copil! Slavă Domnului!

(Dumitru Burlacu)

L-am cunoscut pe Părintele Justin în 2003, când am fost împreună cu soțul meu la Petru Vodă, încă dinaintea căsătoriei. A fost un sfânt încă din timpul vieții. Eram în pelerinaj în cea de-a doua zi de când ne părăsise. Mă așezasem pe banca din fața chiliei și așa fi avut

atâta nevoie de sfatul lui, fiindcă duceam cu mine un necaz. Lângă mine s-a așezat o mămică cu o fetiță mică, Elena, și, fără să o întreb nimic, a început să vorbească. Am început să înțeleg cum Părintele îmi vorbea prin glasul acelei femei. Am găsit puterea să iert, să cer iertare și să trec peste acel necaz, care părea fără rezolvare.

O altă întâmplare a fost acum câțiva ani, când rămăsesem fără muncă atât eu, cât și soțul meu. Era în preajma sărbătorilor și nu aveam nici ce pune pe masă. Am trimis prin mama un pomelnic, fiindcă mergea la Părintele Justin, aveam toată nădejdea că voi reuși să trec cumva peste iarna grea. Părintele i-a spus mamei că va fi totul bine. La câteva zile am câștigat un concurs și am cunoscut câteva prietene minunate, care m-au ajutat enorm. Am trecut peste acea iarnă și alte câteva tot fără muncă, dar ascultând vorbele Părintelui totul îmi părea mai ușor, dispărând acel stres din viața mea.

(Nadia Mihaela Rusu)

Vlad Herman:

Un mare regret

Pe un blog, cineva scria: „În 2011, am avut șansa să îngenunchez în fața Părintelui pentru o scurtă binecuvântare și am îndrăznit să-i pun o singură întrebare, știind că nu aveam la dispoziție decât două-trei minute. I-am privit ochii albaștri, care văzuseră atâtea grozăvii și parcurseseră iadul pământesc, și l-am întrebat: «Ce este iubirea, Părinte?». El mi-a răspuns simplu, atât: «Iubirea înseamnă să-ți dai viața pentru aproapele...»²⁶

Eu nu am avut șansa de a asculta astfel de răspunsuri de Pateric. Unul dintre cele mai mari regrete pe care le am este acela că nu am reușit să ajung niciodată la Părintele Justin Pârnu, deși mi-am dorit de multe ori. Îmi simt inima îndurerată ori de câte ori mă gândesc la asta și la faptul că nu am putut să primesc binecuvântarea Părintelui. Probabil că distanța a fost cel mai important factor, cât și lipsa pelerinajelor organizate în grup spre Petru Vodă dinspre Baia Mare. Din acest motiv, nu pot să spun multe despre Părintele Justin, decât cele pe care le-am simțit odată cu descoperirea acestui gigant al Ortodoxiei românești. Iar de această descoperire am avut parte extrem de târziu, pe la 20 de ani, un alt lucru pe care îl regret.

Desigur, există multe persoane care au cunoscut acest tip de mari duhovnici mult mai târziu în viață, dar într-o societate normală, majoritatea ar trebui să audă de astfel de oameni încă de când sunt mici. Din păcate, oamenii de astăzi, în special tinerii, sunt bombardați voit cu informații care au ca scop transformarea lor în

²⁶ Fragment dintr-un articol de pe blogul <http://anomismi.wordpress.com/2013/01/03/credinciosi-la-usa-parintelui-justin-p-arvu/> (n.ed.).

niște morți vii. Iar acest lucru este elocvent când ne uităm la situația în care a ajuns omul „modern”, tot mai depresiv, bolnav trupește și sufletește, dar mai ales nesimțit, în sensul că nu mai simte natural față de toată creația lui Dumnezeu.

Așadar, la acea vârstă știam de toți marii fotbaliști ai lumii, actori sau alte „vedete”, care până la urmă nu mi-au adus nimic bun în viață, ci doar înclinări anormale. Trist este că părinții de azi nu ezită să-și obișnuiască pruncii cu diverse personaje pe care le prezintă televiziunile sau presa, că doar ce se spune la televizor e „sfânt”, iar când vine vorba despre sfinții și eroii neamului, tratează subiectul ca și cum nu ar fi nici măcar opțional.

Am auzit prima oară de Părintele Justin Pârvu cam la începutul anului 2011, însă nu am aprofundat mai multe despre personalitatea sa decât prin luna august a aceluiași an, când am început să postez pe blogul personal articole cu sfaturile Părintelui. Cu timpul am ajuns să-l iubesc pe acest mare om și să citesc tot mai mult despre viața și sfaturile sale, care mi-au intrat la inimă și mi-au marcat parcursul ulterior.

I-am simțit însă prezența în duh pe data de 14 septembrie 2013, zi pe care n-am s-o uit niciodată. Atunci, Părintele a primit titlul de Cetățean de Onoare al orașului Baia Sprie, evenimentul desfășurându-se la Casa de Cultură din localitatea maramureșeană, în prezența autorităților locale și a inimoasei obști de la mănăstirea Petru Vodă, în frunte cu starețul Hariton. Discursul acestuia, cât și cele ale celor care au mai vorbit – teologul Danion Vasile, maicile Fotini și Justina, precum și monahul Teodor Stănescu – m-au impresionat aproape până la lacrimi. Ca să nu mai vorbesc că am avut ocazia să mă închin craniului unui mucenic necunoscut de la Aiud și să fiu miruit cu uleiul din candela Părintelui Justin care s-a transformat în mir, la Turda.

Mai apoi, la troița de la intrarea în mina Baia Sprie – acolo unde Părintele Justin a suferit timp de patru ani – prezența sa a fost și mai proeminentă și mi-a produs o stare de „euforie duhovnicească”, euforie care n-aș fi vrut să se mai încheie. După acea zi, timp de o săptămână am simțit efectele prezenței Părintelui Justin Pârvu, așa cum n-aș fi crezut vreodată că voi avea parte. Tot în toamna lui 2013, Părintele Justin mi-a apărut în vis de trei ori, dar nu voi detalia deoarece nu mi-a spus nimic, din ce îmi amintesc.

Cu siguranță că Părintele Justin veghează asupra noastră, așa cum el însuși ne-a anunțat încă de când se afla în viața pământească, iar minunile pe care le-a făcut înainte și după trecerea sa la Domnul confirmă pe deplin toate acestea. Depinde de fiecare dacă pe cealaltă lume îl vom întâlni pe Părintele și pe ceilalți sfinți ai neamului, iar pentru asta nu trebuie decât să le urmăm exemplul și sfaturile ce ni le-au oferit, fie prin cuvânt, fie prin trăirea autentică. Pentru că, așa cum a spus Părintele Justin înainte de plecare, avem și noi câteva datorii: să fim uniți, să ne pocăim cu adevărat, să ascultăm de Biserică și să ne rugăm.

Danion Vasile:

„Părintele Justin a fost omul care ne-a învățat să avem curajul unei atitudini”²⁷

Cea mai dură prigoană din istoria Bisericii a fost prigoana comunistă. Diavolul a înțeles, încă din primii ani de existență ai Bisericii că, pe măsură ce îi omoară pe creștini, sângele lor rodește, sporind numărul credincioșilor. În secolul 20, diavolul a ajuns în România la cel mai teribil experiment de spălare a creierului – știți experimentul de la Pitești. În această perioadă de mare apostazie, în această perioadă în care unii dintre bunicii noștri, unele dintre rudele noastre, partizau cu puterea comunistă pentru avantaje materiale, au existat eroi, au existat haiduci ai secolului 20, care L-au iubit cu adevărat pe Hristos, care au iubit Biserica, au iubit neamul și au fost gata de jertfă. Părintele Justin Pârnu și cei care au pățimit împreună cu el au ales să fie gunoiul, pleava societății, călcați în picioare, batjocoriți, L-au avut în inimile lor pe Hristos. Ei bine, acești *paraziți* au învins prin credința lor, pentru că au ajuns în cetele sfinților.

Spunea un părinte că dacă Părintele Justin Pârnu ar fi murit în închisoare am fi avut încă un mucenic alături de alte sute și mii, dar am fi știut mult mai puțin despre jertfa lor. Astfel, Dumnezeu a făcut o minune că l-a lăsat pe Părintele să trăiască până anul acesta, ca să ne învețe și pe noi istoria adevărată, istoria care ne este refuzată. În ziua de astăzi este un păcat să-ți iubești neamul, în ziua de azi este păcat să-ți iubești țara, trebuie să iubești orice – Uniunea Europeană, America, orice – dar n-ai voie să

²⁷ Cuvânt ținut pe data de 14 septembrie 2013 la Casa de Cultură din Baia Sprie, cu ocazia decernării titlului de Cetățean de Onoare Părintelui Justin Pârnu, apărut parțial în revista *Atitudini*, nr. 30/2013, pp. 3-5 (n.ed.).

fii român. Or, trăind lângă Părintele Justin, atâția sute și mii de studenți au învățat și iubirea de Dumnezeu, dar și iubirea de neam. Părintele Justin a fost omul care ne-a învățat să nu fim cârpe, să avem curajul unei atitudini. Într-o societate care ne învață să ne ținem gura închisă după principiul „capul plecat sabia nu-l taie”, Părintele Justin a învățat că aceia care și-au plecat capul au murit deja, sufletește. Părintele ne-a învățat să fim dârji și să credem că orice suferință, orice jertfă va fi răsplătită de Dumnezeu.

Părintele Justin Pârvu a avut curajul să stea împotriva curentului, a crezut că poate un om să răstoarne un sistem. Și ne-a vorbit despre sfinții închisorilor – și tot ce ne-a spus el despre sfinții închisorilor este valabil și despre Părintele Justin. Cu ani în urmă am fost primul care am ajuns la Părintele Justin să-i spun despre aflarea moaștelor Părintelui Ilie Lăcătușu și a zis să i se facă acatist, icoane, să fie cinstit în toată țara. Ei bine, tot ce a spus el despre Părintele Ilie Lăcătușu este valabil astăzi și pentru propria sa persoană. Există deja trei acatiste ale Părintelui, unul alcătuit de o fetiță de 12 ani. E adevărat, ea a folosit un acatist mai vechi al unui alt sfânt, totuși, la 12 ani inima i-a spus că trebuie să-l cinstească într-un fel pe Sfântul Justin Pârvu.

Poporul încă de la înmormântare și-a manifestat evlavia. Am stat acolo lângă raclă, că nu era un sicriu obișnuit, și cei mai mulți oameni cereau ajutorul Sfântului Justin. Foarte puțini plâneau, foarte puțini erau indiferenți, cei mai mulți au venit la sfinte moaște. Poate că unii s-au îndoit că Părintele a izvorât mir încă dinainte de moarte, de pe patul de spital, unii s-au îndoit când au apărut primele mărturii că a izvorât mir după moarte, din trupul său, alții s-au îndoit și când a izvorât mir din fotografia sa, la 40 de zile de la adormire, dar minunile pe care le face Părintele sunt din ce în ce mai multe. La slujba de azi-noapte de la Aiud, părintele a uns credincioșii cu ulei din candela Părintelui Justin, care s-a transformat în

mir binemirositor. Părintele Proclu a spus așa: „Sfântul Justin Pârvu va face minuni mari spre întărirea credinței creștine” – și lucrul acesta se întâmplă. Una din minunile pe care le-a făcut Părintele în timpul vieții este aceea că în anul 2000 a venit la el o femeie cu o problemă foarte, foarte mare. Fiica ei născuse prin cezariană și, după cezariană, din cauza unor probleme de sănătate, nu s-a mai trezit. Mămica a intrat în comă și din comă în moarte clinică. Lucrul acesta se întâmpla într-o zi de vineri, în luna noiembrie a anului 2000. Medicii nu-i mai dădeau femeii nicio șansă și voiau să o deconecteze de la aparate. Și atunci, mama femeii care era în spital s-a dus împreună cu soțul ei la Părintele Justin și la mai multe mănăstiri, iar duminică seara au ajuns la mănăstirea Petru Vodă. Când au ajuns la Părintele, după patru ore de așteptare, Părintele i-a privit îndelung și le-a zis cu durere în ochi: „Ați ajuns foarte târziu. Mergeți acasă, fiica voastră își va reveni încet, încet.” A doua zi, seara, fiica lor a ieșit din comă, spre uimirea medicilor care recunoșteau că s-a întâmplat o minune. Sunt multe mărturii de genul acesta, una dintre cele mai clare fiind modul cum busuiocul a înflorit, ca să arate Dumnezeu că, după trecerea sa la Domnul, darurile, harismele Părintelui Justin Pârvu vor fi și mai mari și mai multe. Dacă în timpul vieții poate a avut unele greșeli, neputințe, după moarte, ca sfânt, știe să dea leacul potrivit la momentul potrivit. O maică a spus că a avut un moment de îndoială, de șovăială în credință, gândindu-se: oare după moartea Părintelui Justin o să poată merge înainte și spitalul și școala și câte a mai făcut Părintele? Puțin s-a îndoit de sfințenia Părintelui și noaptea l-a visat pe Părintele, care a întrebat-o: „De ce te îndoiești de darurile Duhului Sfânt?” Cei care s-au îndoit de lucrarea duhovnicească a Părintelui când era în viață vor avea din ce în ce mai multe dovezi, în vremurile care vor veni, că Părintele a fost cu adevărat un mare sfânt.

Cuvântul Părintelui Gheorghe Calciu: „Se vor lupta cu noi și morți, dar noi vom fi alături de voi ca să ne apă-

rați și morți vom izbândi”. Astăzi asistăm la o izbândă a Părintelui Justin Pârvu. Primăria din Baia Sprie nu știe dacă Părintele este sfânt sau nu, nu intră în atribuțiile primăriei să cerceteze criteriile de canonizare, dar primăria știe că Justin Pârvu a fost un erou al neamului – a pățimit la mina Baia Sprie, unde a și salvat viața unui gardian într-un moment de cumpănă –, știe că pentru pătimirea sa, Părintele Justin a pus umărul pentru izbăvirea de jugul comunist. Iată că se întâmplă un lucru ieșit din comun, am putea spune, cum autoritățile statului o iau înaintea Bisericii în recunoașterea valorii unei personalități. Au fost eroi ai neamului care nu au fost sfinți, aveau anumite păcate, căderi și nu au ajuns la sfințenie. Au fost sfinți care, trăind în pustie, nu au avut un impact deosebit în vremea lor, în mediul în care trăiau și nici după moarte nu i-a învrednicit Dumnezeu de darul facerii de minuni. Dar e mare lucru când cineva e și erou al neamului și sfânt al Bisericii. Este extraordinar că primăria din Baia Sprie a avut deschiderea de a recunoaște meritul luptei duse de Părintele Justin Pârvu pentru neamul românesc.

Înalt Preasfințitul Justinian Chira, ierarhul care a sprijinit cel mai mult canonizarea sfinților închisorilor – nu există în România niciun ierarh care să fi manifestat expres cinstirea noilor mucenici – spune așa: „Toți care au murit în închisoare și nu numai închisoare, toți au dreptul să treacă, prin suferința de aici, în rândul dreptilor din Sinaxar. Sfinții nu se fac printr-o declarație oficială, în biserica apuseană așa se fac sfinți, să mă ierte Domnul, acolo se formează un tribunal unde există avocatul diavolului, avocatul lui Dumnezeu și apoi se discută despre persoana respectivă și se decide dacă este sau nu este sfântă. Aceasta este metoda bisericii apusene. Biserica Ortodoxă are altă metodă, nu declară că cineva e sfânt până nu-l declară poporul, abia după ce poporul te consideră că tu ești un om care ai calitate, că ai viață sfântă, abia apoi Biserica te recunoaște. Sfinții sunt nenumărați, că vor fi trecuți în Sinaxare peste un an, peste doi, peste

zece – acesta va fi triumful lui Hristos, dar pentru aceasta, noi trebuie să ne trudem toți ca să creăm o atmosferă în care cel ce se naște, cel ce pătimește pentru Hristos, poate fi automat din rândul oamenilor păcătoși în rândul sfinților, asta fiecare poate și trebuie să o facă.” Adică, spunea Înaltpreasfințitul Justinian, e nevoie ca noi să ne schimbăm viața și, schimbându-ne noi viața, vom ușura procesul de canonizare.

Este mâna lui Dumnezeu că un astfel de mărturisitor este cinstit atât de repede și că i se oferă recunoaștere din partea acestei primării. Eu cred că Dumnezeu, pe toți cei care vor să pună umărul pentru cinstirea sfinților închisorilor, îi va ajuta să o facă. Să învățăm de la Părintele Justin, nu știu câți din cei care au venit aici au venit degeaba, cred că cei mai mulți ați venit și am venit pentru că îl iubim pe Părintele Justin și dacă la moartea lui am rămas puțin trist, pentru că am simțit că moare un general, cine mai conduce armata noastră? Cine în România, la ora actuală, mai are impactul pe care îl avea Părintele Justin, prin cuvintele sale? În realitate, noi nu am rămas singuri. Zicea un mare părinte de la Mănăstirea Marea Lavră din Sfântul Munte Athos că „nu-i nimic că rămâneți singuri, pregătiți-vă să mergeți pe urmele lor, să nu rămână locurile goale”. Fiecare avem o mare responsabilitate, pentru că dacă îl iubim pe Părintele Justin, ceva trebuie să rămână din el în inimile noastre. Prin rugăciunile sale, prin harul său, el vrea să ne schimbe viața.

Anexă:

**ACATISTUL NOILOR MUCENICI
ȘI MĂRTURISITORI DIN
TEMNIȚELE COMUNISTE**

*(Alcătuit în cinstea robilor lui Hristos
de la Târgu Ocna, Aiud, Pitești, Gherla,
de la Canal și din toate celelalte locuri
de pătimire)*

După obișnuitul început se zice:

Condacul 1:

Îngerii păzitori din cer au fost trimiși, dimpreună cu arhanghelul Mihail, căpetenia lor, să vă ocrotească în încercările voastre, sfinților care ați încununat neamul românesc. Iar noi, văzând roadele răstignirii voastre pe crucea pătimirii, vă zicem cu mare glas: Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Icosul 1:

Să ne ridicăm din somnul cel de moarte al păcatului și al fricii, că, iată, Dumnezeu ne-a făcut nouă dar de mare preț, punându-ne înaintea pilde vii de nevointă și de jertfelnicie, iar noi, luând aminte la lupta lor, să le aducem laude ca acestea:

Bucurați-vă, biserici vii, sfințite prin sânge mucenicesc;

Bucurați-vă, altare de mare preț ale neamului românesc;

Bucurați-vă, că v-ați arătat biruitori în multe prigoane și lupte;

Bucurați-vă, roade ale rugăciunii sfinților din veacurile trecute;

Bucurați-vă, dascăli ai creștinilor care cu multe ostenele se nevoiesc;

Bucurați-vă, călăuze ale celor care pe calea cea îngustă călătoresc;

Bucurați-vă, pietre care ați strigat adevărul când oamenii tăceau;

Bucurați-vă, că v-ați arătat mai puternici decât cei care vă chinuiau;

Bucurați-vă, că pe prigonitorii voștri prin răbdare i-ați înfrânt;

Bucurați-vă, cei ce de moarte și de chinuri nu v-ați temut;

Bucurați-vă, că Sfântul Arhanghel Mihail asupra voastră a vegheat;

Bucurați-vă, că la lumina împărăției cerurilor în chip tainic v-a chemat;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 2-lea:

A încercat fiara roșie să stăpânească lumea întreagă, având de partea ei mulțime de diavoli, dar voi i-ați stat împotriva cu mult curaj, pentru că ați iubit pătimirea și ați avut ca dascăl suferința, iar lui Dumnezeu I-ați cântat neîncetat: Aliluia.

Icosul al 2-lea:

Ați ascultat cuvântul care zice: „Pe deasupra tuturor suferințelor, a loviturilor, a amenințărilor și chiar a morții, vom învia, biruind în numele Mântuitorului nostru Iisus Hristos și al neamului românesc”, și, prin pătimirile voastre, v-ați asemănat mucenicilor de demult, pentru care vă lăudăm, zicând:

Bucurați-vă, apărători neînfricați ai Bisericii și ai pământului românesc;

Bucurați-vă, ocrotitori cerești ai celor care cu credință vă fericesc;

Bucurați-vă, că întâi-stătătorii voștri v-au fost pildă de nevoință și mucenicie;

Bucurați-vă, că prin suferințe v-au arătat calea spre veșnica bucurie;

Bucurați-vă, brazi falnici care v-ați frânt, dar nu v-ați îndoit;

Bucurați-vă, jnepi pe care vitregiile sorții nu i-au nimicit;

Bucurați-vă, că prin rugăciuni îndelungate sufletele vi le-ați hrănit;

Bucurați-vă, că, prin versuri scrise cu sânge, poezii temnițelor v-au întărit;

Bucurați-vă, că talanții lui Radu Gyr, pentru voi, Hristos i-a înmulțit;

Bucurați-vă, că această binecuvântare însutit a rodit;

Bucurați-vă, că și astăzi bem apă curată din acest izvor;

Bucurați-vă, că sufletelor apăsate de teamă și frică le este leac tămăduitor;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 3-lea:

„Poruncește-mi, Iisuse, dacă sunt vrednic de aceasta, să mă răstignesc și eu pe o cruce, alături de Tine”, s-a rugat Ție, Doamne, părintele Ioan Negruțiu, iar Tu ai plinit cererea sa, dar i-ai dat și bucuria învierii. Și de aceeași bucurie i-ai învrednicit pe toți noii mucenici și mărturisitori, pentru care ei Ți-au adus în dar cântarea: Aliluia.

Icosul al 3-lea:

Lumea aceasta vrea să ne amăgească cu patimile și cu poftetele ei, dar noi, cugetând la suferințele voastre, sfinților, ne lepădăm de deșertăciunea ei. Și, ca nu cumva, fiind înșelați de diavol, să pierdem raiul cel preadulce din pricina bunătăților celor trecătoare, vă cerem cu stăruință să ne fiți dascăli pe calea mântuirii, pentru care vă zicem unele ca acestea:

Bucurați-vă, cruci fără număr în jurul crucii lui Hristos răsărite;

Bucurați-vă, monumente netrecătoare, în piatra inimilor noastre dăltuite;

Bucurați-vă, că ați ridicat catapetesme pentru neamul românesc;

Bucurați-vă, suflete de crin care ați înmiresmat pământul strămoșesc;

Bucurați-vă, că prin soarele Hristos țarinile inimilor voastre au înverzit;

Bucurați-vă, că în Dumnezeu ați crezut și fără teamă L-ați mărturisit;

Bucurați-vă, că ați iubit crucea și pe Cel ce pentru noi S-a răstignit;

Bucurați-vă, că, luând paharul pătimirii, de înviere v-ați învrednicit;

Bucurați-vă, că peste pomenirea voastră rugina nu s-a așternut;

Bucurați-vă, că urmașii voștri candela muceniei voastre nestinsă o au ținut;

Bucurați-vă, comori de mare preț tănuite în inimile noastre;

Bucurați-vă, icoane scoase la iveală după vreme de lacrimi și prigoane;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 4-lea:

„Aici va fi într-o zi loc de pelerinaj”, a proorocit Cuviosul Gherasim Iscu despre temnița de la Târgu Ocna, și cuvintele sale s-au adevărit. Dar, mai mult decât atât, Dumnezeu a arătat că și celelalte temnițe au primit această cunună, căci în toate locurile unde s-a vărsat sângele creștinilor jertfa a rodit. Iar noi, închinându-ne cu evlavie în fața noilor mucenici, Îi cântăm Celui ce le-a dat răbdare în vremea pătimirii cântarea: Aliluia.

Icosul al 4-lea:

Mare este soborul mărturisitorilor și mucenicilor care la Canal și în coloniile de muncă, la Aiud, la Târgu Ocna, la Pitești, la Gherla și în celelalte temnițe au pățit pentru Hristos. Și noi, minunându-ne de acest nor de sfinți, zicem aceste laude:

Bucurați-vă, că profeția Cuviosului Gherasim s-a adevărit;

Bucurați-vă, că prin voi închisoarea de la Târgu Ocna loc de pelerinaj a devenit;

Bucurați-vă, că tot pământul românesc prin sângele vostru s-a sfințit;

Bucurați-vă, că de la Mănăstirea Petru Vodă vestea despre jertfa voastră s-a răspândit;

Bucurați-vă, că multe mănăstiri și schituri porțile vi le-au deschis;

Bucurați-vă, că din focul inimilor voastre mulțime de suflete s-au aprins;

Bucurați-vă, cei ce ați defăimat înțelepciunea cea lumească;

Bucurați-vă, că v-ați împotrivit celor ce credința încercau să o nimicească;

Bucurați-vă, că pe slujitorii fiarei roșii i-ați putut înfrânge;

Bucurați-vă, cronicari care ați scris nu cu cerneală, ci cu sânge;

Bucurați-vă, că învățăturile voastre în cugetele noastre înfloresc;

Bucurați-vă, file luminoase din istoria neamului românesc;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 5-lea:

Cu bucurie am primit cuvintele noului mucenic Valeriu Gafencu, prin care ne-a vorbit tot soborul sfinților închisorilor: „Sunt fericit că mor pentru Hristos. Totul e o minune. În măsura în care mi se va îngădui, de acolo de unde mă voi afla, mă voi ruga pentru voi și voi fi alături de voi”. Iar noi, nădăjduind că prin aceste rugăciuni jertfelnice vom avea parte de mila lui Dumnezeu, Îi cântăm: Aliluia.

Icosul al 5-lea:

S-a arătat Preasfânta Născătoare de Dumnezeu noului mucenic Valeriu și i-a zis: „Eu sunt dragostea ta! Să nu te temi! Să nu te îndoiești! Biruința va fi a Fiului meu!” Iar noi, crezând cuvintelor ei, ale Maicii lui Hristos, Cel ce este Calea, Adevărul și Viața cea adevărată, vă laudăm, sfinților, cu laude ca acestea:

Bucurați-vă, că veți fi martori ai biruinței Fiului lui Dumnezeu;

Bucurați-vă, că în momentele de ispită vă cerem ajutorul mereu;

Bucurați-vă, că Maica Domnului cu sfântul ei acoperământ v-a acoperit;

Bucurați-vă, că în temnițe și deportări ca niște îngeri ați viețuit;

Bucurați-vă, că pentru adevăr v-ați învrednicit să suferiți;

Bucurați-vă, că din pilda voastră iau putere să reziste cei prigoniți;

Bucurați-vă, cei ce cu rugăciunea lui Iisus v-ați îndeletnicit;

Bucurați-vă, că prin pătimiri îndelungate pe scara raiului v-ați suit;

Bucurați-vă, cei ce ați simțit harul lui Hristos ca o putere nebiruită;

Bucurați-vă, că El nicio lacrimă a voastră nu a lăsat-o nerăsplătită;

Bucurați-vă, că după ce ați urcat muntele suferinței v-ați odihnit;

Bucurați-vă, că cetele sfinților cu mare cinste v-au primit;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 6-lea:

„Doamne, Ție îți închin toată suferința mea. Pe cei ce m-au torturat iartă-i, miluiește-i și-i sfințește pe dânșii. Iar dacă au nevoie de zile din zilele mele, sunt gata să le dau, căci comoara sufletului și a minții e să iubești, pentru a putea ierta”, s-a rugat Ție, Hristoase, părintele Vasile Pătrașcu, povățuindu-ne să îi iertăm pe toți vrăjmașii și prigonitorii noștri, pentru a-Ți putea aduce cântarea de laudă: Aliluia.

Icosul al 6-lea:

Cu limbă de moarte noii mucenici ne-au cerut să nu îi răzbunăm, arătându-ne că răzbunarea e doar a

Ta, Doamne, și că doar prin iubirea vrăjmașilor noștri vom putea păstra în inimile noastre harul Sfântului Duh. Iar noi, dascăli ai iubirii de vrăjmași avându-i pe noii mărturisitori, le aducem aceste laude:

Bucurați-vă, că văzând pilda voastră să vă urmăm ne ostenim;

Bucurați-vă, că rușinați fiind de răbdarea voastră răutatea și ura le părăsim;

Bucurați-vă, că prin smerenia voastră pe unii torționari i-ați împlânzit;

Bucurați-vă, că aceștia au cunoscut că în inimile voastre Hristos S-a sălășluit;

Bucurați-vă, că pentru rugăciunile voastre în adevăratul Dumnezeu au crezut;

Bucurați-vă, că prin voi fiii risipitori pe Tatăl Ceresc L-au cunoscut;

Bucurați-vă, cei ce ne-ați învățat ca pe vrăjmași să îi iubim;

Bucurați-vă, că ne îndemnați ca prin iubire să îi biruim;

Bucurați-vă, că puterea iertării v-a fost leac pentru suflete și v-a întărit;

Bucurați-vă, că plinind porunca iertării ați ajuns în raiul preadorit;

Bucurați-vă, că prin faptele voastre ați mărturisit că Evanghelia poate fi urmată;

Bucurați-vă, că celula întunecată a devenit prin rugăciune cămară luminată;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 7-lea:

Văzând cu duhul mai înainte adormirea sa și mai apoi, după cincisprezece ani, adormirea soției sale, părintele Ilie Lăcătușu ne-a arătat că Dumnezeu a

rându-i ca sfințele sale moaște, întregi și neputrezite, să nu zacă în mormânt, ci să fie scoase la lumină, pentru a fi puse la închinare. Și noi, auzind mulțimea minunilor de tot felul făcute de Dumnezeu prin părintele Ilie, cântăm: Aliluia.

Icosul al 7-lea:

Când de praznicul Sfinților Trei Ierarhi li s-a cerut deținuților să intre în apa înghețată a deltei, ca să adune stuf, și paznicii erau pregătiți să îi împuște pentru nesupunere, s-a auzit glasul părintelui Ilie, care a zis: „Să intrăm în apă, că Maica Domnului și Sfinții Trei Ierarhi ne vor scoate nevătămați. Că altfel vom fi împușcați”. Și, pentru credința lui, a apărut soarele care a alungat gerul, încălzindu-i, și, deși au muncit multă vreme în apă, nu s-au îmbolnăvit, căci i-a acoperit harul Sfântului Duh. Iar noi zicem cu uimire aceste laude:

Bucurați-vă, că ați cerut ajutorul sfinților și, primindu-l, v-ați sfințit;

Bucurați-vă, că asemenea sfinților mucenici din vechime ați pățimit;

Bucurați-vă, că pe cei apăsați de neputințe de tot felul îi ocrotiți;

Bucurați-vă, că pe cei biruiți de povara deznădejdii îi ridicați;

Bucurați-vă, trâmbițe care muștrați păcatul, arătând calea cea dreaptă;

Bucurați-vă, că urechile inimilor noastre aud a voastră șoaptă;

Bucurați-vă, că pe cei păcătoși îi chemați la pocăință;

Bucurați-vă, că schimbându-și viețile varsă lacrimi de umilință;

Bucurați-vă, că sufletele rătăcite le chemați la Biserica cea adevărată;

Bucurați-vă, că celor care vă cer ajutorul le răspundeți de îndată;

Bucurați-vă, că părintele Ilie Lăcătușu mărturișește harul care v-a acoperit;

Bucurați-vă, că pe cei ce s-au închinat la sfintele voastre moaște i-ați sprijinit;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 8-lea:

Semn dumnezeiesc I-au cerut lui Hristos cărturarii și fariseii, dar El le-a răspuns că, dacă nu vor crede în învățătura lui Moise și a proorocilor, nu vor crede nici dacă ar învia morții. Iar noi, văzându-i pe urmașii fariseilor batjocorind minunea neputrezirii sfintelor moaște ale părintelui Ilie Lăcătușu și tăgăduind minunea izvorârii de mir și de bună-mireasmă din moaștele pătimitorilor, nu ne smintim, ci prin ele ne întărim în credință, cântându-I lui Dumnezeu: Aliluia.

Icosul al 8-lea:

De multe ori au izvorât mir din unele sfinte moaște ale mucenicilor și mărturisitorilor, la care închinându-se unii bolnavi au primit vindecare. Cum să înțelegem, Doamne, această minune? Nepricepuți suntem și ne e teamă că, pentru puținătatea credinței noastre, nu suntem vrednici de asemenea daruri. Dar știm că bineplăcut Ți este să îi laudăm pe acești robi aleși ai Tăi și, de aceea, zicem:

Bucurați-vă, că mari și grabnici făcători de minuni v-ați arătat;

Bucurați-vă, că prin rugăciunile voastre cei suferinzi de boală au scăpat;

Bucurați-vă, că răsplătindu-vă ostenele Hristos v-a proslăvit;

Bucurați-vă, că sfintele voastre moaște în toată lumea le-a împărțit;

Bucurați-vă, că la Iași de mai multe ori mir și bunămireasmă au izvorât;

Bucurați-vă, că această minune în multe mănăstiri și biserici s-a mai văzut;

Bucurați-vă, că de mireasmă cerească pe credincioși i-ați umplut;

Bucurați-vă, că ritorii care batjocoreau darul dumnezeiesc au tăcut;

Bucurați-vă, că înțelepciunea cea deșartă a defăimătorilor o ați rușinat;

Bucurați-vă, că pe cei slabi în credință i-ați întărit;

Bucurați-vă, că auzind aceasta credincioșii s-au veselit;

Bucurați-vă, că cei ce se împotriveau cinstirii voastre au amuțit;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 9-lea:

A venit pe pământul românesc părintele Ivan cel străin, pentru ca predania Mănăstirii Optina să aducă și aici roade de mare preț. Și, lăsându-se mistuiți de focul rugului aprins al rugăciunii lui Iisus, mulți robi ai lui Hristos au răbdat cu curaj răzbușarea diavolească, căci au fost aruncați în temniță, unde I-au cântat lui Dumnezeu fără teamă: Aliluia.

Icosul al 9-lea:

„Ai vrut să dai foc comunismului cu Rugul aprins”, i-a spus acuzator anchetatorul părintelui stareț Daniil de la Rarău, mărturisind fără să vrea că cea mai importantă rezistență împotriva dușmanilor Sfintei Biserici este rugăciunea și nevoința. Iar noi, vrând să aprindem candela inimilor noastre cu acest foc dumnezeiesc, vă zicem vouă, celor ce ați urcat pe treptele rugăciunii ca sfinții din vechime:

Bucurați-vă, ruguri aprinse de focul nematerialnic al rugăciunii;

Bucurați-vă, că fiind înțelepți ca șerpii ați dărâmat idolii minciunii;

Bucurați-vă, că cei puternici ai lumii acesteia de voi se temeau;

Bucurați-vă, că în arena muceniei sfinții îngeri vă încurajau;

Bucurați-vă, că prigonitorii să vă îngenuncheze nu au reușit;

Bucurați-vă, că la vreme de ispită cu rugăciunea lui Iisus v-ați hrănit;

Bucurați-vă, chipuri senine care răspândiți lumina Filocaliei;

Bucurați-vă, că ne chemați să urmăm predania sfințeniei;

Bucurați-vă, că zeghea voastră a fost mai prețioasă decât odăjdiile aurite;

Bucurați-vă, lumânări care ați ars pe altarul viețuirii curate;

Bucurați-vă, că ne îndemnați să ne luptăm cu poftele trupești;

Bucurați-vă, că ne izbăviți de ispitele diavolești;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 10-lea:

La Baia Sprie, pregătindu-se să prăznuiască în adâncul pământului Învierea lui Hristos, deținuții desenau pe pereții minei semnul crucii, spunând: „E semnul izbăvirii și vrem să-l vedem peste tot. Noi suntem creștini și credem că și de la crucea Domnului putem primi ajutor”. Și, fără să se teamă să mărturisească credința în Hristos, Îl laudau pe Dumnezeu, căruia noi Îi cântăm: Aliluia.

Icosul al 10-lea:

Deținuții și-au făcut clopote din sfredele, anunțând începutul sfinteii slujbe de Paști, iar preoții, neavând odăjdii, în salopete au slujit, aducând în inimile pătimitorilor bucuria creștinilor din catacombele Romei. Și, cântând fără teamă imnul învierii lui Hristos, au arătat cu toții că Domnul învierii în inimile lor era viu. Iar noi, uimindu-ne de curajul lor, vă aducem cântări de laudă:

Bucurați-vă, cei ce nu v-ați temut de moarte, pentru că ați crezut în Cel înviat;

Bucurați-vă, cei ce în viață crucea ca jugul cel de folos ați purtat;

Bucurați-vă, cei ce ați fost în oastea lui Hristos ostași neînfricați;

Bucurați-vă, că prin semnul sfinteii cruci ați fost binecuvântați;

Bucurați-vă, că nici chinurile groaznice nu v-au putut înpăimânta;

Bucurați-vă, că de Dumnezeu nimic nu v-a putut îndepărta;

Bucurați-vă, că uneltirile celor ce vă chinuiau s-au surpat;

Bucurați-vă, că socotelile lor în chip minunat s-au spulberat;

Bucurați-vă, că unii dintre voi, după căderi grele, v-ați ridicat;

Bucurați-vă, că prin pocăință la măsuri duhovnicești înalte v-ați înălțat;

Bucurați-vă, că mulți dintre cei din urmă cei din tâi s-au arătat;

Bucurați-vă, că în aceștia puterea dumnezeiască și mai mult a lucrat;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 11-lea:

Nu doar pe pământul românesc, ci din Muntele Athosului până în Țara Sfântă vestea despre mulțimea minunilor voastre s-a răspândit, și cei de alte neamuri au priceput măsura sfințeniei voastre. Iar noi, văzând că Dumnezeu nu a ținut sub obroc lumina mărturiei pe care ați dat-o, Îi mulțumim, cântându-I: Aliluia.

Icosul al 11-lea:

Niciun cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor voastre, sfinților, că prin rugăciunile voastre sufletele slabe se întăresc, cei căzuți în păcate se ridică, bolnavii se tămăduiesc și cei deznădăjduiți află mângâiere cerească. Și noi, primind chemarea voastră la jertfă ca un testament de mare preț, vă aducem din prinosul inimii aceste cântări:

Bucurați-vă, preoți, care ați adus lumina lui Hristos în întunericul temnițelor;

Bucurați-vă, credincioși care cu suferințe v-ați umplut sacul sufletelor;

Bucurați-vă, tineri care nu ați avut tinerețe, căci I-ați dăruit-o lui Hristos;

Bucurați-vă, că în loc să căutați slava acestei lumi ați ales cele mai de jos;

Bucurați-vă, că renunțând la desfătări ați dobândit bucuria cea netrecătoare;

Bucurați-vă, că Dumnezeu a îndulcit zilele voastre amare;

Bucurați-vă, femei, care mucenicilor de demult v-ați asemănat;

Bucurați-vă, bătrâni, care prin adevărata înțelepciune v-ați încununat;

Bucurați-vă, cei ce ne dați putere în cugete și în cuvânt;

Bucurați-vă, că rugăciunile voastre le simțim ca un acoperământ;

Bucurați-vă, că temnițele, lagărele și coloniile de muncă le-ați sfințit;

Bucurați-vă, că pecetea lui Hristos în sufletele voastre s-a vădit;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 12-lea:

Profetic a fost cuvântul părintelui Gheorghe Calciu Dumitreasa: „Or să se bată cu noi și morți; iar noi o să fim alături de voi, ca să ne apărați. Și morți vom izbândi”. Căci, oricât ar încerca urmașii prigonitorilor voștri să defaime și să batjocorească jertfa voastră, voi răsăriți și creșteți ca niște flori binemirositoare pe pământul inimilor noastre și, pentru aceasta, Îl lăudăm pe Dumnezeu, Cel ce v-a proslăvit, cântând: Aliluia.

Icosul al 12-lea:

Tânărului aflat pe patul de suferință i s-a arătat în vis Sfântul Ierarh Nectarie din Eghina, ținând în mâini o raclă cu sfinte moaște de la Aiud, și prin aceasta ne-a îndemnat să înțelegem că mari sunt darurile pe care le-ați primit de la Hristos. Iar noi, uimindu-ne de această arătare minunată, îndrăznim a vă cere să fiți mijlocitori pentru noi în fața tronului ceresc și vă aducem cântări de laudă:

Bucurați-vă, că Sfântul Nectarie a vădit urcușul vostru duhovnicesc;

Bucurați-vă, că astfel v-a arătat podoabe ale neamului românesc ;

Bucurați-vă, că suntem fiii pătimirii voastre însângerate;

Bucurați-vă, când vestim minunile voastre nenumărate;

Bucurați-vă, apărători ai celor care fără teamă vă cinstesc;

Bucurați-vă, sfinți care stați împotriva celor ce și acum vă prigonesc;

Bucurați-vă, ai celor care dau mărturie despre sfințenia voastră, ocrotitori;

Bucurați-vă, ai celor aflați în ceața ispitelor, luminători;

Bucurați-vă, că prin rugăciunile voastre pe cei slabi îi întăriți;

Bucurați-vă, că ați înviat după ce pe crucea pătimirii ați fost răstigniți;

Bucurați-vă, ai celor ce merg pe urmele pașilor voștri luminători;

Bucurați-vă, ai celor care vor să Îl mărturisească pe Hristos povățuitori;

Bucurați-vă, noilor mucenici și mărturisitori români.

Condacul al 13-lea:

O, sfinților mucenici și mărturisitori, care prin jertfele voastre sunteți pilde vii înaintea ochilor inimilor noastre, rugați-vă lui Dumnezeu pentru noi, ca să ducem lupta cea bună cu patimile, cu poftele și cu înțelepciunea acestui veac, ca stând împotriva prigonitorilor lui Hristos din vremurile noastre să dăm mărturia cea bună cu dreaptă socoteală, cu curaj și putere multă, cântând: Aliluia.

Acest condac se zice de trei ori. Apoi se zice Icosul întâi: Să ne ridicăm din somnul cel de moarte... și Condacul întâi: Îngerii păzitori din cer au fost trimiși... Apoi se zice această

Rugăciune

Sfinților noi mucenici și mărturisitori, rugați-vă lui Dumnezeu pentru noi în aceste vremuri de grea încercare. Aveți grijă de tot clerul tot și de tot poporul binecredincios. Nu îngăduiți ca dușmanul mântuirii noastre să cotopească pământul sufletelor noastre, prin rătăcirii și patimi de tot felul. Ajutați-ne să punem, iară și iară, început bun mântuirii noastre. Fiți călăuzitori ai noștri pe calea mântuirii, povățuindu-ne prin părinții noștri duhovnici. Fiți sprijinitori ai celor care vor să lepede înțelepciunea acestei lumi și să dobândească înțelepciunea cea adevărată. Fiți întăritori ai celor care, din pricina fricii, se feresc să dea mărturia cea bună. Ridicați-i pe cei căzuți în groapa păcatelor. Celor bolnavi ușurați-le suferințele, celor necăjiți dați-le cele de trebuință. Voi, care ați răbdat foamea, și setea, și frigul, și arșița, și golă-tatea, ați primit de la Dumnezeu darul de a-i mângâia pe cei aflați în nevoi de tot felul. Vrem să vedem lu-

crarea voastră în viețile noastre, vrem să fim martori ai mijlocirii voastre minunate. Îmblânziți-i pe cei care și acum vă prigonesc, potoliți-i pe cei care și acum vă defaimă. Rugați-vă lui Dumnezeu să răspândească în tot locul mărturia despre pătimirea și sfințenia voastră. Dați-ne putere, sfinților, să mergem pe urmele voastre, ca să fim cu adevărat urmașii rugăciunilor voastre. Ajutați-ne să zugrăvim în inimile noastre icoanele voastre, și să vă laudăm până în ceasul din urmă al vieții noastre, slăvindu-L pe Dumnezeu cel în Treime laudat, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, acum și pururea, și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune pentru proslăvirea noilor mucenici

Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce i-ai păzit pe cei trei tineri și pe Daniel în cuptorul cel de foc, Cel ce i-ai întărit pe mărturisitorii ultimei prigoane să dea mărturia cea bună în fața prigonitorilor, primește de la noi această puțină rugăciune. Sădește, Hristoase Dumnezeule, jertfa lor ca o sămânță pe pământul inimii noastre. Să fie această sămânță aducătoare de roadă bună, să ne fie nouă spre început bun mântuirii și dătătoare de curajul mărturisirii adevărului în fața celor care îl batjocoresc. Fă, Doamne, ca pilda lor să nu fie dată uitării, ci din ea să se hrănească fiii Bisericii celei dreptslăvitoare. Fă ca virtuțile și jertfa lor să mustre lenevia și negrija noastră, și să primim această muștrare spre îndreptarea noastră.

Cerut-a oarecând Sfânta Maria Magdalena trupul Tău, zicând Grădinarului: „Doamne, spune-mi unde l-ai pus, și eu îl voi lua”. Tot așa noi cădem înaintea Ta, rugându-ne Ție cu nădejdea că ne vei ierta în-

drăzneala și nu vei trece cu vederea cererea noastră: „Doamne, arată-ne nouă locurile în care se află sfintele moaște ale mărturisitorilor Tăi, ca aflându-le să le cinstim cu evlavie”. Și dacă din pricina păcatelor noastre nu am fost vrednici să ne închinăm lor, ne rugăm Ție cu zdrobire de inimă, Doamne, să nu lași sfintele moaște ale robilor Tăi să zacă în uitare, ci scoate-le la lumină, pentru a primi închinarea cuvenită.

Ca închinându-ne cu evlavie, să ne putem bucura și de cinstirea lor în Biserica Ta, după cum li se cuvine, împreună cu a cetelor de sfinți mucenici și mucenice. Și împreună cu ei să Îți aducem slavă, cinste și închinăciune Ție, Dumnezeului cel în Treime lăudat, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.²⁸

²⁸ Acest acatist, alcătuit cu binecuvântarea părintelui Justin Pârvu, a fost tipărit inițial ca supliment al revistei *Atitudini*, editate de Mănăstirea Petru Vodă (nr. 25/2012), fiind însoțit de o predoslovie a sfinției sale: „Cercetând noi istoria bisericească în lumea noastră creștin ortodoxă, aflăm niște valori mari și doveditoare pentru existența noastră, pentru Ortodoxia noastră, pentru viața noastră de toate zilele, aici, în răsăritul Europei. Cel mai important lucru, grăitor pentru noi și în viitor, sunt noii mărturisitori din închisorile noastre și de la Canal. E cel mai important genocid din lumea asta. Nu a existat o urgie mai puternică decât a fost, în România, Canalul. Și noi îi avem pe acești rugători fierbinți, înaintea lui Dumnezeu, și ei ne duc, mai departe, în istorie. Ei sunt temelia pe care ne așezăm noi pentru veacul viitor...” Am considerat că este potrivit să îl reproducem și în acest volum, întrucât părintele Justin își dorea foarte mult ca prin acest text oamenii să îi cinstească, așa cum se cuvine, pe toți noii mucenici și mărturisitori, necunoscuți și mai ales cunoscuți (n.red.).

Cuprins:

În loc de introducere	
Î.P.S. Justinian Chira, Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmăruului: Un titlu pentru toți cei care au suferit în pușcăriile comuniste	5
Nota editorului:	7
Cuvântul Î.P.S. Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, la înmormântarea Părintelui Justin Părintele Justin – un bătrân frumos la care au alergat nenumărate cete de oameni	9
Părintele Hariton Negrea, starețul Mănăstirii Petru Vodă: Duhovnicul de onoare al întregii vieți monahale din România.....	14
Părintele Serafim de la Cășiel: Dumnezeu i-a dat mari daruri părintelui Justin.....	19
Părintele Ioan Șișmanian de la Mănăstirea Petru Vodă: „Iubirea lui ardea... cauteriza... înflăcăra...”	23
Părintele Constantin Catană de la Văratec: „Icoana de pe iconostasul evlaviei multor creștini din Biserica Ortodoxă Română”	25
Părintele Mihai Valică: „Să avem modelul demnității părintelui care a știut să spună nu răului!”	35
„Părintele Justin a făcut lucru de Evanghelist”	41
Părintele Mihai-Andrei Aldea: „Părintele Justin ne cheamă în ceruri”	44
Părintele Constantin Lupu-Marinei „Să nu avem frică”	47
Părintele Ciprian-Ioan Staicu: „Avva Justin Pârveu, Voievodul în Duhul Sfânt al Ortodoxiei românești”	56

Părintele Valentin Ioan Istrati:	
„Despre Revoluția Părintelui Justin Pârvu”	63
Părintele Severian Gheras:	
12 ani cu Părintele Justin Pârvu.....	66
Ieromonah Siluan Antoci de la Mănăstirea Agafton:	
„Omul Dragostei, Bătrânul, eroul, mucenicul, mărturisitorul”	69
Părintele Eftimie Mitra:	
„Omul care m-a ajutat să Îl cunosc cu adevărat pe Hristos”	78
Mărturia unei maici de la Mănăstirea Paltin:	
„Vino, măi, acasă, în patria noastră!”	95
Octav Bjoza:	
Un candidat la canonizare.....	98
Aspazia Oțel Petrescu:	
„Un ostaș a lui Hristos care a luptat cu sabia dragostei în mână”	100
Ilie Gherheș:	
Un vis profetic	105
Prof. Marian Maricar:	
Mărturia mea despre părintele Justin Pârvu	108
Costel Carabelea:	
„Încredințarea că acest om este sfânt”	117
Ciprian Voicilă:	
„Întruchipare a demnității uitate”	119
Ioan Chertiție:	
„Voievodul Ortodoxiei românești”	123
Andrei Bărbos:	
„Ultimul mare mărturisitor al unei generații de sacrificiu”	131
Dumitru și Ileana Sas:	
„E omul lui Dumnezeu”	134
Cristina Ghenof:	
„Era dur și concis! Nu aspru, ci punctual, la obiect”	136
Florentina Grădinariu:	
„Mi-a schimbat viața pe loc”	140

Giulia Chicla:	
Arătarea Părintelui Justin unui grup rămas înzăpezit.....	145
Daniela P.:	
Ajutor pentru o tânără bolnavă de icter	148
Mircea C.:	
Răspunde la problemele unor oameni fără a fi întrebat.....	152
Daniela Perju:	
Încă un ajutor în nașterea de prunci	155
N. P.:	
„Mi s-a întâmplat de multe ori să îmi citească gândurile”	158
Irina Bazon:	
„Aveam sentimentul viu că mă aflu în prezența unui sfânt”	161
Alexandra:	
„Lângă el, cuvintele erau de prisos”	165
Ștefan din București:	
„Când aveai nevoie de ceva, el tot timpul se ruga lui Dumnezeu”	168
Daniel Ștefan:	
„Puterea interioară a Părintelui”	170
Alte mărturii despre minunile Părintelui Justin.....	172
Vlad Herman:	
Un mare regret	177
Danion Vasile:	
„Părintele Justin a fost omul care ne-a învățat să avem curajul unei atitudini”	180
Anexă:	
Acatistul Noilor Mucenici și Mărturisitori din temnițele comuniste.....	185